Dziś dodatek ilustrowany Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, zá ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 231

Poznań, wtorek dnia 20 maja 1930

Rok XXV

Niemiecka łódź rządowa

Rządy niemieckie cierpią od dłuższego czasu na chorobę, znaną również w innych krajach: niepewność podstaw parlamentarnych. I aczkolwiek wywodząca się jeszcze z czasów cesarskich tradycja i psychologja Niemców łagodziła zbyt daleko idąca wybujałość anarchji, to jednak niepewność sytuacji parlamentarnej była niejednokrotnie kulą u nogi poszczególnych rządów i skutecznie hamowała ich aktywność. — Ileż to energji poświęcać musiał zmarły niedawno minister Stresemann na łatanie ciągle powstających rozłamów w ówczesnej koalicji rządowej, która trzymała się w gruncie rzeczy głównie dzięki jego wysiłkom. Energja ta, zużyta w kierunku działalności resortowej, byłaby niewątpliwie — tak rozumowano już wtedy w Berlinie — bardziej pożyteczna dla państwa, a w każdym razie byłoby się oszczędziło zdrowia ministra. — Trudno bowiem rozpoczynać działalność polityczną na dalszą metę, z tą świadomością, że jutro może trzeba będzie opuścić stanowisko.

Jednocześnie rozwój stosunków gospodarczych w Niemczech stawia w coraz trudniejsze położenie partje lewicowe, a zwłaszcza socjalistów. Potrzebę reformy finansowej i gospodarczej uznają tam dzisiaj wszyscy, nie wyłączając socjalistów. Ale właśnie dlatego socjaliści usunęli się od rządów. Zdają oni sobie z tego doskonale sprawę, że reformy muszą być tego rodzaju, iż oni za nie przed swoimi wyborcami odpowiadać nie mogą. Woleli tedy usunąć się zawczasu i przejść do opozycji, w gruncie rzeczy jednak nie mając nic przeciwko temu, ażeby przy ich opozycji przeprowadzili potrzebną reformę inni.

Sprawy gospodarcze są tedy jednym z głównych powodów przesunięcia się punktu ciężkości obecnego rządu niemieckiego na prawo. Jest jednak i podów inny: wzrost uczuć nacjonalistycznych w narodzie niemieckim.

Wzrost ten niekoniecznie należy mierzyć wzrostem partyj, które oficjalnie nacjonalizm reprezentują. Te właśnie partje przechodzą głębokie przesilenie wewnętrzne, o którego źródłach i istocie była swego czasu mowa na łamach „Kurjera Poznańskiego", i powodzenie ich albo niepowodzenie niezawsze jest właściwym miernikiem nastrojów. Rosną one raczej szeroką falą wewnątrz istniejących ugrupowań politycznych. Wzbieranie nastrojów narodowych obserwujemy np. w Centrum, które staje się stronnictwem o zabarwieniu — nietylko na swojem prawem skrzydle — zdecydowanie nacjonalistycznem, nie ustępującem właściwym organizacjom nacjonalistów. Silne nastroje narodowe, jeżeli chodzi o realne sprawy — nurtują również demokratów, mimo ubierania ich w bardzo zresztą przejrzyste i czasem nawet podarte szaty „humanitarne". Nikt nie może już dzisiaj odmówić apetytów nacjonalistycznych nawet socjalistom (przypomnijmy ich stanowisko wobec Pomorza polskiego).

W Niemczech istnieje dzisiaj taki terror opinji nacjonalistycznej, że wybitni lewicowcy liczą się z nim poważnie i wprost boją się płynąć przeciwko prądowi. Odczuwa się to na każdym kroku, odczuwa zwłaszcza w stosunku do Polski. Tłumaczenie, że minister Curtius bał się przyjąć protektorat nad wystawą sztuki polskiej w Berlinie z uwagi na to, że mogłoby mu to szkodzić, jest zupełnie prawdziwe. W Berlinie ludzie wystrzegają się uchodzenia za „Polenfreund". Jest doskonałym atutem dla polityka, gdy ma markę wroga Polski.

Ale właśnie to nasycanie pierwiastkami nacjonalizmu wszystkich partyj niemieckich w mniejszym lub większym stopniu, stosownie do ich pojemności w tym kierunku, bez względu na to, że właściwa partja nacjonalistyczna przechodzi przesilenie, stwarza grunt pod możliwości rozwoju, których sobie w Polsce nie uświadamiamy.

Ogłoszona w tych dniach rozmowa naczelnego redaktora „Berliner Tageblattu" Theodora Wolffa z Mussolinim oprócz znaczenia dla polityki zagranicznej posiada i znaczenie inne, natury wewnętrzno - politycznej. Jak to, Theodor Wolff, naczelny redaktor pisma, wrogiego zasadniczo idei faszystowskiej, w koperczakach do Mussolini'ego? Coprawda z zastrzeżeniami, coprawda nawet tłumacząc się. Ale jednak w słowach szacunku dla geniuszu Mussolini'ego i z wyraźnem przejęciem audjencją.

Oczywiście, błędem byłoby przypuszczać, że sfery około „Berliner Tageblatt'u" się grupujące nagle przekonały się do faszyzmu. Nie tak należy tłumaczyć tę wizytę. Ale jest rzeczą niewątpliwą, że w Niemczech coraz silniej ustala się przekonanie, że należy znaleźć wyjście z paraliżujących wpływów przesileń i niepewności parlamentarnych. Z ust niepodejrzanych, bo raczej lewicowych, usłyszeć można w Berlinie zapewnienie, że nastroje krytyczne wobec dzisiejszej formy parlamentarnej rządów rosną. Mówi się o możliwościach wyborów w jesieni i oblicza, że hitlerowcy mogliby uzyskać około 50 mandatów. Pozycja parlamentarna gabinetu Brüninga nie jest całkiem pewna. A jednak rząd trwały jest potrzebny z uwagi na zadania polityki zagranicznej i potrzebny jest również rząd, w którym nie byłoby socjalistów — z uwagi na konieczność reform finansowo - gospodarczych.

I oto nawet w kołach demokratycznych Niemiec kiełkuje wyraźnie myśl stworzenia gabinetu pozaparlamentarnego. Uznaliby go zapewne socjaliści, bo wolą oni taki gabinet, niż ewentualny gabinet wyłoniony wyłącznie przez partje prawicowe. Wobec takiego pozaparlamentarnego gabinetu fachowego ich opozycja mogłaby być łagodniejsza, a pozycja wobec wyborców łatwiejsza. Co oczywiście nie przeszkadzałoby, że gabinet ten byłby w tendencjach swoich prawicowo - nacjonalistyczny, jednak bez tej wyraźnej fizjognomji.

Taki gabinet — tak rozumuje się w Niemczech — mógłby skutecznie przeprowadzić reformę finansowo - gospodarczą, bo nie potrzebowałby się oglądać na wyborców. Najbardziej zainteresowane partje nazewnątrz umyłyby ręce, w gruncie rzeczy zaś wystrzegałyby się jego obalenia. Byłby to może gabinet oparty o prezydenta Hindenburga. Parlament usunąłby się dobrowolnie i siłą rzeczy trochę w cień.

Z punktu widzenia polityki zagranicznej, tego rodzaju gabinet mógłby rozwinąć bardzo ożywioną działalność. Na tę drogę popchnęłaby go również konieczność szukania oparcia w kraju, pochwalenia się sukcesami — celem zrównoważenia niektórych niepopularnych a koniecznych posunięć wewnętrznej reformy gospodarczej. Zważywszy nastroje w Niemczech, liczyćby się należało z tem, że polityka zagraniczna Niemiec w celach swoich podkreślałaby energicznie dążenia, wyrażane przez nacjonalistów. Front jej byłby niedwuznacznie skierowany przeciwko Polsce.

Takie są dzisiaj w różnych kołach nastroje w Berlinie. Jakie one i czy wogóle wydadzą owoce, zależy od rozwoju stosunków. Być może, że próbować się jeszcze będzie uniknięcia gabinetu pozaparlamentarnego. Są i w tym kierunku oczywiście dążenia. Tu i owdzie przebąkuje się o ew. wyborach do Reichstagu jesienią. Jedno nie ulega wątpliwości, a mianowicie gwałtowne parcie do wzmożenia energji niemieckiej polityki zagranicznej. i to w kierunku wschodnim. Z tem musimy się liczyć w nadchodzącym okresie.

Jerzy Drobnik

O osadnictwo niemieckie nad granicą Polski

„Program wschodni" przeznacza na ten cel 225 mil. mk. — Rząd pruski żąda jeszcze 300 miljonów

Berlin, 20. 5. (PAT). Rząd pruski zajmował się ustawą o pomocy dla prowincji wschodnich. Program przewiduje dotychczas 225 miljonów na gwarancje na cele osadnictwa. Suma ta zdaniem nacjonalistycznych kół może wystarczyć na utworzenie zaledwie 7 500 osad w ciągu najbliższych czteru lat. Koła te domagają się tworzenia rocznie conajmniej 5 tys. nowych osad.

Rząd pruski domaga się, aby oprócz preliminowanych 225 milj. marek wyasygnowano dalszych 300 milj.. które byłyby rozłożone na okres najbliższych 4 lat. Rząd pruski wyasygnuje prawdopodobnie ze swej strony 40 miljonów mk. na ten cel.

Po ogłoszeniu memorjału Brianda

Głosy prasy angielskiej — Stanowisko Sowietów

Londyn, 19. 5. (PAT) Memorjał Brianda nie wywołał wielkiego entuzjazmu w Londynie, spotykając się raczej z chłodnem przyjęciem ze strony prasy. Dzienniki otwarcie podają w wątpliwość, czy realizacja projektu Brianda jest pożądaną. Żaden z dzienników nie przemawia za udziałem Anglji w proponowanej przez Brianda federacji. „Daily Telegraph" jest zdania że wszystkie korzyści, jakie mogłyby wynikać z proponowanej przez Brianda federacji, mogą być osiągnięte dzięki Lidze Narodów. Narody europejskie według „Daily Telegraph", nie dojrzały jeszcze do wielkiej idei, wysuwanej przez Brianda. „Times" wyraża pogląd, iż jest mało prawdopodobnem, by Anglja stała się rzeczywistym członkiem federacji. „Daily News" poważnie powątpiewa o racjonalności projektu.

Moskwa, 20. 5. (PAT.) Cała prasa sowiecka od kilku dni zamieszcza artykuły i karykatury, ośmieszające ideę paneuropejskiego związku państw. Równocześnie dzienniki twierdzą, że projekt Paneuropy ostrzem swem skierowany jest przeciw ZSRR.

Konferencja paneuropejska

Stanowisko wobec memorjału Brianda

Berlin, 20. 5. (PAT) Na konferencji paneuropejskiej zebranych powitał min. spraw wewn. dr. Wirth, podkreślając, że rząd Rzeszy przykłada wielkie znaczenie do memorandum Brianda. Były min. dominjów Amery oświadczył, że żądanie, aby imperjum angielskie weszło w skład federacji paneuropejskiej, nie odpowiada interesom ani Paneuropy ani Wielkiej Brytanji, jednakże możliwa jest współpraca między Paneuropą a Anglją w ważnych zagadnieniach polityki światowej. Prof. Barthelemy (Francja) omówił stosunek Paneuropy do pojęcia suwerenności. Zebranie zakończyło się mową niemieckiego pisarza T. Manna.

Berlin, 20. 5. (PAT) Delegaci konferencji paneuropejskiej zebrali się dziś pod przewodnictwem hr. Coudenhove - Calergi, celem zajęcia stanowiska wobec memorjału Brianda. Po przemówieniach b. min. Amery (Londyn), ministra Loucheura (Francja), b. ministra Ninczicza (Jugosławja), Lednickiego (Polska), Kennicza (Łotwa) i Serruysa (Francja) przyjęto następującą rezolucję: „Konferencja paneuropejska przyjęła memorjał Brianda jako pierwszy realny polityczny krok na drodze do zrealizowania celu konferencji, którym jest związek państw europejskich. Konferencja udzieli wszelkiego poparcia, aby projekt Brianda przyjęty został przez mocarstwa interesowane". Wysłano do Brianda telegram gratulacyjny.

Zagadnienie Ukrainy

Sprawa popchnięcia Polski wbrew jej woli do starcia zbrojnego z Rosją została już u nas należycie wyświetlona. Prasa zagraniczna, która, poza bolszewicką, dość dyskretnie możliwość tę traktowała, nie przestała się jeszcze interesować tematem polsko - rosyjskiego konfliktu. Ostatnio pojawił się w berlińskim socjalistycznym piśmie „Vorwärts" ciekawy artykuł b. łotewskiego ministra spraw zagranicznych p. F. Zeelensa, zatytułowany „Niebezpieczeństwo na wschodzie. Czy jest możliwa wojna polsko-rosyjska?" W Polsce jednak, po postawieniu tej sprawy na dyskusję publiczną przez prasę narodową, po artykułach Dmowskiego, dosadnie i gruntownie ujmujących całe zagadnienie, i po wyjaśnieniach, danych przez naszego ministra spraw zagranicznych sprawozdawcy prasy amerykańskiej, okazało się ku powszechnemu zadowoleniu i uspokojeniu umysłów, że u nas nitk nie mógł, nie może i nie będzie mógł pomyśleć o wywołaniu jakiejś awantury wojennej z Rosją. Uciekły więc pogłoski dotąd niewiadomo przez kogo szerzone o rychłym wybuchu wojny i wróciła pewność, że Polska nie da się nikomu użyć do naruszenia pokoju na wschodzie Europy.

Tymczasem wyłonił się w prasie polskiej temat inny, ściśle jednak związany z kwestją stosunków polsko - rosyjskich. W kwietniowym próbnym numerze miesięcznika „Nasza Przyszłość", wydawanym przez Stronnictwo Prawicy Narodowej, pojawił się artykuł p. J. B. p. t. „Problem ukrainy". Cóż się z niego dowiadujemy? Oto jakieby można wysnuć tezy z dziwnie bałamutnych rozważań p. J. B.: Polska jedna może zrealizować ideę wielkiej, niepodległej, sfederowanej z Polską Ukrainy. Jest do tego powołana przez swoją misję dziejową. Nie można lokować Ukrainy w dzisiejszej Małopolsce wschodniej, ale trzeba z naszych ziem wschodnich zrobić Piemont przyszłej Ukrainy. Ponieważ społeczeństwo ukraińskie nie jest przygotowane do rządzenia się we własnem państwie, przeto Ukraińcy z naszych ziem wschodnich powinni, wyzbywszy się nieufności do Polaków i ufności do Niemców, pracować państwowo w Polsce i przygotowywać się do roli rządzących w Ukrainie.

Tylko tyle. Gdyby się chciało ogółowi polskiemu dokładnie wytłumaczyć sens, czy może bezsens tez powyższych, to trzebaby mu było przypomnieć i wyjaśnić wiele rzeczy z dawniejszej i bliższej historji. Polacy, którzy naogół mało znają i rozumieją własną historję, powinni się dowiedzieć: co to była Ukraina, czy i gdzie ona istniała, czy istniał lub istnieje jakiś jednolity naród ukraiński; czy ziemie wschodnie dawnej Rzeczypospolitej były lub nie województwami Korony Polskiej, co to była kozaczyzna, jakie znaczenie miały bunty kozackie, do czego doszedł Bohdan Chmielnicki, co oznaczał traktat hadziocki, który pozostał na papierze i nigdy nie wszedł w życie i t. d. i t. d. A dowiedziawszy się o tem, przekonaliby się niewątpliwie, że Polska nigdy nie dążyła do utworzenia niepodległej czy sfederowanej Ukrainy i że misję swoją dziejową urzeczywistniała przez rozszerzanie i gruntowanie swych własnych wpływów, polskiej kultury i cywilizacji na wschodnich rubieżach swego państwa, nietylko do Dniepru, ale i daleko poza Dnieprem.

Jeśli więc Polska nie miała nigdy zamiaru tworzyć odrębnej Ukrainy, to pomyślmy czy byli lub są inni, którzy się tego zadania podjęli. Niewątpliwie tak. Utworzyć Ukrainę postanowili Niemcy, którzy do tej roboty poszli bądź bezpośrednio sami, bądź ze współudziałem dawnej monarchji austro - węgierskiej. Świadczą o tem fakty z bardzo niedawnej przeszłości, któreśmy przeżywali, na któreśmy własnemi patrzeć mogli oczami. Ale ludzie często patrzą i nie widzą, słyszą i nie rozumieją, łatwo i szybko zapominają. Przypomnę zatem zdarzenia najważniejsze. A więc wskażę najpierw na tajne roboty hakatystycznego „Ostmarkenvereinu", prowadzone pod patronatem rządu pruskiego na terenie Galicji wschodniej, które „galicyjskich ukraińców" podburzały przeciwko Polakom, dążyły do zniszczenia polskości tego kraju i przygotowywały podział administracyjny kraju koronnego Galicji z Lodomerją na Galicję zachodnią — polską i Galicję wschodnią — ruską, a raczej według nowej terminologji, spreparowanej przez Austrję — Galicję ukraińską. O tych praktykach niemieckich świadczą niezbicie dokumenty, które udało się redaktorowi Krysiakowi wydobyć z tajnego archiwum „Ostmarkenvereinu" i które przed samą wojną w r. 1913 i 14 zostały opublikowane.

Z Berlina przyszła do Wiednia inicjatywa i zachęta stworzenia większej Ukrainy z ziem ruskich, leżących poza granicami monarchji habsburskiej, które w połączeniu z Galicją wschodnią stanowiłyby nowy kraj monarchji: Gross - Habsburg. Niemcy, przygotowując taką Ukrainę, wiedziały dobrze, że one a nie Austrja będą tam panami sytuacji. Wszystko to było przewidziane w ogólnym planie wszechniemieckim, na którego podstawie prowadzona była ostatnia wojna światowa, a który miał ustalić hegemonję Niemiec od Hamburga do Bagdadu, a Austrję sprowadzić do roli podrzędnej. Przypomnę dalej częściową realizację tego planu przez zawarcie w Brześciu w dn. 9 lutego 1918 r. traktatu z Ukrainą, która wówczas po zdobyciu Kijowa przez bolszewików, była zupełną fikcją. Wiemy, że do tej nibyto niepodległej Ukrainy włączono Chełmszczyznę i Podlasie, że tajnym układem Austrja zobowiązała się oddzielić Galicję wschodnią na rzecz przyszłego Gross - Habsburg i że wojska niemieckie podzieliły z wojskami austrjackiemi okupację nowo erygowanej Ukrainy.

Na co było potrzebne Niemcom utworzenie Ukrainy? Na to, na co się miała przydać odrębna Litwa, Kurlandja, czy Białoruś. Niemcy, szykując się do wojny z Rosją wiedziały dobrze, że z tego tarcia musi wyniknąć utworzenie jakiejś Polski. Chodziło więc o to, ażeby ta Polska wypadła możliwie najmniejsza i najsłabsza. To też Wilhelm II, sprzeciwiając się na radzie koronnej w początku stycznia 1918 radykalnym planom Ludendorffa i Hindenburga całkowitego rozebrania ziem polskich między Niemcy i Austrję, zgodził się na posunięcie granicy Prus aż pod Warszawę, na utworzenie Litwy z Wilnem jako stolicą i z księciem z rodu Hohenzollernów; zgodził się także na okrojenie Polski od wschodu i utworzenie Ukrainy. Tym sposobem państwo polskie byłoby ze wszystkich stron znakomicie obcięte, a w dodatku odgrodzone od wschodu przez państewka buforowe (Puffer- und Randstaaten), w którychby dominowały Niemcy.

Cel ten nie został całkowicie osiągnięty, albowiem Niemcy wojnę światową przegrały. Jednak plan wszechniemiecki nie został porzucony, a robota berlińska nad tworzeniem Ukrainy trwa dalej. Berlin jest dziś najsilniejszem centrem propagandy Ukrainy monarchistycznej, subsyduje znacznemi kwotami prasę ukraińską w Niemczech i w Polsce, wspiera finansowo „ukraińskie" organizacje różnego typu w Małopolsce i na Wołyniu, a pod Berlinem na wszelki wypadek mieszka b. hetman Ukrainy Skoropadski.

Tak Niemcy robiły i robią Ukrainę.

A teraz powróćmy do tez p. J. B. w „Naszej Przyszłości". Gdyby je tak np. przeczytano na Wilhelmstrasse, w berlińskiem Auswärtiger Amt i gdyby na chwilę uwierzono w możliwość ich realizacji, uznanoby to chyba za znakomitą okazję. „Polska — powiedzianoby — gotowa byłaby zrobić naszą niemiecką robotę własnym wysiłkiem i własnym kosztem?" Mein Liebchen was willst du noch mehr? Ukraińcy będą zadowoleni, bo będą wspierani przez nas i przez Polskę. Czynnikiem rozsadzającym Rosję będzie Polska a nie my, Niemcy, przyjaciele Moskwy. Bez wojny z Rosją Ukrainy zrobić się nie da. Polska więc będzie musiała wojować z Rosją. Gdyby tę wojnę Polska wygrała, coby się stać mogło tylko z naszą pomocą, to wtedy, jak słusznie twierdzi p. Zeelens na łamach „Vorwärtsu", taka nastąpiłaby zmiana równowagi sił na wschodzie Europy, że my, Niemcy, musielibyśmy otrzymać odpowiednią kompensatę, a więc odebrać Pomorze z Gdynią, Górny Śląsk, a może uzyskać inne ratyfikacje granic. A rezultat w razie utworzenia Ukrainy byłby dla nas ten sam, któryśmy chcieli osiągnąć przez wojnę światową. Polska własnemi rękami odgrodziłaby się od Rosji i odsunęła od morza. Gdyby zaś Polska wojnę przegrała, to i wtedy za karę musiałaby utracić Pomorze i Śląsk. Takby rozumowali Niemcy, gdyby uwierzyli w możliwość przyjęcia przez Polskę proponowanego przez p. J. B. planu stworzenia wielkiej niepodległej Ukrainy. Może jednak nie uwierzą.

To, co przypomniałem o niemieckim programie utworzenia Ukrainy, powinno wystarczyć do należytej oceny programu polskiego, proponowanego przez konserwatywną „Naszą Przyszłość". Ponieważ autor artykułu, polecając swój plan, apeluje do „trzeźwości" politycznej, przeto dodać muszę, że za wysoce dziwną i niepokojącą uważam taką „trzeźwość, która upatruje polską rację stanu w tem, co służy interesom obcego i wrogiego nam państwa. Takiej samobójczej racji stanu Polska nigdy nikomu narzucić sobie nie pozwoli.

Joachim Bartoszewicz.

Kręte drogi etatyzmu

Nie mogąc formalnie przeciwstawić się opartemu na wyraźnym przepisie konstytucji żądaniu zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej, sfery rządowe podjęły energiczną kontrofenzywę celem wykazania, że Sejm niewiele ma w sprawach gospodarczych do powiedzenia, ponieważ rząd sam wszystko przewidział i zarządził.

Kontrataki te idą bardzo szybko. Po znanem herbatkowem przemówieniu p. Kwiatkowskiego przyszły równocześnie: okólnik p. Matuszewskiego w sprawie oszczędności budżetowych i uchwały komitetu ekonomicznego Rady Ministrów w sprawie ...walki z etatyzmem. Uchwałom tym, znanym z urzędowego komunikatu P. A. T., warto przyjrzeć się nieco bliżej. Dadzą się one streścić w następujących trzech punktach:

1) Skomercjalizowane wytwórnie państwowe mają nie przyjmować na przyszłość zamówień prywatnych w celu ułatwienia sytuacji prywatnym przedsiębiorstwom.

2) Rząd, samorządy i inne instytucje, pozostające pod nadzorem państwa, nie powinny tworzyć lub rozwijać nowych działów produkcji, „o ile w danej dziedzinie wytworczości przemysł krajowy może dostarczyć potrzebnych produktów w dostatecznej ilości i jakości".

3) Nieskomercjalizowane przedsiębiorstwa państwowe będą zbadane w celu stwierdzenia, czy niektóre z nich „bez uszczerbku dla dobra państwa" nie mogą być zlikwidowane lub ograniczone.

Punkt pierwszy jest bardzo niejasny. Przecież nie oznacza on, żeby np. Chorzów, Mościce lub „Polmin" nie przyjmowały zamówień prywatnych. Chodzi tu zatem zapewne głównie o przedsiębiorstwa wojskowe, które w ostatnich czasach puściły się istotnie na zasilanie rynku prywatnego n. p. rowerami. Jeśliby nawet zaniechano tego na przyszłość, choć czasami Rada Ministrów mówi swoje, a robi się co innego, to z tej uchwały życie gospodarcze nie utyje. Rzemieślnikom np. nie o to chodzi, żeby wojskowe zakłady umundurowania nie zagarnęły im odbiorców prywatnych, ale o to, żeby rzemiosło polskie mogło pracować dla potrzeb wojska. A o tem komitet ekonomiczny nic nie mówi.

Punkt drugi — z powodu zastrzeżenia zawartego w słowach: „o ile w danej dziedzinie wytworczości przemysł krajowy może dostarczyć potrzebnych produktów w dostatecznej ilości i jakości" — jest tak elastyczny, że traci wszelkie znaczenie. Z takiem zastrzeżeniem można zdyskwalifikować cały przemysł prywatny, który, nie korzystając z takich ulg podatkowych i kredytowych, jakiemi cieszą się przedsiębiorstwa państwowe, konkurencji z niemi co do „ilości i jakości" na długą metę nie wytrzyma. Na podstawie takiego zastrzeżenia możnaby na upartego upaństwowić w ciągu jakiejś „piatiletki" cały przemysł krajowy.

Najzręczniej zredagowany jest punkt trzeci. Brzmi on bardzo zachęcająco. Mówi się o „ograniczeniu", a nawet „zlikwidowaniu" niektórych przedsiębiorstw. Mniejsza o znowu elastyczne słowa: „bez uszczerbku dla dobra państwa". Sęk tkwi w tem, że mowa jest tylko o przedsiębiorstwach nieskomercjalizowanych, gdy największym ciężarem dla życia gospodarczego i budżetu są właśnie przedsiębiorstwa — skomercjalizowane.

Nieskomercjalizowane są dotąd: koleje, poczta i lasy. Żadnego z tych przedsiębiorstw nie będzie się chyba ani ograniczać, ani likwidować. Co najwyżej zostaną i one skomercjalizowane. Poza temi zaś trzema wielkiemi przedsiębiorstwami pozostaje w grupie nieskomercjalizowanych jeszcze tylko parę mniejszych, jak: wydawnictwa państwowe, P. A. T., Drukarnie Państwowe, uzdrowiska (Krynica, Busk, Ciechocinek), mennica i żupy solne. Między temi możnaby poważnie mówić chyba o sprzedaży, względnie wydzierżawieniu uzdrowisk; innych ze względu na „dobro państwa" zapewne rząd likwidować nie zechce.

Tak wyglądają „antyetatystyczne" uchwały komitetu ekonomicznego Rady Ministrów. Mogły one zaimponować tylko takim, co się na tych rzeczach zupełnie nie znają, więc n. p. przedstawicielom „sanacyjnego" „Stanu Średniego".

Cel tych uchwał był czysto polityczny. Chodziło o skaptowanie sobie wielkiego przemysłu, który w ostatnich czasach bardzo wyraźnie wypowiedział się za koniecznością zwołania Sejmu. Więc wypowiedziano niby walkę etatyzmowi, ale bardzo dla niego niegroźną.

Rząd obecny w rzeczywistości nie może zerwać z etatyzmem, bo jest on jedną z najważniejszych jego ostoi. Jeśli będzie zmuszony nieco ograniczyć rozmach w tym kierunku, to nie z troski o gospodarstwo prywatne, ale z konieczności. Przedsiębiorstwa państwowe poza stałemi, corocznemi bardzo znacznemi dopłatami ze skarbu państwa, korzystały obficie z pożyczki stabilizacyjnej i zapasów kasowych. Pożyczka się skończyła, a zapasy mocno skurczyły. I dlatego „radosna twórczość" musi być nieco pohamowana.

I to jest — obok politycznego — drugi powód, dla którego sfery rządowe zapałały taką miłością do przedsiębiorstw prywatnych i przemysłu krajowego.

M. K.

1 dolara za każdą żywą pluskwę

znalezioną po przeprowadzeniu dezynfekcji preparatem „FUMIGATORE CIMEX" wypłacimy natychmiast. FUMIGATORE CIMEX" jest świecą dezynfekcyjną tępiącą radykalnie w ciągu 5 godzin wszelkie insekty (pluskwy wszy mole karaluchy) i mikroby chorobotwórcze. Posiadamy pochwalne orzeczenia rozlicznych instytucyj rządowych i komunalnych. Zakłady Chemiczno-Dezynfekcyjne „Salvator" Katowice Teatralna 10. Tel. 29-01. Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach. Hurtownie: R. Barcikowski S. A., Poznań. Tw 1 90

CUKIER 1 kg ZA 1 zł

DAJE CZŁOWIEKOWI TYLE SIŁY (KALORJI) ILE

SŁONINA ZA 2

MASŁO „ 3

MIĘSO „ 4

aw 11256

Stronnictwo Narodowe

Koło Wilda

Zwyczajne miesięczne zebranie Koła Wildeckiego, Stronnictwa Narodowego, odbędzie się:

dziś, we wtorek, 20 maja 1930 r. o godz. 7,30 wieczorem

w lokalu p. Zawadkowej przy Górnej Wildzie 75. Na porządku obrad referat polityczny delegata Zarz. Gł. Str. Nar. p. Józefa Kaweckiego, bardzo ważne sprawy i przyjmowanie nowych członków.

Szanownych Członków i Sympatyków Stronnictwa niniejszem uprzejmie zapraszamy.

Pół godziny przedtem odbędzie się zebranie Zarządu, tamże.

Zarząd Koła Wildeckiego.

Bezczelna napaść na Polskę

W związku z utworzeniem w Gdańsku prawicowo - centrowego Senatu wzmagają się napaści i pretensje tamtejszych nacjonalistów

Gdańsk, 20. 5. (PAT) Organ nacjonalistyczny „Danziger Allgm. Ztg.", którego głównem zadaniem jest mącenie stosunków polsko - gdańskich, zamieszcza nowy bezczelny antypolski artykuł„ biorący w obronę niemiecką mniejszość narodową w Polsce przed rzekomym uciskiem. Dziennik czyni w związku z tem wyrzut pod adresem niemieckiego ministra spraw zagr. Curtuisa za to, że w czasie ostatnich rokowań polsko - niemieckich wyraził nadzieję, iż mniejszość narodowa niemiecka w Polsce postępować będzie legalnie wobec państwa polskiego. „Danziger Allg. Ztg." apeluje do niemieckich mężów stanu, aby nie podpisywali żadnych układów z Polską i nie wierzyli polskim przyrzeczeniom. Rzesza niemiecka w drodze zarządzeń dyplomatycznych i gospodarczych powinna zmusić Polskę do zmiany stanowiska wobec mniejszości niemieckiej w Polsce.

To samo pismo wyraża zdziwienie, że komisarz generalny w Gdańsku min. Strassburger wygłosić ma z końcem b. tygodnia w Paryżu w instytucie Carneggiego odczyt p. t. „Gdańsk, port polski". Pomijając już przekręcanie i mylne podanie tytułu odczytu, podkreślić należy, że ataki „Danz. Allg. Ztg." są w związku z utworzeniem w Gdańsku prawicowo - centrowego Senatu.

„Heimwehra" zapowiada realizację faszyzmu w Austrji

Wiedeń, 20 .5. (PAT.) Kierownictwo Heimwehry proklamowało na odbytem wczoraj walnem zgromadzeniu austrjackiej Heimwehry w Korneuburgu zerwanie ze stronnictwami parlamentarnemi i zapowiedziało, że uprawiać będzie politykę na własną rękę, celem reorganizacji państwa w duchu faszystowskim. Naczelny przywódca Heimwehry Steidle wygłosił mowę, w której oświadczył, że liberalny system skorumpował stronnictwa mieszczańskie. Heimwehra nie będzie się odtąd posługiwać stronnictwami, lecz będzie sama uprawiała czynną politykę państwową w duchu faszystowskim i będzie zwalczała tak marksizm, jak i liberalizm i demokrację zachodnią. Ideałem, który przyświeca Heimwehrze, jest państwo stanowe, a nie państwo partyjne. Pragniemy na podstawie zawodowej urzeczywistnić samorząd gospodarczy i przezwyciężyć walkę klasową. Kierownik Heimwehry Dolnej Austrji, poseł chrześcijańsko - społeczny Raab, złożył ślubowanie, iż pozostanie wierny zasadom Heimwehry niemieckiej na wypadek jej konfliktu ze stronnictwem chrześcijańsko-społecznem. Podobne ślubowanie złożyli także i inni przywódcy Heimwehry. W dalszym ciągu obrad występowali mówcy przeciw zamiarom gabinetu Schobera co do rozbrojenia Heimwehry, zaznaczając, że rozbrojenie w stadjum obecnem, w myśl życzeń socjalistów, byłoby samobójstwem.

Zasadniczy wyrok o strefie granicznej

Dziś w sądzie okręgowym w Poznaniu toczyła się rozprawa przeciwko dr. Ludwikowi Rządkowskiemu wydawcy i redaktorowi „Strażnicy Nadnoteckiej" w Czarnkowie. Dr. Rządkowski niewiadomo z jakich powodów otrzymał od starosty p. Boguszewskiego zakaz przebywania w strefie nadgranicznej — a w następstwie tego i mandat karny w wysokości 150 zł. Obrońca dr. Rządkowskiego mec. dr. St. Celichowski wniósł sprzeciw i dziś sprawę rozważała izba karna sądu okręgowego pod przewodnictwem prezesa K. Bojarskiego.

Obrońca dr. Celichowski wskazał na to, że rozporządzenie Rady Obrony Państwa zostało utrzymane w artykule 5 o tyle, o ile zostało ono wprowadzone w życie. Ponieważ jednak na terenie województwa poznańskiego nie spełniono warunków wynikających z art. 5 R. O. P. — bo ani minister, ani wojewoda nie zarządzili utworzenia strefy nadgranicznej, ani też nie została ona w terenie wytyczona, oraz wytyczenie to łącznie z rozporządzeniem R. O. P. nie zostało ogłoszone, przeto przepisy te tutaj nie obowiązują. Obowiązuje tylko rozporządzenie Prezydenta R. P. z 1927 r., które ograniczenia w strefie nadgranicznej w stosunku do obywateli Polski uzależnia od pewnych warunków politycznych, jak np. ukaranie za przestępstwa i t. p.

Sąd wobec tego uwolnił dr. Rządkowskiego od winy i kary. Dr. Rządkowski, który sam w powstaniu walczył i był komendantem na tym właśnie odcinku, będzie mógł nareszcie powrócić do Czarnkowa i zajmować się nadal „Strażnicą Nadnotecką". (z)

Defilada przed Mussolinim

Florencja, 20. 5. (PAT). Mussolini wczoraj dokonał przeglądu wojska. Tłumy publiczności interesowały się specjalnie ewolucjami aeroplanów, które w pewnej chwili ustawiły się tak, iż utworzyły na na tle nieba słowo „DUX". Po zakończeniu defilady Mussolini wygłasił następujące przemówienie: „Oficerowie, podoficerowie i żołnierze armji, marynarki, lotnictwa i milicji! Przedefilowaliście wspaniale i udzielam wam pochwały. Kiedy widzimy młodzież pod bronią, nasza pierwsza myśl idzie ku Jego Królewskiej Mości, najwyższemu dowódcy wszystkich sił zbrojnych. Niechaj nam wyda rozkaz, a my go wykonamy do końca. Przygotujcie wasze ramiona i serca, aby gdy ojczyzna was zawoła, być gotowymi do jej obrony. Faszystowska Florencja wspominać będzie przez długi czas ten wielki dzień i ten wspaniały widok, któryście jej dali".

Mussolini ze świtą powrócił do miasta konno, po drodze zasypanej kwiatami wśród szpalerów publiczności, wnoszącej ciągle okrzyki na jego cześć.

„Izwiestja" o zamachu bombowym

Moskwa, 20. 5. (PAT). Od czasu do czasu któryś z dzienników sowieckich powraca do sprawy bomby warszawskiej. Dzisiaj o bombie warszawskiej piszą „Izwiestja". Dziennik twierdzi, że nic w tem dziwnego, że dotychczas władze polskie nie wykryły sprawców zamachu, gdyż i poprzednie akty terroru przeciw ZSRR nie zostały wykryte. Wspominając o krążących rzekomo wersjach, jakoby uczestnicy prowokacji pochodzili ze środowisk komunistycznych, a nawet z poselstwa sowieckiego, „Izwiestja" dodają: „Politycy polscy nie powinni zapominać, że z podobnemi rzeczami nie trzeba żartować".

List posła Żarskiego

Moskwa, 20. 5. (PAT). Część prasy sowieckiej drukuje list komunisty polskiego Żarskiego, posła na Sejm, pisany w więzieniu do towarzyszów. List kończy się wezwaniem do walki z dyktaturą faszystowską i z przygotowaniami wojennemi przeciw ZSRR. Treść listu ogłoszona została przez radjostację Kominternu.

Samobójstwo w hotelu

Kraków, 20. 5. (PAT). W hotelu „Europejskim" powiesił się Władysław Zawadzki, adjunkt Warszawskiej Dyrekcji Kolejowej. Denat popełnił samobójstwo wskutek rozstroju nerwowego.

Zmiany w Dep. sztuki

Warszawa, 20. 5. Tel. wł.) Dotychczasowy dyrektor departamentu sztuki w ministerjum oświaty Wojciech Jastrzębowski wchodzi w stan dymisji. Kto zajmie jego miejsce w tej chwili jeszcze nie wiadomo. (w)

Skazani za akcję wywrotową

Lublin, 20. I. (PAT). Dnia 14 bm. przed sądem okręgowym w Lublinie rozpoczął się proces przeciwko 7-miu Rusinom, członkom „Selrob Jedności", którym akt oskarżenia zarzucał akcję wywrotową, uprawianą na szeroką skalę, pod płaszczykiem legalnej partji „Selrob Jedności". Prokurator podkreślił, że oskarżeni są czołowymi działaczami „Selrob Jedności", pozostających pod przemożnymi wpływami „komunistycznej partji zachodniej Ukrainy", która powołuje specjalne partje legalne celem przeprowadzenia swej wywrotowej akcji. 3 oskarżonych skazano na 6 lat, 3-ech na 4 lata i jednego na 2 lata więzienia.

Wycieczka Polaków z Ameryki

Gdynia, 20. 5. (Tel. wł.). W dniu 29 bm. przybędzie tutaj na pokładzie statku „Pułaskiego" wycieczka Polaków amerykańskich w liczbie 131 osób, którzy w dniu 17 bm. opuścili port nowojorski.

Wypadek samolotu

Warszawa, 20. 5. (Tel. wł.) W Krakowie spadł na pola Mogiły samolot wojskowy. Pilot i obserwator wyszli bez szwanku. (w)

Śmierć pod gruzami wieży

Wiedeń, 20. 5. (PAT.) Dzienniki donoszą ze Smyrny, że na polach koło Smyrny zawaliła się wczoraj wieża, pochodząca z czasów rzymskich. Runięcie wieży nastąpiło w chwili, gdy u jej stóp kobiety spożywały posiłek. 13 kobiet zginęło, a 8 jest ciężko rannych.

Nieudały zamach

Graz, 20. 5. (PAT). Na naczelnika Styrji Rintelena dokonano zamachu, który na szczęście nie powiódł się. Z robotników wiejskich położyło w poprzek drogi, którą miał jechać samochód Rintelena, pień drzewa, szofer jednak w ostatniej chwili zauważył przeszkodę. Żandarmerja wytropiła obu sprawców zamachu, którzy przyznali się do zbrodni.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 zł, w Gdańsku na Warszawę 8.89 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach 212.36 do 212,66 zł, gotówką 211,96 zł. za 100 guld. gd. w dewizach 172,98 do 173,24 zł, gotówką 172,64 zł.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowani. cen.

Poznań, 20 maja 1930.

Spędzono: wołów 109, buhai 175, krów 404, świń 1701, cieląt 838, owiec 312; razem 3 539 sztuk zwierząt.

Płacono za 100 kg żywej wagi za:
(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi).

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane	122—126
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	110—114
Mięsiste tuczone starsze	000 000
Miernie odżywione	000—000
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	120—124
Tuczone mięsiste	110—116
Nietuczone, dobrze odżywione starsze	000—000
Miernie odżywione	000—000
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	120—124
Tuczone mięsiste	110—114
Nietuczone, dobrze odżywione	096—100
Miernie odżywione	076—080
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	122—126
Tuczone mięsiste	114—120
Nietuczone, dobrze odżywione	100—110
Miernie odżywione	090—096
Młodzież:	
Dobrze odżywione	096—100
Miernie odżywione	090—096
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	140—150
Tuczone cielęta	130—136
Dobrze odżywione	110—120
Miernie odżywione	100—106
OWCE:	
Wytuczone, pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	120—130
Tuczone starsze skopy i maciórki	000—000
Dobrze odżywione	000—000
Miernie odżywione	000—000
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	200—204
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	194—196
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	188—192
Mięsiste świnie ponad 80 kg	180—184
Maciory i późne kastraty	166—170
Świnie bekonowe	188—192

Przebieg targu spokojny

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 20 maja 1930.

Dzisiejsza giełda miała tendencję w dalszym ciągu spokojną i ruch był ograniczony, zwłaszcza w dziale pap. procent., z których doszło do notowania jedynie 5 proc. poż. konwers. po 54 proc. w płaceniu. Zauważono zaofiarowanie 8 proc. listów dolarowych ziemskich po 95 proc., 4 proc. listy zast. konwert. po 44 proc. i 6 proc. listów żytnich po 19,50, jednakże nie było odbiorców.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych oddawano Bank Polski po 170,—, natomiast płacono za Bank Kwilecki, Potocki 60,—, za Cegielskiego 49,— i za Dr. R. May 63,—. Przy papierach poszukiwanych jest materjał niedostateczny.

Z pap. nieoficjalnych handlowano większą ilość Centr. Skór po 6,— w oddaniu oraz Kabel po 20,— w płaceniu.

Cedula urzędowa z dnia 20 maja 1930 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału)
5% Pożyczka konwersyjna 54% P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Kwilecki, Potocki i S-ka I—II em. zł. 60,— P.
Bank Polski I em. 170,— O.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Cegielski H. I em. zł. 49,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 63,— P.
Tendencja: Spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 20. 5. 1930.

Waluty	Gotówka
Dol. St. Zjedn. tr.	—

Dewizy:

	trans	sprzed.	kup.
Belgja	124,52	124,83	124,21
Holandja	358,60	359,50	357,70
Londyn	43,35	43,46	43,24
Nowy Jork	8,90,9	8,92,9	8,88,9
Paryż	34,98	35,07	34,89
Praga	26,44¼	26,51	26,37½
Szwajcarja	172,48	172,91	172,05
Sztokholm	239,29	239,89	238,69
Wiedeń	125,73	126,04	125,42

Tendencja niejednolita.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poż inwest.		111,00
5% poż premj dol.	67,00	66,00
5% poż. kol konw.		55,00

Akcje w złotych:

Bank Dyskontowy	0,00—116,00
Bank Handlowy	0,00—110,00
Bank Polski	0,00—172,00
Bank Zw Sp Zarob.	0,00— 72,50
W T F Cukru	0,00— 34,75
W T Węgla	0,00— 50,00
Lilpop	0,00— 27,50
Modrzejów	20,00— 11,00
Starachowice	0,00— 20.25
Spirytus	0,00— 24,25

Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg

Berlin, 20 maja 1930.

Pszenica march. od st. załad 76-77 kg	290,00—292,00
Pszenica march. od st. zał. 78-79 kg	292,00—294,00
Tendencja wagonem tend. utrzymana. Bieżąca dost.: słabsza.	
Żyto march od stacji załad. 72 kg	169,00—177,00
Żyto fr. wagon Berlin zapł.	0,00—184,00
Żyto fr wag. Berlin, sprzed.	0,00—186,00
Żyto 73-74 kg cif Berlin sprz.	0,00—180,00
Tendencja terminowo wagonem tendencja częściowo poparta, poza tem słabsza.	
Owies march do stacji załad.	152,00—162,00
Tendencja słabsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	170,00—184,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	32,00—40,25
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	22,75—25,75
Tendencja słabsza.	
Ospa pszenna	08,75—09,25
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	08,50—09,50
Tendencja słaba.	
Groch Victoria	24,00—20,00
Groch dr. jadalny	21,00—25,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Peluszka	17,00—18,00
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,00—21,50
Łubin niebieski	15,50—16,50
Łubin żółty	20,50—23,00
Makuch rzepakowy	12,75—13,75
Makuch lniany	18,00—18,50
Wytłoki suche krajowe	08,20—08,70
Śrót Soya	13,80—14,60
Płatki ziemniaczane	13.30—13 80
Słoma żytnia pras. drut.	0,90— 1,20
Słoma pszenna pras. drut.	1,15— 1,30
Słoma owsiana pras. drut.	0,80— 0,90
Słoma jęczm. pras drut.	1,10— 1,35
Słoma żytnia dł. wiąz.	0,95— 1,15
Słoma żytnia pras. sznur.	0,85— 1,05
Sieczka	1,75— 1,90
Siano zw. handl.	1,50— 1,80
Siano dr. I. pokos	2,00— 2,40
Tymoteusz luźny	3,20— 3,50
Siano konicz	3,10— 3,50
Tendencja słaba.	
Ogólna tendencja słaba.	

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 20. 5. 1930.

Wypłaty na Warszawę	46,925—47,125
Noty wielkie	46,725—47,125

P. Poincaré o niepokojącej obecnej sytuacji

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Paryż, w maju.

P. Poincaré ogłosił w „La Nacion" bardzo ciekawy artykuł, w którym poruszył szereg aktualnych zagadnień, robiąc przegląd palących kwestyj, które najbardziej przyczyniają się do wytworzenia niepokoju w całej Europie.

P. Poincaré z energją, niepozbawioną pewnej ironji, odpiera zarzut, stawiany Francji przez ludzi złej woli, którzy czynią ją odpowiedzialną za ową niepokojącą sytuację. Tymczasem Francja nie przyczyniła się w niczem do spowodowania jej. Przeciwnie. Od lat pracuje ona nad skonsolidowaniem pokoju i to za cenę dużych ustępstw. Zgodziła się najpierw na plan Davesa, a potem na plan Younga, spodziewając się, iż rząd Rzeszy zechce wreszcie lojalnie wypełnić, powzięte zobowiązania. P. Stresemann jednak nie omieszkał pozbawić jej tych złudzeń, dając do zrozumienia, że, podpisany na lat 59, plan Younga nie przetrwa ponad lat dziesięć... Kto zatem wytwarza atmosferę niepewności? Finanse Niemiec znajdują się również w złym stanie, nie dając wierzycielom potrzebnych gwarancyj.

I tę oto chwilę wybiera Berlin, aby powiększyć budżet wojskowy bez żadnej przyczyny, wstawiając doń szereg tajemniczych pozycyj. Nowe wojskowe kredyty przewyższają znacznie wydatki, do jakich upoważniał Rzeszę traktat wersalski.

Poza tem istnieje szereg innych, a niemniej znamiennych symptomów, które nie przyczyniają się do uspokojenia umysłów. Do nich należy kampanja niemiecka za przyłączeniem Austrji do Niemiec, podjęta z racji podróży kanclerza Schobera do Paryża; jak również należy zaliczyć tu manewry, zmierzające do „przedwczesnego" załatwienia kwestji Saary, co do której p. Stresemann wymógł na p. Briandzie wszczęcie rokowań, bardzo ostrożnie, na szczęście prowadzonych przez ministra Pernot.

To jeszcze nie wszystko. Stosunki bowiem, jakie rząd Rzeszy utrzymuje z Sowietami są podejrzane. Jeżeli część prasy niemieckiej żali się z powodu, napotykanych trudności ze strony bolszewików, to jednak większość organów nacjonalistycznych nawołuje czytelników, by nie przystępowali do walki przeciwko Sowietom, ale utrzymywali z nimi stosunki przyjazne, oparte na traktacie w Rapallo. W międzyczasie odbywają się niepokojące poruszenia floty bolszewickiej na morzu Czarnem.

Równocześnie delegacja niemiecka domagała się w Genewie zwołania jak najszybciej komisji rozbrojeniowej P. Poincaré, kończąc swój artykuł, wyraża życzenie, aby na propozycję, rozbrojenia Francji jej reprezentant kategorycznie odpowiedział „Après vous, Messieurs!" — „Po was Panowie".

I. B.

Wiece Stronnictwa Narodowego

W niedzielę, dnia 18 bm. odbyły się w pow. mogileńskim dwa wielkie wiece, organizowane przez Komitet Wyborczy listy nr. 24. Wiece te wzbudziły wielkie zainteresowanie, gdyż zapowiedziano przyjazd prezesa Klubu Narodowego p. prof. dr. Romana Rybarskiego.

Mogilno, 19 maja.

Wczoraj odbył się w wielkiej sali Domu Katolickiego wiec narodowy, przyczem sala ta była wypełniona po brzegi. Zagaił delegat Zarządu Głównego Stronnictwa Narodowego p. Józef Kawecki witając zebranych, a specjalnie p. prof. Rybarskiego. Przewodniczył p. Jakób Rosiński, prezes Komitetu Wyborczego listy nr. 24 na powiat Mogilno. Prof. Rybarski wygłosił dłuższe przemówienie, poddając głębokiej analizie różnice, jakie zachodzą między obozem narodowym, a lewicą i „sanacją". Po świetnem przemówieniu przyjęto je gorącemi oklaskami. Następnie przemawiali jeszcze pp. Józef Kawecki i red. Cieślak z Inowrocławia. Uchwalono jednomyślnie głosować na listę nr. 24, wznosząc okrzyki na cześć marszałka Trąmpczyńskiego i prezesa Rybarskiego. Odśpiewaniem „Boże coś Polskę" zakończono piękne zebranie.

Trzemeszno, 19 maja.

W niedzielę, 18 bm. wieczorem o godz. 7 odbyło się w sali p. Mikulskiego wielkie zebranie polityczne z udziałem zgórą 500 osób pod przewodnictwem p. Wacława Maciejewskiego, prezesa koła Stronnictwa Narodowego. Referaty wygłosili pp. prof. Roman Rybarski i J. Kawecki. Wywodów mówców słuchano z natężoną uwagą; w dyskusji zabrało głos kilku obecnych na sali socjalistów, ale trzeba przyznać, że przemawiali rzeczowo, przedstawiając swój punkt patrzenia. Mówcom socjalistycznym znakomicie odpowiedział p. prof. Rybarski, wykazując, że gdyby socjaliści doszli do władzy, to jako kierunek polityczny, który walczy z kapitalizmem, względnie z kapitalistami — nie mógłby liczyć na napływ kapitałów do kraju, chyba, że musianoby się zgodzić na opłacanie wielkich procentów, co nie mogłoby poprawić sytuacji ekonomicznej, a raczej, by ją pogorszyło. Zebrani z wielkim zapałem oświadczyli się za listą nr. 24, a przewodniczący okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej Polskiej zakończył zebranie.

Miłosław, 19 maja.

Miasteczko nasze zostało poruszone zapowiedzią przyjazdu mówców narodowych, tembardziej, że w niedzielę dnia 11 bm. odbył się tu na Rynku wiec socjalistyczny i został rozpędzony; przemawiał na nim Żyd. dr. Keller z Radomia.

To też w niedzielę sala Bazaru nie mogła pomieścić zebranych, tak, że wielu stało w przedsionkach. Przemawiali bardzo przekonywująco pp. senator Pluciński i Józef Kawecki. Przewodniczył zebraniu p. Stanisław Walczak, właściciel browaru w Miłosławiu. Wywody mówców nagrodzono oklaskami, a na zakończenie zebrania wzniesiono okrzyk: „Niech żyje Rzeczpospolita Polska, niech żyje lista nr. 24, niech żyje marszałek Trąmpczyński"!

Nieprzyzwoitość

Pod takim nagłówkiem podaje Katolicka Agencja prasowa, co następuje:

„Socjalistyczny „Robotnik" z 16 b. m. pozwolił sobie na wielki nietakt i nieprzyzwoitość, w obliczu śmierci uwłaczając pamięci śp. ks. biskupa Lisieckiego:

„Dwa tygodnie przed wyborami przyniosły gazety wiadomość, że wojewoda dr. Grażyński, wręczył biskupowi Lisieckiemu pół miljona złotych na budowę katedry. Ten hojny dar był widocznie zachętą dla ks. biskupa do podjęcia walki z socjalistami. To też w tygodniu przed wyborami wybrał się schorzały biskup na Śląsk cieszyński dla udzielenia wiernym sakramentu bierzmowania. Zaczął od najbardziej socjalistycznych gmin Czechowic, Mazańcowic itd., gdzie nie pominął żadnej okazji, aby odstraszyć wyborców od oddawania głosów na socjalistów. W swym pochodzie dociągnął do Cieszyna, gdzie w nocy z 12 na 13 maja zmarł nagle na udar serca".

O stosunku zmarłego biskupa do wyborów świadczy najlepiej jego list pasterski, w którym ks. biskup gorąco wzywał wszystkich bez wyjątku do przestrzegania granic walki wyborczej, zachowania umiaru i chrześcijańskiej miłości. Nawet Niemcy podkreślają objektywizm i bezstronność ks. biskupa.

Mógłby zatem i „Robotnik" w tak poważnej chwili zachować choć trochę taktu i przyzwoitości.

Przy bólu głowy zaziębieniu reumatyźmie
ASPIRIN
tabletki
Oryginalne opakowania z czerwoną banderolą i znakiem "BAYER" w kształcie krzyża są do nabycia we wszystkich aptekach
nw 11 420

Należy przekreślić

Z pism „sanacyjnych" dowiedzieliśmy się, że adwokat w Kościerzynie, p. dr. Aleksander Wysocki, działacz narodowy na tamtejszym gruncie, uzyskał był w roku 1921 doktorat na uniwersytecie niemieckim w Gryfji, doktorat na podstawie dysertacji p. t. „Plebiscyt przy zmianie granic". Według pism wspomnianych dysertacja ta zawierała ustępy, godzące wyraźnie w Polskę i jej żywotne interesy.

W tej sprawie pisze „Słowo Pomorskie":

„Niewątpliwie jest to praca — z polskiego punktu widzenia — przesadna, niesprawiedliwa, pozbawiona głębszego uzasadnienia naukowego i szkodliwa. To też nikt tej pracy nie bronił i bronić nie będzie. Pismo nasze potępiło ją już dawno, potępia ją także dzisiaj sam autor widząc i przyznając że pobłądził.

Poglądów swoich młodzieńczych wyrzekł się i obecnie stara się naprawić swój błąd gorliwą pracą społeczną i narodową, walcząc o umocnienie polskości na Kaszubach. Tak rozumieli jego postępowanie b. wojewoda Brejski i b. minister sprawiedliwości Makowski, którzy nie widzieli żadnych przeszkód, by mianować dr. Wysockiego najprzód sędzią polskim, a potem dopuścić go do adwokatury. Zaznaczamy, że b. minister Makowski jest wybitnym przedstawicielem B.-B. (przewodniczącym w sejmowej komisji konstytucyjnej), a mimo to zatwierdził dr. Wysockiego na urzędzie polskim. Przypominając te szczegóły, nie mamy zamiaru bronić doktorskiej pracy dr. Wysockiego, ani jej chwalić".

Tyle „Słowo Pomorskie". Od siebie dodajemy, że p. dr. Wysocki powinien dysertację swą doktorską, mającą cechy narodowego grzechu przeszłości, potępić przez uznanie dysertacji za nieistniejącą i za nieistniejący doktorat, uzyskany na takiej podstawie. Przeszłość ta musi być przekreślona.

Pożyteczna rada Pearl White.

Najpiękniejsza skóra, która nie jest delikatną, nie robi wrażenia, o ile nie jest absolutnie czysta.

Usuńcie więc w ciągu 5-ciu minut brzydki i zbyteczny meszek i owłosienie perfumowanym i ekonomicznym kremem Tw 1532

TAKY

PARYSKI KREM

Zalety Taky: przyjemny zapach — szybkie działanie — nie zasycha w tubie.

Z „Syndykatu dziennikarzy warszawskich"

Warszawa, 20. 5. (PAT) Wczoraj odbyło się walne zgromadzenie „Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich". W dłuższej dyskusji zastanawiano się nad kwestją kontraktów, urlopów, emerytur itd. Wybrano m. in. specjalną komisję emerytalną, jako organ doradczy i pomocniczy zarządu. Polecono zarządowi m. in. wszczęcie starań o budowę gmachu prasy. Prezesem Syndykatu wybrany został ponownie red. Giełżyński, wiceprezesami red. Boski i Czempiński. Na członków zarządu powołano red.: Augustyńskiego, Drozdowskiego, Frühlinga, Michalskiego, Natansona, Nowakowskiego, R. Przybyłowskiego, Radziejowskiego, Rogowicza, oraz Sachnowskiego.

Deszcze, burze i wylewy

Bukareszt, 20. 5. (Tel. wł.). Z Mołdawji donoszą o wylewach rzek i wielkich z tego powodu szkodach w polach i ogrodach. Ludność z wielu wsi i miasteczek ewakuowała się. Drogi i tory kolejowe w kilku miejscach przerwane.

Wiedeń, 20. 5. (Tel. wł.). Donoszą z Wenecji o silnych wiatrach i burzach, które utrudniają komunikację wodną i rybołówstwo. Kilka łodzi rybackich zatonęło.

MYDŁO RAY
Z NAJSZLACHETNIEJSZYCH SUROWCÓW
O ZAWARTOŚCI ŻÓŁTKA JAJA KURZEGO
TOALETOWE KĄPIELOWE

DO GOLENIA
SHAMPOON
PRZEMYSŁ CHEMICZNO-KOSMETYCZNY
ODOL Cie S.A. LWÓW
Tw 1840

Choroby przemiany materji
łatwo dziś leczyć, dzięki genjalnemu odkryciu Curie-Skłodowskiej SUCHE OKŁADY RADOWE „RADIUMCHEMA" o wiecznej promieniotwórczości z Joachimsthala stosują z bardzo dobrym wynikiem też chorzy na reumatyzm, ischias, sklerozę, zapalenie stawów i nerwobóle.
Żądajcie bezpłatnych prospektów od:
„RADIUMCHEMA" Warszawa, Śniadeckich 22/T Tel. 283-11
Gł. Skład Apteka Dr. HEINRICH Warszawa Pl. Teatralny
nw 11 421

Japoński proszek
KATOL ZABIJA
owady i insekty.
Akc. Tow. Azumi & Co Ltd. Osaka-Japonja.
nw 11328

kroczymy naprzód! udoskonalamy stale naszę wyroby!
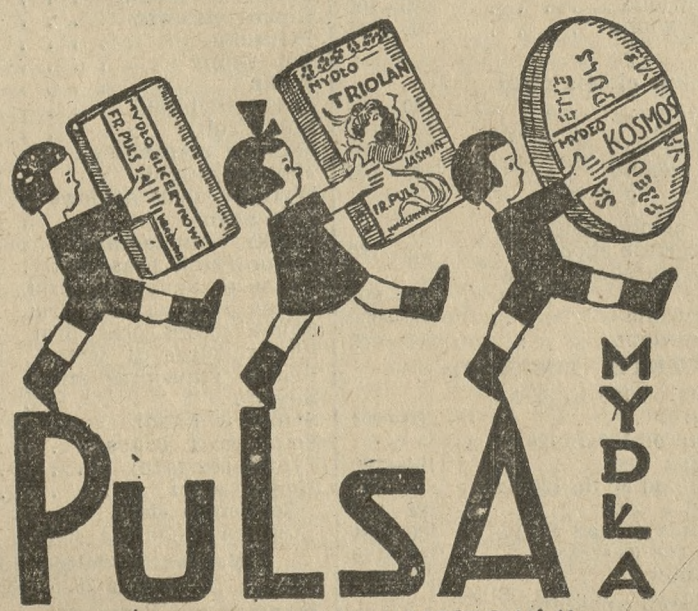

PULSA MYDŁA
SKŁAD GŁÓWNY: WARSZAWA WIERZBOWA 11
Tw 1531

„Duch jest, który ożywia“

Kazanie ks. prał. Dembka z Grudziądza, wygłoszone w katedrze poznańskiej z okazji 50-lesia T. C. L.

Duch jest, który ożywia (Jan 614).

Najprzewielebniejszy księże Biskupie! Senacie duchowny — Czcigodni Dostojnicy, kochani Bracia!

Gdy z dopustu Bożego runęła wielkość nasza i z trzaskiem zawarła się nad królewską przeszłością trumna — gdy nas zaborca za upiorów uważał i odmawiając prawa do życia na cmentarzach tylko namioty rozbijać kazał — czemże się to stało — bracia moi — że duch nasz w wiekowej niewoli nie upadł, nie osłabł, ale się wzmógł i podniósł do wyżyn, których przedtem nie dosięgał? Bo na schyłku wolności naszej wzbudził Bóg w dobroci Swojej nieskończonej ducha naszego odnowicieli; nie uratowali państwo od zguby, ale uratowali naród od śmierci — bo „duch jest, który ożywia“. I choć nam prawo i wolność odjęto, nie zdołano odjąć nam ducha. Do duszy dziecka polskiego wlewała go mową macierzystą matka, urabiała i podtrzymywała w młodzieży piastunka ducha — szkoła polska.

Stan taki przetrwał w byłym zaborze pruskim do 1876 roku, w którym prawo o języku urzędowym otrzymało sankcję króla pruskiego. Był to rok przełomowy w życiu naszem kulturalnem, bo odtąd nie wolno było języka polskiego używać ani w szkole ani w sądzie ani w innym urzędzie. Pozostał dla niego tylko dom polski i kościół polski — pozostała książka polska. Więc trzeba go było jako skarb bezcenny, jako klejnot po praojcach odziedziczony zamknąć w głębi duszy, więc trzeba się było skupiać w ognisku rodzinnem, więc trzeba było u nas więcej aniżeli gdziekolwiek na męczeńskiej ziemi polskiej umiłować polską książkę i słowo polskie, i książkę tę i słowo ojczyste nieść do ludu naszego, by ducha podsycać, rozpalać — bo wszakże duch jest, który ożywia.

Z tej tedy myśli poczęte, z tej serdecznej troski o ideały nasze zrodzone rozpoczyna lat temu 50 żywot swój nasze Towarzystwo Czytelni Ludowej.

Pracować trzeba było spokojnie, ostrożnie, bo wróg był silny, przebiegły. Skromny dlatego był napozór zamiar: „szerzenia pożytecznych, r e l i g i j n e uczucia ludu podnoszących i pouczających książek polskich, oraz zakładania bibljoteczek ludowych. Boć nie inaczej pojmowali ojcowie nasi odziedziczonego po przodkach ducha, który ich ożywiał — jeno w ścisłej łączności: życia religijnego z życiem narodowem. Ta jedynie ścisła łączność przecież dała Polsce i w niej stworzyła chrześcijańską kulturę i cywilizację.

I tak książka polska staje się odtąd piastunką ducha, który ożywiał, tak oto książka roznosi tchnienie dawnych czasów, na których na wspomnienie rośnie dusza, tak oto książka wlewa ducha mądrości i poświęcenia — tak oto książka podaje czarowne naszych pisarzy powieści — wieszczów cudne pieśni — książka tamuje wpływy obce i obce głosy i zwycięsko odpiera dążenia wywrotowe socjalistów i komunistów, aby nie mąciły marzenia o Polsce. — Tak oto książka polska tworzy piersi krzemienne i dusze stalowe, gotowe każdej chwili do obrony naszych dwóch największych świętości: wiary i ojczyzny. Książka polska hodowała pokolenia nasze w niewoli, wychowała nas wszystkich.

A lud czytał książki, łaknął ich coraz więcej i chciwiej — głód oświaty się budził coraz silniej i potężniej. Rozszerza więc T. C. L. pierwszy zasadniczy paragraf statutu i nietylko książki i bibljoteki, ale również odczyty i wykłady i inne środki oświatowe wciąga w zakres swojego działania. Rozpoczyna się nowy okres pracy szerokiej i olbrzymiej. Życie wre i kipi, książki idą w lud w dziesiątkach tysięcy, rozbrzmiewa słowo polskie w nieprzeliczonych wykładach — odczytach — wieczornicach, powstają wielkie i poważne bibljoteki, organizuje się wystawy książek, czytelnie publiczne, odbywają się setkami wiece oświatowe T. C. L. A do wspólnej pracy zrywa się nietylko Księstwo, ale i Pomorze, Śląsk i Wychodźtwo.

Ten wielki rozrost T. C. L. domagał się ulepszenia metod pracy; coraz uporczywiej więc wraca myśl o konieczności zastosowania przy pracy nad umocnieniem poczucia narodowego środków najpewniejszych i niezawodzących, naprowadza na projekt tworzenia na polskich ziemiach Uniwersytetów Ludowych!

I ten projekt zamienił się w czyn! Praca idzie w U. L. w kierunku przebudowania społeczeństwa i ustalenia jego zbiorowej, jednolitej kultury, a oparta na podstawach religji i etyki katolickiej oraz na zasadach narodowych przystosowana jest do nowych warunków samodzielnego bytu politycznego. Ta forma pracy nad oświatą ludową posiada olbrzymie znaczenie: wyrabia charaktery, kształci i wychowuje najszersze warstwy.

I czyż nie przebogate i ogromne to żniwo — bracia kochani — na które T. C. L. dzisiaj spogląda! Zaiste, któż zmierzyć zdolen, ile pod tą zewnętrzną formą jubileuszową kryje się mozolnego trudu, kryje się ofiarności i zaparcia siebie!

Niech więc błogosławiona będzie pamięć tych mężów-pracowników oświatowców — którym wiara w przyszłość jasną i świetlaną, źródłem była mocy i wytrwałości i sprężyną niezmordowanej pracy. Niech błogosławiona będzie miłość, która im dała siłę, że w nieorężnej, lecz niemniej ciężkiej walce krwawili sobie palce, by kruszyć pieczęć grobu i podźwignąć z niego Matkę-Ojczyznę.

A nam, którym danem było ujrzeć jeszcze zorze wolności, niechaj oświata p o l s k a na podstawach religji katolickiej oparta przez książki, bibljoteki, czytelnie, Uniwersytety Ludowe do dusz i serc pokolenia obecnego i przyszłego wszczepiana, niechże będzie myśli naszej przystanią, naszego ducha świątynią — bo duch jest, który ożywia — niech nas uczy miłować wiarę i ojczyznę — cnotę i zasługę; niech, oświata polska chowa nasz naród dla Polski — dla całej niepodzielnej Polski. Niech każdy w promieniach takiej oświaty wzrasta, niech każdy pije z niezamąconych wód przeszłości naszej — a Ojczyzną i wielką i potężną i szczęśliwą będzie, co daj nam Bóg i Matka Boża Marja, Amen.

Zwracamy Zł. 1.65!

Za każdą nieuszkodzoną próżną blaszankę 2-litrową po oleju Gargoyle Mobiloil każdy z naszych odsprzedawców zwróci Zł. 1.65! Wykorzystajcie to przy kupnie oleju!

Zważajcie, by plomba pod nakrętką nie była uszkodzona!

VACUUM OIL COMPANY S. A.
CZECHOWICE—WARSZAWA

GARGOYLE
Gargoyle Mobiloil
Zarejestr. marka ochr.

nr w 11 217

Związek Miast Polskich

W tych dniach odbyło się posiedzenie zarządu Związku Miast Polskich w Warszawie pod przewodnictwem prezesa, p. inż. Z. Słomińskiego, prezydenta st. m. Warszawy. Z miast ziem zachodnich uczestniczyli pp.: Beyer — prezes rady miejskiej m. Bydgoszczy, Polski, burmistrz m. Środy, Scholl, burmistrz m. Szamotuł, Włodek, prezydent m. Grudziądza. W zastępstwie chorego dyrektora Biura Samorządowego dla Wielkopolski i Pomorza dr. Dalbora, uczestniczył w zebraniu p. K. Motyliński, referendarz m. Poznania.

Najważniejszym punktem porządku obrad była organizacja ogólnego zebrania Związku. Ustalono najpierw sprawozdanie z działalności zarządu Związku za lata 1928 i 1929 oraz komisji rewizyjnej za rok 1929 i przyjęto do wiadomości. Imieniem specjalnej komisji dla zmiany statutu Związku referował dr. Józef Zawadzki, radny m. st. Warszawy. Obrady nad zmianą statutu były bardzo ożywione. Zasadnicze zmiany statutu Związku idą w następującym kierunku: 1) Członkami Związku są miasta polskie. Znosi się instytucję członków wspierających i członkostwo osób fizycznych. 2) Organami Związku są: a) Zebranie ogólne — Zjazd miast; b) Rada Naczelna; c) Zarząd Związku; d) Prezes Związku; e) Komisja Rewizyjna.

Najważniejsze zmiany statutu odnoszą się do Rady Naczelnej, której ogólną ilość członków ustalono na 75. Rada Naczelna składać się miałaby z następujących kategoryj członków: a) z 40 członków, wybieranych na ogólnem zebraniu przez koła wyborcze według specjalnego klucza rozdziału, przyczem na województwa Poznańskie i Pomorskie przypada 6 mandatów, z tem, że 1 mandat zastrzega się dla członka zarządu miasta Poznania; b) z 20 członków wybieranych przez plenum Zebrania Ogólnego — (Zjazdu Miast); c) z członków kooptowanych przez Radę Naczelną z pośród znawców spraw samorządowych, których liczba nie może przekraczać 15 osób.

Pozatem uchwalił Zarząd Związku kilka zmian statutu o mniejszem znaczeniu. Referentem sprawy na zjazd wybrano dr. Zawadzkiego. Dłuższą dyskusję pociągnęła za sobą sprawa finansów komunalnych. Na referenta tej sprawy na zjazd wybrano dr. Ilskiego. Dalej w sprawie kredytu komunalnego uchwalono na Zjazd szereg tez do uchwalenia. Jako referenta zaś na zjazd wybrano ławnika m. Płocka, Zdrożynę.

Sprawozdanie specjalnej komisji w sprawie budownictwa mieszkaniowego składali: prezes Związku prezydent Słomiński, dr. Zawadzki, prezydent m. Grudziądza Włodek i burmistrz Scholl. Stosowne wnioski Zebraniu Ogólnemu przedstawił dr. Zawadzki. Sprawozdanie komisji budżetowej w sprawie budżetu na rok 1930/31, przyjęto z proponowanemi zmianami, przyczem uregulowano stosunki personalne i uposażeniowe personelu biura Związku. Również przyjęto wniosek p. burmistrza Scholla, ażeby inspektora samorządowego angażowano dopiero po orzeczeniu się miast b. Kongresówki, że zachodzi taka potrzeba, dalej, że wszystkie stanowiska biura będą rozpisane przez konkurs publiczny.

Nadto ustalono termin, program, regulamin i organizację Ogólnego Zebrania (zjazdu); zjazd odbędzie się w Warszawie w dniach 15 i 16 czerwca 1930 r.

W wolnych głosach występowali m. in. burmistrz m. Środy, Polski w sprawie nadzoru państwowego nad samorządem ze specjalnem uwzględnieniem strony finansowej, burmistrz m. Szamotuł, Scholl w sprawie akcji budowlanej w miastach, wywodząc, że Państwowa Rada Rozbudowy Miast nie zwołała już od listopada 1928 r. żadnego posiedzenia i że są osoby, które mają coś grosza i chętnie by budowały, czekają zaś tylko za pożyczką z kontyngentu budowlanego, która od roku 1928 nie jest wypłacona; prezydent m. Grudziądza Włodek zabrał głos w sprawie bezrobocia. Sprawy te postanowiono poruszyć na zjeździe. Referendarz Motyliński z Poznania prosił zarząd Związku o dalsze energiczne kontynuowanie akcji, zmierzającej do znowelizowania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 30. 12. 1924 r. o poborach pracowników komunalnych. Wobec odmowy ministerstwa spraw wewnętrznych należy dążyć do porozumienia z przedstawicielami ciał ustawodawczych, którzyby w porozumieniu z zarządem Związku Miast wnieśli odpowiedni projekt ustawy.

Na zakończenie wygłosił dr. Gross z Krakowa referat w sprawie t. zw. małego programu mieszkaniowego. (sl)

Człowiek „zasad“

P. Feliks Kasprzak z Kępna, były niefortunny redaktor „Dziennika Berl.“ z czasów wojny, napiętnowany przez p. dr. Tadeusza Wróbla z Wolsztyna za zohydzenie jego ojca, redaktora Ludwika Wróbla, wytacza na łamach tutejszego pisemka „sanacyjnego“ działa przeciwko — „Kurjerowi Poznańskiemu“ i posłom narodowym do Parlamentu i Sejmu berlińskiego z czasów przedwojennych i wojennych.

Niech się przeto Czytelnicy nasi dowiedzą, że „Kurjer Poznański“ i posłowie Władysław Seyda, Trąmpczyński i Korfanty reprezentowali wówczas politykę — ugodową i występowali przed społeczeństwem polskiem — z fałszywem obliczem. Tylko p. Kasprzak (który w rzeczywistości redagował „Dziennik Berl.“ w sensie lawirującym w stosunku do państw centralnych) był — narodowem sumieniem, którego endecy nie chcieli słuchać.

Niech się przeto Czytelnicy dowiedzą dalej, że p. Kulerski, który jest naszym zaciekłym przeciwnikiem, jest jednakowoż „pupilkiem“ „Kurjera Pozn.“. I niech się dowiedzą, że „endeccy chlebodawcy“ p. Kasprzaka przed wojną, gdy był on redaktorem katowickiej „Gazety Ludowej“, krzywdzili go strasznie materjalnie, chociaż nam się coś przypomina, że p. Kasprzak nieudolnością swą redaktorską marnował pismo, a ówcześni młodzi działacze demokratyczno - narodowi byli wskutek tego narażeni na ustawiczne łatanie dziur.

Ostatecznie niech się Czytelnicy dowiedzą rzeczy najważniejszej, że p. Kasprzak — nigdy „nie sprzeniewierzył się swoim zasadom i swoim poglądom dla zrobienia karjery“. Nadmieniamy, że p. Kasprzak przed wojną był narodowym demokratą, w czasie wojny — ni tem, ni owem, a obecnie jest zaciekłym „sanatorem“ i wrogiem naszego obozu.

Coprawda, chwała Bogu, że się w nim na szczęście naszego obozu ewolucja ta dokonała, i że się od swych dawnych „chlebodawców endeckich“ odczepił. Ale jeżeli p. Kasprzak twierdzi, że obóz nasz uprawia „systematyczną naganke na jego osobę“, to „sanacja“ wprawdzie gotowa mu uwierzyć i sowicie go wynagrodzić, robiąc z powiatowej wielkości jakiego dygnitarza państwowego (biedne to państwo polskie!); ale my mu oświadczyć musimy, że mu się widocznie zawróciło w głowie, bo dotąd p. Kasprzakiem i jego postacią nie zajmowaliśmy się wogóle. Mamy nieco ważniejsze zadania i nieco przyjemniejsze tematy.

Przerwa w elektrowni

Dziś w godzinach przedpołudniowych powstała przerwa w dostarczaniu prądu. Stanęły wszystkie przedsiębiorstwa pracujące przy pomocy siły elektrycznej. Przez dłuższy czas też stały tramwaje.

Zarząd wyjaśnia, że przerwa nastąpiła w nowej elektrowni i spowodowana była wewnętrznem zwarciem prądu, co wywołało wyłączenie się automatów. Usunięcie tej przeszkody nie trwałoby długo, jednak nagłe zacięcie się turbiny spowodowało dłuższą zwłokę, gdyż trzeba było puścić w ruch drugą turbinę. (k)

KTO KUPUJE TOWARY ZAGRANICZNE, ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIMI

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Cudze chwalicie, swego nie znacie...

Korzystajmy z każdej wolnej chwili i zdążajmy hen, poza miasto! — Racjonalna organizacja wycieczek — Wszystkie stowarzyszenia winny wziąć udział w propagandowej wycieczce

Z inicjatywy decernatu wychowania fizycznego przy magistracie stoł. m. Poznania, odbyło się ostatnio zebranie informacyjne przedstawicieli zrzeszeń zawodowych towarzystw sportowych itd. w celu ożywienia ruchu wycieczkowego.

Po zagajeniu przez decernenta p. dr. Sokołowskiego, który w kilku słowach wyjaśnił cel zebrania, zabrał głos p. prof. Kilarski i w bardzo interesującym referacie przedstawił konieczność ujęcia ruchu wycieczkowego w pewne formy organizacyjne przez osoby świadome doniosłości tego poczynania. Zwłaszcza z nastaniem wiosny zaobserwować możemy instynkt nurtujący człowieka, a wyrażający się w tej niepohamowanej dążności opuszczania murów miasta. W święta ogrody i laski podmiejskie roją się od wycieczkowiczów, a następnego dnia przechodząc przez lasek w Gołęcinie, lub w Dębinie, niczem na pobojowisku, znajduje się szczątki butelek od „czystej", co wskazuje na jak zgubne tory zbaczają te wycieczki. Sama wędrówka do Golęcina, czy Dębiny i przebywanie w dość miłych zresztą ogródkach restauracyjnych — nie daje piękna natury, oraz tych korzyści zdrowotnych i do pewnego stopnia krajoznawczych, jakich nie brak, gdy się pójdzie chociażby o kilka kilometrów dalej. Wszyscy odpowiedzialni zatem za zdrowie moralne oraz fizyczne młodzieży powinni dążyć do tego, aby opuszczała, korzystając z każdej okazji, duszne ulice pełne kurzu i sadzy (na ich brak w Poznaniu nikt nie może się chyba skarżyć!...) — by odetchnąć pełną piersią zdala od wielkomiejskich przyjemności.

Wycieczki przyczyniają się wybitnie do uświadomienia narodowego naszej młodzieży, przez zapoznanie jej z wielorakiemi skarbami ziemi ojczystej. A nic tak nie wiąże, jak oglądanie zabytków dnia wczorajszego, w które obfituje Wielkopolska. Trzeba tylko wycieczki ułatwić i ująć w pewne ramy. W tem też dążeniu decernat wych. fizycznego wydał poradnik dla młodzieży bardzo dobrze opracowany przez pp. prof. J. Kilarskiego, dr. T. Smoluchowskiego i wiz. W. Sikorskiego.

Po przedstawieniu ogólnych zasad podane są szlaki wycieczkowe podzielone na trzy grupy: bez drogi kolejowej, dalej z jedno i wreszcie z dwurazowem użyciem kolei przy dokładnem podaniu kilometrów. Pierwszy np. szlak początkowej grupy prowadzi z Górczyna szosą okrężną do Junikowa, Rudnicz, Kotowa, Żabikowa, Lubonia, brzegiem Warty, Dębiny, oraz Dębca i liczy 16 km. Pierwszy szlak następnej grupy: koleją do Krzesin skąd do Głuszyny, Babek, Czapur, Wielkiej Starołęki, Starołęki, Dębiny oraz Dębca — razem 15 km. Pierwszy szlak ostatniej grupy: koleją do Palędzia stąd do Dąbrówki, Ottowa, Lussówka, Kalwi, Niepruszewa, Otusza 22 km — skąd powrót koleją.

Wobec niskiej ceny (50 gr) tę książeczkę powinni nabyć wszyscy udający się na wycieczki, grupowo lub też pojedyńczo, bowiem wówczas pozbędą się kłopotu wytyczania sobie trasy projektowanej wycieczki. Nie zapomniano ponadto też w tem przewodniku o krótkim opisie miejscowości.

Po krótkim referacie dyr. wych. fizyczn. p. Czarnieckiego wywiązała się dyskusja, w której p. i. zabierał głos p. dyr. Waga, proponując urządzenie wycieczki propagandowej dla przyszłych kierowników wycieczek poszczególnych towarzystw. Myśl ta spotkała się z ogólnem uznaniem i będzie w najbliższym czasie zrealizowana. Już dziś zatem wszystkie zrzeszenia powinny się zastanowić nad wyborem swych delegatów na tak ważną wycieczkę. (kg.)

Staropolskim zwyczajem

Gość w dom — Bóg w dom!

Niebawem, bo za miesiąc, w dniach od 26 do 29 czerwca zjadą do Poznania z całej Polski wielkie rzesze wiernych na doniosłe święto manifestacji uczuć religijnych narodu na I. Krajowy Kongres Eucharystyczny w Polsce.

Poznań, ta prastara stolica Wielkopolski, z której światło wiary katolickiej poczęło przed wiekami swe promieniowanie twórcze na całą Polskę, musi godnie wywiązać się z zaszczytnej roli gospodarza i nietylko powitać serdecznie tysiące pielgrzymów ale dać i gościnę, w myśl staropolskiego „gość w dom — Bóg w dom"!

Dla masowych pielgrzymek komitet wykonawczy przez swą komisję kwaterunkową przygotowuje coprawda kwatery zbiorowe, nie mniej tysiące rodaków trzeba będzie ugościć indywidualnie, na co potrzeba tysiące wolnych mieszkań. Organizatorzy zwracają się przeto z gorącą prośbą do szerokich kół obywatelstwa poznańskiego by pomne swego obowiązku katolickiego i narodowego zgłaszało jaknajliczniej gotowość użyczenia kwater.

Kto może, niech uczyni to bezinteresownie, kogo na to nie stać, co w dzisiejszych trudnych warunkach jest zrozumiałe, niech zgłasza na warunkach podobnych, jak na cele wystawowe i targowe. A więc: Za pokój I. klasy o 1 łóżku — 8 zł, o 2 łóżkach — 12 zł; II. klasy o 1 łóżku — 6 zł, o 2 łóżkach — 9 zł; III. klasy o 1 łóżku — 4 zł, o 2 łóżkach — 6 zł. Zgoszenia należy kierować do biura kwaterunkowego I. Krajowego Kongresu Eucharystycznego ul. Marsz. Focha 18 (II ptr., pokój nr. 24, od godziny 8 do 15.

KALENDARZYK

Wtorek, 20 maja 1930.

Słońce: wschód 3,50; — zachód 19,49; — długość dnia 15 godz. 59 min.

Księżyc: wschód 1,34; — zachód 10,24; — ost. kwadra.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska plus 7 st. C. Pochmurno. Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 755 milimetrów. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 16 st. C., najniższa plus 7 st. C. Ilość opadu nieznaczna.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Wtorek, plus 0,26 m.

Kal. rz.-kat.: Bernardyn; jutro Feliks.
Kal. słow.: Bronimir; jutro Przesław.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Administrację parafji św. Marcina,** osieroconą przez śmierć śp. ks. prałata Mayera, objął ks. dziekan Rankowski.

— * **Sodalicja Marjańska Młodzieży Kupieckiej** urządza dla swych członków i dla całej młodzieży kupieckiej trzydniowe rekolekcje. Rekolekcje te odbywać się będą w kaplicy Sodalicyjnej przy ul. Dominikańskiej 8 I. p. punktualnie o godz. 20 w dniu 21, 22 i 23. bm.

OSOBISTE

— * **Egzamin dojrzałości w Państw. Gimnazjum im. Paderewskiego** w Poznaniu pod przewodnictwem wizytatora dr. K. Łuczewskiego złożyli: Bartoszewicz Stanisław, Belina Zelisław, Chrzanowski Jan, Drożdzewski Stanisław, Gluck Leopold, Janczakowski Tadeusz, Kiełczewski Władysław, Klafaczyński Walerjan, Krystek Kazimierz, Kubczak Alojzy, Kuźdowicz Marjan, Makowski Janusz, Mikołajewski Stefan, Paluchowski Marjan, Pernaczyński Stanisław, Pluciński Felicjan, Roller Erhard, Snawadzki Wojciech, Szczerbicki Kazimierz Zaworski Stanisław, Zgorzalewicz Janusz. Zgłoszenia do wstępnych egzaminów do klas I—VIII. przyjmuje się codziennie od godz. 8 do 11.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Zebranie Wydziału Lekarskiego T. P. N.** łącznie z Tow. Patologów Polskich (Sekcja Poznańska) odbędzie się dnia 23. bm. o godz. 20,15 w sali wykładowej Zakładu Anatomji Patologicznej (wejście z ulicy Koziej 9), z następującym porządkiem obrad: Komunikaty Zarządu, pokazy i referaty: dr. J. Zeyland: Wągr w IV komorze mózgu; dr. L. Konkolewski: Odwrotne położenie trzew; dr. A. Barlik: O zmianach mikroskopowych w obrębie naczyń mózgu w przypadku porażenia postępującego, leczonego zimnicą; prof. dr. L. Skubiszewski: Histogeneza procesu zapalnego z uwzględnieniem wzajemnych stosunków między tkanką łączną a ciałkami krwi i śródbłonkami naczyń krwionośnych.

— * **Zebranie Koła Senjorów** odbędzie się dnia 21. bm. we własnym lokalu przy Al. Marcinkowskiego 26. Na porządku obrad m. in. odczyt n. t.: „Konstytucja 3 Maja".

— * **Zw. Oficerów Rezerwy Rz. P.** Dnia 22. bm. o godz. 20 odbędzie się w sali malinowej Bazaru (ul. Nowa 8) miesięczne zebranie Koła Poznań miasto i powiat. Odczyt z dziedziny W. F. i P. W. wygłosi p. kpt. rez. Głowacki.

— * **Tow. Uczestników Powstania Wlkp. Dzieln. III Zamek.** Dnia 21. bm. o godz. 20 w lokalu Boulevard przy pl. Nowomiejskim zebranie plenarne. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy. Prosimy o liczne i punktualne przybycie.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Sekcja Pływacka Sokoła Okręgu Poznań.** Zebranie konstytucyjne odbędzie się dnia 21. bm. o godz. 19,15 na salce Gospody Sokolej na boisku Sokoła. Z uwagi na zbliżający się termin otwarcia sezonu pływackiego oraz inne ważne sprawy uprasza się o jak najliczniejszy udział i punktualne przybycie.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Urzędowy Rozkład Jazdy na okres letni 1930** ukazał się w handlu księgarskim, jako wydawnictwo Ministerstwa Komunikacji, nakładem Polskiego Tow. Księgarni Kolejowych „Ruch". Egzemplarz, obszerniejszy z roku na rok, liczy stron obecnie LXXVI i 390, poza tem zawiera mapy komunikacyjne Polski i Europy oraz kilkadziesiąt stron ogłoszeń; cena 5 zł. Treść podzielona jest na 5 części: informacyjną ogólną (przepisy przewozowe, taryfy, spis stacyj itp.), szczegółową (rozkłady komunikacji kolejowej lotniczej, morskiej, rzecznej i pocztowej), dodatkową (taryfę poczt.-tel., komunikację tramwajową w Warszawie, władze państwowe itd. w Warszawie, władze państwowe itd. w Warszawie, dojazdy do uzdrowisk), o komunikacji zagranicznej i ogłoszenia.

Poza tem wyszedł nakładem „Ruchu" Wielkopolski Rozkład Jazdy na okres letni 1930, skórcony, uwzględniający szczegółowo sieć kolejową dyrekcji poznańskiej i gdańskiej, w cenie 1,50 zł. Dołączona jest mapka okręgu pozn.-pomorskiego.

— * **Egzamin końcowy dla nauczycieli muzyki i śpiewu** w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich odbędzie się dnia 20 i 21 czerwca. W pierwszym dniu o godz. 17 odbędzie się egzamin wstępny na kurs dokształcający. Podania należy skierować do kancelarji Państw Konserwatorjum Muzycznego w Poznaniu, ul. Wrocławska 16, najpóźniej do 1 czerwca.

— * **Pokaz gazowy.** Dnia 21. bm. o godz. 17 odbędzie się w poradni Gazowni Miejskiej przy Grobli 15 pokaz gazowy z praktycznem przygotowaniem do konkursu gazowego i odczytem p. Żółtowskiej.

— * **Święto 57 Pułku Piechoty Wlkp.** odbędzie się dnia 23. bm. według następującego programu: dnia 22 bm. o godz. 20 uroczysty apel poległych przed pomnikiem na dziedzińcu koszarowym; dnia 23. bm. o godz. 6 uroczysta pobudka w koszarach; 9,30 nabożeństwo w kościele garnizonowym; 10,30 defilada przed dowódcą Okręgu Korpusu; 11,30 obiad żołnierski w hali Okr. Ośr. W. F.; 14,00 zawody sportowe na stadjonie Okr. Ośr. W. F.

— * **Wszystkich towarzyszy broni** i pracy społecznej śp. Józefa Mąkowskiego uprasza się o liczne przybycie na pogrzeb Zmarłego, który odbędzie się dnia 21. bm. o godz. 9 w Kostrzynie.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Pogotowie Lekarskie Zw. Lekarzy Z. P.** przy ul. Pocztowej 30 (tel. 55-55) dyżuruje w dzień i w nocy; karetki przewozowe na miejscu. W kwietniu b. r. udzielono 976 porad, w tem 279 konsultacyj na miejscu w stacji i 697 wizyt na mieście. Ubogim udzielono bezpłatnie 77 konsultacyj na stacji i 139 wizyt na mieście, razem 216 porad. W tymże miesiącu interwenjowało pogotowie w 261 wypadkach nieszczęśliwych, z czego na rany przypada 119, na oparzenia 6, krwiotoki 34, stłuczenia 41, zwichnięcia 4, złamania 8, otrucia 16 i inne wypadki 33. W wypadkach ciężkich, wymagających operacji lub stałej opieki lekarskiej przewieziono do klinik i szpitali 87 chorych.

— * **Z Tow. Pomocy Społecznej.** Dnia 15 maja br. odbyło się w sali parafjalnej na Jeżycach roczne walne zebranie. Prezes p. Feliks Skowroński dał zebranym członkom pogląd na prace i rozwój organizacji i przedłożył sprawozdanie za rok 1929. Uchwalono pełne zaufanie Zarządowi oraz pozostawiono skład Zarządu oraz Rady na rok 1930, z wyjątkiem skarbnika, bez zmiany. Uchwalono również, aby wskutek doskonałych wyników pracy podtrzymać Tow. Pomocy Społecznej w dotychczasowych ramach statutowych.

Nadmienić należy, że organizacja ta w swej szerokiej akcji charytatywnej uwzględnia osoby ze sfer inteligencji, stanu średniego i fizycznie pracujących oraz wykłada dość poważne sumy na cele wychowawcze i naukowe.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Pijany woźnica spowodował wypadek.** Pod tym tytułem donosiliśmy o zderzeniu się autobusu p. Gruszkiewiczowej z wozem na szosie między Rogoźnem a Mur. Gośliną. W drugiej notatce donosiliśmy o zderzeniu się tegoż autobusu z innym wozem. Otóż, jak dowiadujemy się, autobus ten miał w piątek jeden tylko wypadek, a nie dwa, jak mylnie donosiliśmy.

Czytelnikom Naszym, przejeżdżającym przez

Berlin

przypominamy, że otrzymają najświeższe numery

„Kurjera Poznańskiego"

we wszystkich kioskach gazetowych

na dworcach i w wielkich **hotelach**

KRONIKA POLICYJNA

— * **Pod wpływem alkoholu.** W lokalu „Oaza" przy ul. Dąbrowskiego 53/55 zamieszkały przy ul. Marsz. Focha 193 Kazimierz Pizalski strzelił z rewolweru do właścicielki lokalu Marji Weimann, trafiając ją w lewe biodro. Następnie strzelił do siebie w prawą skroń. Przywołane pogotowie ratunkowe opatrzyło Weimanową na miejscu, a Pizalskiego zaś w stanie bardzo ciężkim przewieziono do lecznicy miejskiej. Pizalski dopuścił się tego czynu w stanie pijanym. (k)

— * **Skradziono cygańskie konie.** Cygan Michał Doliński doniósł policji, że skradziono mu dwa konie, pasące się na łąkach przy Komandorji. Jest to para siwków, wałachów, 9 i 10 letnich, wzrostu 1,68 m. i 1,55 m. Okradziony ocenia stratę na 600 zł. (k)

— * **Niesumienna sublokatorka.** W tych dniach oddaliła się z mieszkania przy ul. Małeckiego 22 zamieszkała tam sublokatorka, podająca się jako Zofja Karolska. Zabrała swym gospodarzom pp. Molskim zegarek damski z złotą bransoletką i parę butów damskich. Okradła też drugą sublokatorkę, Leokadję Świtównę, zabierając jej płaszcz beżowy, suknię granatową, kapelusz, kołnierz futrzany i obuwie, wartości około 500 zł. (z)

— * **Drogi sen.** Plutonowy eskadry hali balonowej przy ul. Wyłom, p. Wacław Brzeźniak, wracając rowerem do koszar, usiadł na chwilę w rowie przy ul. Wyłom, by odpocząć i zasnął. Po przebudzeniu się zauważył brak roweru marki „Lucyper" nr. 20 836, wartości 280 zł. Dochodzenia w toku. (z)

— * **Podejrzana pani.** Przed kilku dniami p. Józef Stężyński (Chwaliszewo 5) wysłał chłopca do posyłek z ubraniem na ul. Skarbową. Przy ul. Nowej przystąpiła do chłopca pewna pani i, przedstawiwszy się jako właścicielka ubrania, zabrałe je podstępnie i ulotniła się. Ubranie przedstawia wartość około 260 zł. (z)

— * **Podstępna złodziejka.** Od kilku dni grasuje w Poznaniu oszustka, której specjalnością jest podejmowanie garderoby od posłańców. Przedstawia się ona zwykle jako interesowana i nic nie przeczuwającemu posłańcowi pod jakimś pozorem odbiera pakunek. Tym razem została poszkodowana p. Władysława Sobkiewiczowa (św. Wojciech 14/15, która wysłała swą wnuczkę 12-letnią Urszulę Czerwińską z trzema sukniami i rachunkami do uniwersyteckiej kliniki dziecięcej przy ul. Marji Magdaleny. W drodze nieznana kobieta zaczepiła dziewczę i przedstawiła się jej jako właścicielką tych sukien, które też mała Czerwińska jej oddała. (z)

— * **Bezczelna złodziejka.** Do mieszkania p. Baczyńskiego Franciszka przy ul. Madalińskiej 8, przybyła nieznana dziewczyna, chcąc mówić z jego żoną. Ponieważ żony nie było w mieszkaniu, przeto postanowiła zaczekać. W pewnej chwili skradła z szafy sukienkę różową i parę rękawiczek damskich, wartości 80 zł. Opis dziewczyny: wzrost 165 cm, lat około 17, blondynka, ubrana w granatowy płaszcz, a kołnierz i rękawy obszyte silami, trzewiki i pończochy beżowe. Dochodzenia w toku. (z)

— * **Łup złodziejski w życie.** Posterunkowy Stachowski z VIII. komisarjatu natknął się za miastem na 4 osobników, niosących około 80 metrów kablu. Na widok zbliżającego się policjanta nieznajomi porzucili kabel w żyto i zbiegli. (z)

— * **Kradzieże i włamania.** Do Państw. Wytwórni Wódek na Komandorji włamali się nieznani osobnicy i skradli 42 litry wódki. Przy Grobli 1 z mieszkania p. Grohlicha skradziono kołdry, walizkę i bieliznę, wratości kilkuset złotych. Zamieszkałemu przy ul. Gen. Kosińskiego 11 p. Piotrowi Maciejewskiemu skradziono rower męski marki Panter nr rej. 8361. — Nieznani złoczyńcy włamali się do składu Marji Bulertowej (Marsz. Focha 98) i skradli obraz z makami kwitnącemi w złotej oprawie i owalne lustro w złoconej

oprawie. — Z mieszkania p. Marji Białogłowskiej (Wielka 17) nieznani włamywacze skradli w tych dniach futro damskie, 3 koszule, walizkę, kapelusz i klucz od mieszkania, ogólnej wartości około 1.100 zł. — Z mieszkania p. Szymona Welki (Wroniecka 5) skradziono 3 pierścionki, 2 zegarki damskie, zegarek męski złoty i parę trzewików, ogólnej wartości około 700 zł. — W niewyjaśniony dotychczas sposób zginęło z mieszkania p. Joanny Schumann (Bóżnica 15) 1.645 zł w gotówce. — Przed kilku dniami włamano się do restauracji kinoteatru „Apollo" po wytłuczeniu szyby w oknie. Niewyśledzeni włamywacze zabrali cukierki i pomarańcze wartości około 250 zł. — Z kiosku p. Wawrzyńca Majewskiego przy Bramie Dębińskiej skradziono w tych dniach czekolady, papierosy i cygara, wartości około 250 zł. Złodzieje oderwali kilka desek i w ten sposób wtargnęli do wnętrza kiosku. — Na trop systematycznych kradzieży kleju wpadł w tych dniach p. Marcin Dostatni (Gajowa 4). P. Dostatniemu skradziono za około 1.000 zł kleju stolarskiego. (z)

— * **Znalezione pieniądze.** W dniu 16. bm. w pewnym składzie znaleziono 600 zł. Właściciel może się zgłosić po informacje do wydziału śledczego policji pokój nr. 61. (z)

— * **Kto właścicielem?** W biurze znalezionych rzeczy w policji (pokój 17) znajduje się złota broszka z szafirem i brylancikami. W komisarjacie IV. (ul. Kręta) znajdują się trzy akcje Hurtowni Spółek Spożywców nr. 01802 — 01804 i płaszcz damski koloru zielonego, kołnierz i rękawy obszyte beżowem futerkiem z jedwabną podszewką. — W Wydziale Śledczym, pokój 71/72, znajdują się następujące przedmioty: (można je odebrać w godz. od 8 do 14,30.) brązowa walizka z żółtem okuciem, 2 ubranie męskie (popielate w paski sportowe i beżowe w brązowe drobne kratki), płaszcz męski beżowy gabardynowy z lila podszewką w kwiaty, męskie wierzchnie koszule, damskie białe koszule, białe adamaszkowe obrusy, białe adamaszkowe ręczniki, serweta biała adamaszkowa z monogramem T. C., chusteczki do nosa pomiędzy któremi są też z monogramem J. N.

KRONIKA SĄDOWA

— * **Za krzywoprzysięstwo.** Wiktorja Ziemecka z Czerwończyna pod Poznaniem stanęła przed sądem, by odpowiadać za to, że 17 stycznia ub. roku przesłuchiwana w charakterze świadka, świadomie złożyła fałszywą przysięgę. Syn oskarżonej wspólnie z innymi kolegami napadł na niejakiego Skorubskiego, by mu skraść rower. Skorubski zdołał się wyrwać i zbiec, a krzykiem wezwał na pomoc w pobliżu będących ludzi. Złodzieje jednak zabrali rower i uciekli. Na rozprawie sądowej Wiktorja Ziemecka zeznawała, że rower leżał na szosie, a przejeżdżający nieznany jej szofer, zatrzymał samochód i zabrał rower. Później jednak okazało się, że Ziemecka, chcąc uratować syna, świadomie zeznała fałszywie. Po przeprowadzonej rozprawie, zasądzono ją na rok ciężkiego więzienia. (z)

— * **Za zabicie narzeczonej.** Przed sądem okręgowym w Brodnicy stanął 22-letni Józef Marchlewski, oskarżony o zabójstwo swej narzeczonej. Rozprawa wykazała, że M. zastrzelił swoją narzeczoną, ponieważ miała więcej adoratorów, zażądał więc wyjaśnień, a spotkawszy się z odmową, zabił ją trzema wystrzałami z rewolweru. Prokurator wniósł o karę śmierci. Sąd wymierzył oskarżonemu 15 lat ciężkiego więzienia. (x)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Samobójstwo usiłowała popełnić** trując się arszenikiem 31-letnia Anna Sobolewska z Lipna w pow. chodzieskim. Desperatkę znaleziono w stanie nieprzytomnym na ławie przy pl. Nowomiejskim i odstawiono do lecznicy miejskiej. Po zastosowaniu środków zapobiegawczych zdołano ją odratować. Oświadczyła ona, że truciznę dostarczył jej zamieszkały przy ul. Przemysłowej 40 Zygmunt Wojtanowski, którego aresztowano. (k)

— * **Utonął w jeziorze.** Podczas łowienia ryb utonął w jeziorze w Kruteczku w pow. czarnkowskim zamieszkały tam 27-letni Władysław Borzynowski. Topielca wyłowiono już następnego dnia. (k)

— * **W Sokołowie wybuchł pożar** w zabudowaniach rolnika Ludwika Lisiaka, któremu spaliły się stodoła i narzędzia rolnicze. Pożar przerzucił się następnie na stodołę własność gminy, dzierżawioną przez rolnika Wawrzyńca Kubiaka. Przyczyny powstania ognia nie ustalono. (k)

— * **1.000 zł nagrody.** Jak donosiliśmy, dopuścili się nieznani osobnicy świętokradztwa w kościele farnym w Chełmnie. Wobec ciężkiej zbrodni starosta Ossowski wydał odezwę do społeczeństwa, w której apeluje o zebranie drogą składek publicznych funduszu na nagrodę dla tego, który wskaże sprawców ohydnego świętokradztwa. Narazie p. starosta wyznacza na ten cel 1.000 zł. (x)

Z WIELKOPOLSKI

— * **Puszczykowo.** Z wizytacji biskupiej. Parafja puszczykowska gościła w dniach 9 i 10. bm. po raz pierwszy swego arcypasterza w osobie J. Em. ks. biskupa Dymka. Na granicy gminy oczekiwali Dostojnego Gościa delegacja obywateli z p. sołtysem Mielcarkiem na czele i oddział Sokołów. Po przywitaniu i wręczeniu kwiatów przez dziatwę ks. biskup, wyprzedzony banderą Sokołów, ruszył przez Puszczykowo odświętnie przybrane licznemi bramami triumfalnemi i sztandarami. Przed kościołem miejscowy duszpasterz, ks. prob. Koppe witał Jego Eminencję, poczem zgromadzeni licznie parafjanie gromkiemi okrzykami okazywali radość z powodu przybycia swego arcypasterza. W kościele ks. proboszcz Koppe podniosłemi słowami wygłosił uroczyste powitanie. Ks. biskup Dymek w serdecznych słowach podziękował ks. proboszczowi za jego owocną pracę duszpasterską i udzielił wszystkim swego arcypasterskiego błogosławieństwa. Następnie odbyła się procesja żałobna, potem po małej przerwie bierzmowanie wiernych, katechizacja dziatwy szkolnej i w końcu wizytacja kościoła. Ks. Biskup odwiedził również zakład Braci pielęgniarzy od Serca Jezusowego. — Wieczorem zgromadziła się przed probostwem ludność, czyniąc ks. Biskupowi owację.

— * **Gniezno.** (Ślub.) W dniu 29. ubm. w kościele św. Trójcy w Gnieźnie został pobłogosławiony związek małżeński między panną Danutą Kosicką, córką znanego obywatela gnieźnieńskiego, p. Klemensa Kosickiego i p. Lucyny z Łogów, z p. inż. Zbigniewem Broniewskim z cukrowni Lublin, synem doktora Ignacego Broniewskiego z Pabjanic. Ślubu udzielił ks. prałat - infułat Krzeszkiewicz w asyście ks. dziekana Zablockiego i ks. Musiała. Wśród pięciuset kilkadziesiąt depesz gratulacyjnych z całej Polski i z zagranicy, przesłał młodej parze swe błogosławieństwo także ks. arcybiskup Jałbrzykowski z Wilna.

— * **Obrzycko.** (Z gminy kościelnej). W czwartek odbyły się wybory do dozoru kościelnego i reprezentacji parafji obrzyckiej. W skład nowego dozoru kościelnego zostali wybrani pp. Gałęski Kazimierz, Strójny Józef, Błaszak Edward, Kwiatecki Józef z Obrzycka i Ignacy Radomski z Zielonejgóry, Piechowiak Kazimierz z Dobrogostowa, Duszyński z Piotrowa oraz Libera Jan z Koźmina.

— (Pies pokąsał listonosza). W ubiegłą środę w czasie wykonywania swych czynności urzędowych, pokąsany został listonosz p. Stefan Gumny z Obrzycka, przy wchodzeniu do zagrody robotnika kolejowego Cicory w Zielonejgórze przez psa, w obie nogi bardzo poważnie. Gumny zmuszony był udać się w opiekę lekarską.

— * **Chludowo.** (Święto narodowe.) Z inicjatywy Tow. Powst. i Wojaków urządzono wspaniały obchód w dniu święta narodowego w lokalu p Sobczaka. Wyruszono z sztandarami i orkiestrą na czele do kościoła parafjalnego. Okolicznościowe kazanie wygłosił ks. proboszcz Zimoch. Po nabożeństwie udano się na plac rynkowy, gdzie por. rez. St. Ulatowski z Obornik wygłosił odczyt o Konstytucji 3 Maja. Po odśpiewaniu hymnu narodowego ustawiono się do defilady, którą odebrali pp. kap. Muelchauer, por. Witkowski i sołtys gm. dr. Paczkowski. W południe odbyło się nadzwyczajne zebranie Tow. Powst. i Woj. przy bardzo licznym udziale gości i członków. Na zebraniu tem wygłosił por. St. Ulatowski referat na temat „Komunizm a religja". (en)

— * **Rogoźno.** (Hodowla gołębi). Założono niedawno Tow. Hodowców Gołębi Poczt. „Dobry Lot". Do zarządu Towarzystwa wybrano: prezesem p. Leona Surmę Nowy Rynek 365, sekretarzem Romana Sikorzyńskiego, Czarnkowska 128a, skarbnikiem Edmunda Milewskiego, Stary Rynek 59.

— * **Żnin.** (Ślub). Dnia 6. bm. odbył się w Ryszewku ślub p. Bronisława Elantkowskiego, naczelnika urzędu pocztowego w Barcinie z p. Heleną Wittówną z Margonina. Od ołtarza przemówił w serdecznych słowach wuj panny młodej ks. proboszcz Raczkowski, poczem w asyście ks. prob. Krupskiego z Gąsawy i ks. prob. Mrotka z Gołańczy pobłogosławił ten związek małżeński. (br.)

— * **Ujście.** (Z Bractwa Kurkowego). Dnia 11. bm. obchodziło Bractwo Kurkowe 50-letni jubileusz członka swego Franciszka Dzierbińskiego. W południe wymaszerowano przy dźwiękach orkiestry Sokoła na strzelnicę, gdzie odbyło się strzelanie o króla jubileuszowego i nagrody. Jubilata przewieziono na specjalnie udekorowanej powózce w otoczeniu banderji konnej na strzelnicę. W uroczystości brało także udział Bractwo Kurkowe z Chodzieży. Królem jubileuszowym został p Sobkowski z Chodzieży, pierwszym rycerzem Konrad Harwas, drugim Michał Nowicki z Chodzieży, trzecim Jan Parecki z Ujścia. Nagrody otrzymali pp.: Parecki Jan, Nowicki Michał z Chodzieży, Hoppe Maksymiljan, Witkowski Roman, Sławiński Marjan z Chodzieży, Sobkowski Antoni, Chibicki Władysław, Harwas Konrad. Z nastaniem zmroku odmaszerowano przy pochodniach i lampionach do sali pań Stroińskich, gdzie odbyła się zabawa taneczna.

— (Tydzień L. O. P. P.) W czasie od 18. do 25. bm. odbędzie się Tydzień L. O. P. P. Kwestę uliczną organizuje Tow. Powstańców i Wojaków Sokół i Młode Polki Obywatelstwo tutejsze zrozumie niechybnie doniosłość organizacji L. O. P. P. i nie poskąpić datków kwestującym.

— (Ważne dla przejeżdżających granicę). Godziny urzędowe dla przekroczenia granicy w porze letniej (od 1. 4. do 30. 9. 30) są następujące:

W dni powszednie od godz. 6-tej do godz. 6,30, od 8 do 11,30, od 14 do 17,30 i od 18,45 do 19,15; w niedzielę i święta od godz. 8,30 do godz. 10, od 14 do 15 i od 18,45 do 19,10.

Poleca się łaskawej pamięci
Gazeta Bydgoska
w Bydgoszczy
ul. Jagiellońska 10

— (Burza z gradem). Dnia 12. bm. po południu przeciągała nad miastem silna burza z piorunami, ulewnym deszczem i gradem. Grad wielkości fasoli padał przez 15 minut. Woda spływała ulicami do Noteci. Szkód od piorunów nie było. um)

— * **Koźmin.** (Z Tow. Cyklistów i Motocyklistów). Dnia 11. bm. na otwarcie sezonu odbył się wyścig na dystansie 5 km. P. prezes Czesław Prywer wręczył podczas zabawy tanecznej nagrody pp. Stanisławowi Błodyłowi, Leonowi Gawrońskiemu i Antoniemu Kielibie.

— (Z Tow. Przemysłowego). Dnia 12. bm. odbyło się walne zebranie celem wyboru nowego zarządu. Zebranie zagaił prezes p. Wł. Grodzki, na przewodniczącego wybrano p. Józefa Borowskiego. W skład nowego zarządu weszli: pp. Wojciech Jarczyński — prezes, Maksymiljan Ciesiółka — wiceprezes, Maksymiljan Lewandowicz — sekretarz, Stefan Szymański — zast., Ludwik Siborski — skarbnik Jan Pappelbaum — bibljotekarz, Jan Kołaski — chorąży, Jan Ambroszkiewicz; Józef Kodur i Szymon Kaczmarek ławnicy. Projektowano urządzić w przyszłym roku uroczysty obchód 60-lecia istnienia towarzystwa. (sa).

— * **Inowrocław.** (Z Rady miejskiej.) Na ostatniem posiedzeniu Rady miejskiej poruszano nader żywotne kwestje, a przedewszystkiem sprawę mieszkaniową ludności robotniczej Kluby Narodowo - Gospodarczy i N. P. R. wniosły interpelację, przedstawiając, iż wiele rodzin w niektórych dzielnicach miasta „gnieździ się" poprostu w warunkach mniej niż higjenicznych, bo na strychach lub w korytarzach. Według wyjaśnień p. prezyd. Jankowskiego Komisja Finansowa opracowała odpowiednie projekty, jednak brak funduszów oraz kredytów utrudnia szybką realizację tych planów. Druga interpelacja tych samych klubów w sprawie zniesienia opłat za wejście na koncerty w parku solankowym nie doprowadziła do pożądanych wyników, albowiem chodzi tu o zgodę kuracjuszy. Zresztą według wyjaśnień prezyd. Jankowskiego solanki są przedsiębiorstwem miejskiem, mającem osobne przepisy ustawodawcze. Co do interpelacji, zdążającej do rozwiązania, nielegalnie jakoby funkcjonującej, komisji zdrojowej wyjaśniono, że sprawę tę mógłby jedynie rozstrzygnąć wojewoda. Po omówieniu dalszych interpelacyj wybrano nowego członka magistratu dr. med. Romana Gutowskiego, prezesa Klubu Narod. - Gospod., w miejsce ustępującego sędziego Jana Głowackiego.

— (Bezrobotni.) Mimo zatrudnienia kilkudziesięciu bezrobotnych przy pracach na terenie lotniska oraz gdzieindziej, ilość ich jest jeszcze dość znaczna. W ostatnich dniach ubiegłego tygodnia bezrobotni w ilości paruset osób gromadzili się przed Magistratem, odmawiając przyjęcia zasiłków, a domagając się pracy. Spokój nie został zakłócony. (em)

RADJO

Programy radjofoniczne

Środa, dnia 21 maja 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien. i zboż.- towar. i komunikaty gospodarcze; godz. 14.30 kwadrans Tow. Ziemianek; godz. 16.55 pogadanka franc. (wygł. p. Omer Neveux); godz. 17.15 audycja dla dzieci w wyk. „Wujcia - Czesia"; godzina 17.45 koncert muzyki starych mistrzów. Wykonawcy: Prof. Feliks Nowowiejski (organy), Jan Rakowski (viola d'amore), p. Maciejewski (akomp.); godz. 19.00 „Hupścik mówi"; godz. 19.10 „Silva rerum"; godzina 19.30 „Wychowanie fizyczne (wygł. prof. Oskar Zawrocki); godz. 19.50 „Feljeton literacki" — pod red. Zenona Kosidowskiego; godz. 20.05 odczyt p. t. „Zagadnienia społeczno-wychowawcze" wygł. p. Julja Cybulska); godzina 20.30 koncert muzyki lekkiej. Wykonawcy: Orkiestra tambur mandolinowa uczniów państw. Gimnazjum im. Paderewskiego, pod dyr. prof. Kwaśnika. Gabryela Krygier-Bernacka (sopran). Kajetan Kopczyński (baryton). Jadwiga Komorowska (akomp.); godzina 22.00 sygnał czasu; godz. 22.15 muzyka taneczna z kawiarni „Wielkopolanka".

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 13.10 komunikat meteorologiczny; godz. 15.00 komunikat gospodarczy; godz. 15.45 komunikat harcerski; godz. 16.45 muzyka gramofonowa; godzina 17.15 „O wiosennych przygodach łowieckich", opowie Juljan Ejsmond; godz. 17.45 koncert popołudniowy; godz. 19.10 skrzynka pocztowa rolnicza; godz. 20.00 inż. Ginsbert: „Z torpedowcami na Bałtyku"; godz 20.15 koncert kameralny; godz. 20.45 kwadrans literacki. Gabryela Zapolska fragm. z powieści „Sezonowa miłość"; godz. 22.00 inż. Zamojski: „Społeczne problemy chemji"; godz. 22 25 „Ostatnia fala"; godz. 23.00 muzyka taneczna.

Katowice (409 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 16.15 audycja dla dzieci; godz. 16.45 koncert gramofonowy; godz. 17.15 Olga Ręgorowiczowa: „Warszawa i Kraków w roku 1794"; godz. 17.45 koncert popołudniowy; godz. 19.20 Kamila Nitschowa: „Gospodyni śląska — Higjena kobiety"; godz. 20.15 koncert kameralny; godz. 20.45 kwadrans literacki; godz. 22.25 feljeton z Warszawy.

SPORT

Lekka atletyka

Kosczyak — Petkiewicz spotkanie dwóch asów lekkiej atletyki, czechosłowackiej i polskiej, poruszyło cały poznański świat sportowy. Obaj ci rywale walczą na dystansie 3.000 m. w czasie meczu „Warszawianka" — „Warta" w niedzielę, o godz. 16 na boisku „Warty". Jaką wagę przykłada Koscyak do tego spotkania, dowód — że zjeżdża on do Poznania wraz z swoim opiekunem już w czwartek i zapewnie jeszcze w piątek i sobotę trenować będzie na bieżni „Warty".

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś, we wtorek „Frasquita". W środę 21 bm. „Żydówka" z pp.: Kisielewską, Marynowicz, Majem, Perkowiczem i Zatheyem, kapelmistrz p. Leszczyński.

W sobotę 24 bm. premjera opery Saint - Saens'a „Samson i Dalila" z gościnnym występem Kazimierza Czarneckiego.

Ada Sari wystąpi gościnnie w niedzielę 25 bm. w operze „Rigoletto".

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś przedstawienie dla wojskowych i ich rodzin „Domu kobiet". Jutro wraca na afisz wyborna komedja Paillerona „Świat nudów". W czwartek „Nad polskiem morzem".

Przystąpiono do prób najnowszej komedji Stefana Kiedrzyńskiego „Piorun z jasnego nieba".

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś po raz pierwszy doskonała komedja B. Shaw'a „Pygmalion", w której wystąpi gościnnie Aleksander Węgierko. „Pygmalion" w oryginalnem ujęciu reżyserskiem Węgierki, jest prawdziwą rewelacją artystyczną. — W roli Elizy (Pygmalion) — p. H. Cieszkowska.

Koncertem PAWŁA KOCHAŃSKIEGO, obok Rubinsteina i Casadesusa bezsprzecznie największą atrakcją sezonu dyr. koncertów Rozmarynowicza kończy tegoroczny świetny cykl koncertów. Bacząc troskliwie aby tylko najwybitniejsi artyści gościli na naszej estradzie dyr. koncertów sprowadzała z wielkim nakładem kosztów i ryzyka doskonałych wirtuozów ku zadowoleniu sfer muzycznych naszego miasta.

Obecnie odbędzie się ostatni koncert, na który udało się pozyskać artystę tej miary co **Pawła Kochańskiego.** Aby umożliwić wszystkim miłośnikom uczestniczenia w koncercie tego wielkiego skrzypka, dyr. koncertów ustanowiła niezwykle dostępne ceny biletów, dając tem dowód, że pojmuje zadanie swoje w sposób prawdziwie kulturalny, ma bowiem na względzie potrzeby artystyczne najszerszych sfer. — Bilety na ten mistrzowski koncert, który odbędzie się **w nadchodzącą sobotę, dnia 24 maja w auli uniwersyteckiej** nabyć można w składzie cygar Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38. zw 23 513

Teatr Wielki

DZIŚ — „Frasquita", operetka Lehara.
Środa, 21. 5. „Żydówka" opera Halevy'ego.
Czwartek, 22. 5. „Hrabina Marica" operetka Kalmana.
Piątek, 23. 5. „Faworyta" opera Donizetti'ego.
Sobota, 24. 5. „Samson i Dalila" premjera opera Saint Saens'a.
Niedziela, 25. 5. „Rigoletto" opera Verdi'ego.
Poniedziałek 26. 5. „Pan Twardowski", balet opera Różyckiego.
Wtorek 27. 5. „Faworyta" opera Donizetti'ego.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „Dom kobiet".
Środa, 21. 5 „Świat nudów".
Czwartek 22. 5. „Nad Polskiem Morzem".
Piątek 23. 5 „Świat nudów".
Sobota 24. 5. „Przygody Dobrego Wojaka Szweika".
Niedziela, 25. 5. „Świat nudów".
Poniedziałek 26. 5. „Przygody Dobrego Wojaka Szweika.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Pygmaljon" — gośc. występ Al. Węgierki.
Środa 21. 5. „Pygmalion", gościnny występ Aleksandra Węgierko.
Czwartek, 22. 5. „Pygmalion", gościnny występ Aleksandra Węgierko.
Początek o godzinie 8 wieczorem.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Z PRACOWNI I Z WYSTAW

U PRZYJACIÓŁ SZTUK PIĘKNYCH

Z kilkunastu uczniów Malczewskiego, jedyny Hoffman, który ma w Poznaniu teraz zbiorową wystawę, poszedł jego śladami; on tworzy jakby jego „szkołę". Nie znaczy to, by był niewolniczo od swego mistrza zależny. Wziął jedynie od niego sposób podejścia do sztuki, wprowadzenie pewnej dozy literatury (w najlepszem znaczeniu) i symboliki. Poza tem jednak jest zupełnie od Malczewskiego odrębny, tak samo jak odrębny jest od współczesnych sobie kolegów ze „Sztuki" krakowskiej, a w historji naszego malarstwa ma już swoje zupełne i indywidualne stanowisko.

Zawdzięcza je przedewszystkiem swoim Madonnom, które jakkolwiek wywodzą swój początek z malarstwa włoskiego, to jednak są pojęte bardzo nowocześnie i — co ważniejsze — posiadają dużo naszych, swoistych cech. Ta właśnie polskość Madonn Hoffmana jest ich największą może zaletą a nie polega bynajmniej na wprowadzaniu do obrazu polskiego stroju (krakowskiego) lecz na sposobie ujęcia i odczucia typu, na formie prostej, zlekka zatracającej o prymityw, a przedewszystkiem na prawdziwie słowiańskim sentymencie.

Podobnym charakterem i nastrojem odznaczają się i inne jego obrazy, w których malował kapliczki przydrożne, figury Chrystusa i świętych, aniołów, starców itd. wszystko to na tle pięknego polskiego krajobrazu.

Jeżeli te dawniejsze prace Hoffmana poza silnym i nieco twardym rysunkiem wykazywały dość plastyczny modelunek bryły, to z czasem zaczyna ta plastyka coraz bardziej zanikać, a pozostaje tylko sylweta, obwiedziona przestylizowaną linją i wypełniona kolorem. I taki właśnie charakter ma większość obrazów, wystawionych obecnie w Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych z wyjątkiem kilku małych prac, przypominających dawną epokę, jak „Sierotka", „Faunik" i „Autoportret I". Poza tem widzimy jeszcze portret prof. Wyczółkowskiego, drugi autoportret i liczne kompozycje figuralne.

Kobierski interesuje swoją grafiką, zwłaszcza barwną, w której zwraca uwagę poprawna kompozycja i dobrze obmyślane zestawienie kolorów. Malarstwo sztalugowe robi wrażenie, jakby artysta jeszcze niezupełnie był w niem zorjentowany. Kilka studjów olejnych Krzyżańskiego nie różni się niczem od niedawno wystawianych jego prac. Augustynowicz daje kilka akwarel, z których wyróżnia się „Fara w Gnieźnie" szerokiem i omijającem szczegóły traktowaniem, zupełnie odmienna od jego ostatnio i obecnie wystawianych obrazów. Z akwarel Batyckiego należy wymienić „Castello Camogle". Piszący niniejsze sprawozdanie wystawił kilka krajobrazów akwarelowych.

Ostatnio nadesłano na wystawę portrety p. Wł. Roguskiego, malowane akwarelą, a przedstawiające dwie artystki dramatyczne Teatru Polskiego: Wysocką i Grabowską. Wykazują te prace, że typ malarstwa Roguskiego jest wybitnie dekoracyjny. Płaszczyznę tła w portretach nie pozostawia on pustą lub nie zapełnia jej jedną czy dwiema barwami, lecz wypełnia bądź pejzażem, bądź bogatym ornamentem. Pociąga go również w niemniejszej mierze dekoracyjność szat, tak że w rezultacie na plan dalszy schodzi, mimowoli może, postać osoby portretowanej. Tak dzieje się np. w portrecie Wysockiej gdzie silnie rysowany ornament tła i ciężki renesansowy strój odwracają uwagę od twarzy, nieco mniej zdecydowanym rysunkiem nakreślonej. Inaczej przedstawia się sprawa w portrecie p. Grabowskiej w roli Chinki Ju-Dżen-Li ze sztuki Jewrejnowa „Teatr wieczystej wojny'. Tutaj postać artystki, zwłaszcza twarz i oczy bajecznie ucharakteryzowane podkreśleniem szminki, jest równie silnie i zdecydowanie rysowana, jak bogaty ornament tła, co w rezultacie daje bardziej konsekwentnie rozwiązaną i efektowną całość.

J. Mroziński.

Książki nadesłane

I. Zarzycka: „Córka Wichru". Powieść. „Rój". Warszawa 1930.

Josef von Eichendorff: „Aus dem Leben eines Taugenichts" — **Książnica Atlas Lwów — Warszawa 1930.**

ODNALEZIONY „HAMLET" PRZEKŁ. KASPROWICZA

Przed kilkoma laty, z wielką szkodą dla naszej literatury i kultury, zachwiał się w swych podstawach finansowych Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska", który w ciągu kilku lat swej imponującej działalności obdarzył Polskę całą obfitością dzieł naukowych i literackich pierwszorzędnej wartości. Cenna „Wielka Bibljoteka" cykl prac z zakresu historji, literatury, zbiorowe edycje dzieł naszych arcypoetów, uległy nagle zawieszeniu... Do tych seryj należało zaprojektowane zbiorowe wydanie dzieł Szekspira w przekładach Jana Kasprowicza. Przekłady te zaczęły wychodzić w „Wielkiej Bibljotece" a następnie miały też wyjść razem, jako kilkutomowa publikacja. Całkowitemu wykonaniu tego zamiaru stanęła na przeszkodzie śmierć Kasprowicza, która — jak już kilkakrotnie wspominałem na łamach „Kurjera" — spowodowała rozproszenie się rękopiśmiennej spuścizny poety, nigdy nie przywiązującego wielkiej wagi do losu swych utworów.

Taki stan byłby trwał może jeszcze długo, gdyby nie podjęta niedawno przez wizytatora Wł. Gałeckiego inicjatywa wskrzeszenia „Wielkiej Bibljoteki" — tym razem jako wydawnictwa czysto praktycznego, mającego na celu zaspokojenie potrzeb szkolnych. Obok komentowanych opracowań dzieł Mickiewicza, Słowackiego, Krasińskiego, Kochanowskiego, Paska, Skargi i innych pisarzy polskich, wzięto „na warsztat" także i arcydzieła literatury światowej, mające związek z literaturą polską, a więc tragików greckich, klasyków francuskich i niemieckich, a przedewszystkiem Anglików: Byrona, Walter Scotta i Szekspira. Opracowaniem tych ostatnich zajął się wybitny anglista, asystent uniwersytetu warszawskiego a Poznańczyk z pochodzenia, dr. Stanisław Helsztyński, znany ze swych prac o Miltonie i Popie. On to obdarzył naszą młodzież przystępnemi a jednak gruntownemi opracowaniami Kasprowiczowskich przekładów „Makbeta", „Juljusza Cezara" i „Snu nocy letniej", ostatnio zaś przygotował do druku „Hamleta". Opracowanie to z wielu względów zasługuje na wielką pochwałę. Dr. Helsztyński wybornie przedstawił genezę „Hamleta" (obszerne wyjątki z Saxo Grammaticusa i innych źródeł hamletowskiego wątku) oraz zestawił sporo charakterystycznych sądów o tem arcydziele, wśród których są i sądy takich mistrzów naszej literatury jak Sienkiewicz i Wyspiański; obok studjum tegoż o „Hamlecie" uwzględniona została i przepyszna scena „Śmierci Ofelji" napisana przez Wyspiańskiego. Ozdobą książki będą i obfite ilustracje, wśród których jest i reprodukcja obrazu Czachórskiego, niedawno ozdabiającego wystawę poznańską.

Ale, co nie najmniejsza, edycja ta będzie się mogła poszczycić najlepszym przekładem „Hamleta" na jaki zdobyła się Polska. Jest to — nieznany dotąd ogółowi — nowy przekład Kasprowicza. Mówię „nowy", ponieważ „Hamleta" tłumaczył, (czy przerabiał) Kasprowicz trzykrotnie. Pierwsze wydanie, które wyszło w r. 1890 (Bibljoteka Mrówki) było pełne błędów, zarówno rzeczowych, jak i leksykalnych, albowiem podówczas Kasprowicz słabiej jeszcze władał językiem angielskim. Sporo tych błędów pozostało i w wydaniu II-giem, drukowanem w r. 1914 w „Skarbnicy polskiej". Podczas wojny i po wojnie Kasprowicz wziął się do gruntownego przeglądania swych dawnych przekładów i przerabiał je wiersz za wierszem, słuchając rad ludzi fachowych, zwłaszcza genjalnego a przedwcześnie zmarłego lingwisty Andrzeja Gawrońskiego.*) Wielki poeta nie miał fałszywego wstydu i do dawniejszych pomyłek oraz późniejszych przeróbek chętnie się przyznawał (np. w II. wydaniu przekładu „Ogrodnika" R. Tugoze'a). Oczywiście te przeróbki, (które świadczą, że i talent poetycki Kasprowicza i jego znajomość angielszczyzny rozwijały się coraz silniej), zawsze wychodziły przekładowi na dobre.

Na parę lat przed śmiercią schorowany poeta posłał „Bibljotece Polskiej" sporą paczkę rękopisów, obejmującą różne przekłady z literatury angielskiej. Był wśród nich przekład „Prometeusza rozpętanego" Shelleya, był i ów nowo-przełożony „Hamlet". Po śmierci Kasprowicza, rodzina poety — w myśl jego przedśmiertnego życzenia — poczęła szukać tych przekładów, jednakże ani rusz znaleźć ich nie mogła. Żaden z trzech kolejnych redaktorów „Przeglądu Warszawskiego", ani dyrektor wydawnictwa, prof. Pini, ani też żadna z osób pracujących w zarządzie „Bibljoteki" — nie mogli sobie przypomnieć, co się z rzeczami temi stało. Dopiero wspomnienia prof. Andrzeja Tretiaka, oraz długotrwałe poszukiwania, poczynione przez dr. Helsztyńskiego, naprowadziły na ślad zguby. Okazało się, że cały „Hamlet" został już przed siedmiu, czy ośmiu laty złożony przez zecerów i że cały skład (z wyjątkiem jednej stronicy, która się rozsypała) przełamany już, ale nie skorygowany, a pyłem nieco przysypany, drzemie sobie najspokojniej w ogromnych zakładach drukarskich „Bibljoteki Polskiej" w Bydgoszczy!...

Tak więc wkrótce będziemy mogli czytać arcydzieło Szekspira w najwierniejszym i najpiękniejszym zarazem przekładzie polskim, wyszłym z pod pióra tytana polskiej poezji!... Ale w drukarni „Bibljoteki Polskiej" podobno spoczywa więcej takich skarbów poezji, dawno złożonych drukiem, a nie mogących się doczekać ogłoszenia. Kto wie, czy niema wśród nich i „Prometeusza rozpętanego"? Wartoby się zająć tą sprawą!...

Józef Birkenmajer.
Warszawa.

*) Wiele zawdzięczał Kasprowicz i uwagom, zawartym w studjum prof. Dr. Władysława Tarnowskiego o „Polskich przekładach Szekspira". **Książkę tę studjował kilkakrotnie.**

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Obrady botaników. Dnia 21 maja o godzinie 18-tej odbędzie się w bibljotece Zakładu Botaniki Ogólnej, ul. Słowackiego 4-6, II. p., zebranie Oddziału Poznańskiego Polskiego Towarzystwa Botanicznego z następującym porządkiem dziennym: 1. Wykład: Prof. Dr. B. Niklewski: Wpływ próchnicy na produkcję roślinną". 2. Komunikat: Prof. Dr. A. Wodziczko: „O elajoplastach u Crocus scepusiensis".

Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie posiedzenie w dniu 21. bm. o godz. 18-tej w Seminarjum Hist. w Zamku. Na porządku dziennym ref. prof. Wojciechowskiego pt. Zagadnienie feudalizmu w Polsce, że szczególnem uwzględnieniem Śląska.

Towarzystwo Miłośników Historji w Poznaniu odbędzie dziś, we wtorek, dnia 20. bm. o godz. 20-ej w Archiwum Państwowem Walne Zebranie z referatem p. J. Staszewskiego n. t. „Organizacja Siły Zbrojnej i działania wojenne w Województwie Kaliskiem w r. 1830/31".

Zjazd im. J. Kochanowskiego. Z Krakowa piszą nam: Program Zjazdu ku uczczeniu 400-lecia urodzin Jana Kochanowskiego jest już opracowany. Otwarcie Zjazdu odbędzie się w niedzielę, dnia 8 czerwca o godz. 9 min. 30 w sali teatru im. Juljusza Słowackiego. Zebranie zagai prezes Pol. Akademji Umiejętności, prof. dr. Kostanecki. Po przemówieniach powitalnych prof. dr. Ignacy Chrzanowski wygłosi odczyt p. t. „Na szczytach kultury staropolskiej". Obrady sekcyi odbywać się będą w salach Coll. Novum Uu. Jagiellońskiego. We wtorek 10 czerwca popołudniu odbędzie się drugie zebranie plenarne i zamknięcie Zjazdu.

W związku ze Zjazdem dnia 8 czerwca zostanie otwarta wystawa zabytków sztuki polskiego renesansu oraz wystawa książki polskiej XVI wieku w Zamku Królewskim na Wewelu. Tegoż dnia na dziedzińcu Wawelskim, na scenie zbudowanej według projektu prof. Szyszko - Bohusza, odegrana będzie przez artystów teatru im Słowackiego „Odprawa posłów greckich". W poniedziałek, 9 czerwce, odbędzie się w sali Starego Teatru koncert historyczny, po koncercie raut, wydany przez miasto na cześć uczestników Zjazdu. (nk)

POLONICA WŁOSKIE

Odczyty o polskich górach. W lecie zeszłego roku bawił przez pewien czas w Polsce p. N. Maffezzoli z Medjolanu, doskonale mówiący po polsku, zwiedził P. W. K., Warszawę, Kraków (nie po raz pierwszy zresztą), Tatry itd., nazbierał mnóstwo notatek, zdjęć, okazów sztuki ludowej, broszur i książek. Obecnie wykorzystuje zebrane materjały i ogłosił parę artykułów, teraz zaś w „Club Alpino Italiano" w Medjolanie wygłosił z niemałym sukcesem pięknie ilustrowany przezroczami odczyt o Tatrach i Pieninach. Doskonały ten prelegent i popularyzator, a przytem jeden z najbardziej nam oddanych Włochów, ma zamiar również w innych miastach włoskich piękno naszych gór spopularyzować. (P.)

MUZYKA

Święto śpiewackie w Szwecji. W czasie zdobniczej Wystawy w Sztokholmie, w lecie rb., odbędzie się cały szereg kongresów i zjazdów. Jednym z większych będzie zjazd śpiewaków, którzy przybędą na organizowane w lipcu przez Powszechny Związek Śpiewaków wielkie święto śpiewackie. Szwedzkie Stowarzyszenie śpiewackie przygotowuje na ten zjazd kilka wielkich festiwalów, które odbywać się będą na wolnem powietrzu, na placu zabaw. (ms)

Tairow w Rzymie. Piszą nam z Rzymu: Przybył tutaj słynny reżyser moskiewski Aleksander Tairow ze swoim zespołem. Wystawił Ostrowskiego „Burzę", O'Neilla „Murzyna" oraz dwie operetki Lecocpua: **„Noc i dzień", oraz „Girofle - Girofla".**

OCHRONA ZABYTKÓW

Nowe nabytki Archiwum Państwowego w Poznaniu z lat 1927—1929. W ostatniem trzyleciu powiększyły się zbiory archiwum poznańskiego o cały szereg ważnych nabytków archiwalnych, jak akta procesu wrzesińskiego z lat 1901—1919, przekazane przez Prokuraturę Sądu Okręgowego w Gnieźnie, akta b. pruskiego prezydjum policji dotyczące Sokoła (z lat 1902—1918), przekazane przez Urząd Wojewódzki w Poznaniu, księga bartna nowogrodzka z pocz. XVIII-go wieku, darowana Archiwum Państwowemu przez ś. p. prof. Leciejewskiego ze Lwowa, akta osobiste K. W. Juszczaka z okresu kampanji syberyjskiej. Z dawniejszych akt wielkopolskich zasługują na wymienienie: dyplomy pergaminowe, akta i tłoki pieczętne cechów poznańskich (stolarskiego), w Budzyniu (stolarskiego), w Buku (kowalskiego), Borku (szewskiego), Dolsku (szewskiego i krawieckiego), Gnieźnie (stolarskiego i garncarskiego), Kościanie (kowalskiego i szewskiego), Wolsztynie (szewskiego) i in. Na specjalne wyróżnienie zasługują nadto dawne księgi sądowe wiejskie wsi Olędrów Kiełczyńskich, Stodolska i Świączynia z XVIII-go wieku.

KRAJOZNAWSTWO

Polska Bibljografja Geologiczna. Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie, pozostający pod dyrekcją prof. dr Jana Morozewicza, wydaje „Bibljografję geologiczną Polski". Redaguje ją zasłużona krajoznawczyni p. dr. Regina Danysz - Fleszarowa. „Bibljografja" ukazuje się nieokresowo od 1920 roku. Dotąd ukazało się siedm jej zeszytów. Notuje wszystkie rozprawy naukowe zarówno autorów polskich jak i obcych, dotyczące geologji, mineralogji, geologji ekonomicznej, petrografji, paleontologji, hydrologji i morfologji ziem państwa polskiego. Siódmy zeszyt podaje uzupełnienie literatury za rok 1927 (który liczy 215 pozycyj bibljograficznych) oraz 205 pozycyj za rok 1928. — Przeważającą większość literatury wydaje, rzecz oczywista, Instytut w swych trzech wydawnictwach; po nim idą roczniki Polskiego Towarzystwa Geologicznego, prace lwowskich geografów i geologów, wreszcie wydawnictwa Poznańskiego Zakładu Geograficznego, który w swoich pięciu zeszytach „Badań nad Polską północno - zachodnią" niemało dostarczył materjałów. Przy zestawianiu obszernego materjału do spisu literatury posługiwała się dr. R. Danysz-Fleszarowa 60 wydawnictwami polskiemi i 68 zagranicznemi, które są stale nadsyłane do ciągle wzrastającej bibljoteki Instytutu. Ponieważ często ukazują się prace, tyczące Polski, w rozmaitych nieraz mało znanych i bardzo trudno dostępnych wydawnictwach, mogą się one nie dostać na łamy „Bibljografji". Dlatego więc, w interesie odbiorców tego cennego wydawnictwa informacyjnego, które powinno być możliwie kompletne i wyczerpujące, leży, by wszyscy autorowie nadsyłali wiadomości o swych badaniach i ogłoszonych pracach do bibljoteki „Pigu". (J. Mł.)

Pisma nadesłane

„Medycyna Praktyczna". Miesięcznik pod redakcją dr. K. Brossa. Zesz. 1. Treść: Dr. L. Podkomorski: „Spostrzeżenia nad działaniem szczepionki „Dmelcos" w leczeniu szankra miękkiego i jego powikłań" — Doc. Dr. W. H. Melancwski: „Pryszczykowe zapalenie spojówki i rogówki i jego leczenie". — Dr. Marceli Staroniewicz: „Kryterja czynności procesów gruźliczych". — Oceny i krytyki. — Streszczenia: Środki lekarskie. — Choroby wewnętrzne. — Chirurgja i ortopedja — Położnictwo i choroby kobiece. — Medycyna społeczna. — Poznańskie Wieczory Lekarskie. Rok IV. 1929

„Teatr Ludowy". Nr. 2. Treść: Stary Scepon: „Franusiowa dola". — J. Turowiczówna: „Inscenizacja pieśni". — Praca w zespołach. — Z. Kwieciński: „Ciekawe wydawnictwa". — Co słychać nowego? — **Wiadomości organizacyjne.**

Walka o konsekwencje

„Gdyby było tylu chrześcijan czynu, ilu ich mamy z nazwiska, moglibyśmy wykreślić z karty ludzkości kwestję socjalną".

Georges Clemenceau.

Najbardziej istotnym pierwiastkiem nauki Chrystusowej jest miłość, miłość Boga, bliźniego i samego siebie. O uczuciu tem przypomina nam codzienna modlitwa: „Będziesz miłował Pana Boga twego z całego serca swego, a bliźniego twego jako siebie samego", a historja Kościoła obrazuje tę wartość w czynach.

Jako nić złota, wije się poprzez dzieje ery chrześcijańskiej praca dla dobra i szczęścia bliźnich, t. zw. praca charytatywna. Nawet ludzie prości, ciemni i nieużyci, ogarnięci płomieniem wiary, wyzbywają się majątków, dochodów, przyjemności i zaszczytów, składając nawet swój własny wysiłek na ołtarzu ofiarności publicznej. I o nich to możemy śmiało, z podniesionem czołem powiedzieć — oto są ludzie konsekwentni.

Na to bowiem, by być prawdziwym członkiem społeczności katolickiej, nie wystarczy zamknięcie się w kapliczce własnego ja, nie wystarczy wysłuchanie niedzielnego nabożeństwa, na o, by być prawdziwym katolikiem, trzeba zawsze na każdem miejscu pamiętać, że Kościół Katolicki tylko tam będzie się rozszerzał, gdzie w czynie kwitnąć będzie miłość Chrystusowa.

Ta to właśnie miłość bezinteresowna i wartości nadprzyrodzone odróżniają akcję charytatywną od bezdusznej i fragmentarycznej dobroczynności urzędowej, czy nawet prywatnej. — Pomoc, którą niesiemy bliźniemu, nie może być oparta na literze prawa lub chwilowej litości, ale na potężnej, rozumnej caritas Chrystusowej.

O tej to caritas, bez której niemasz prawdziwej wiary, powiada apostoł narodów, że: „Gdybym mówił językami ludzkiemi i anielskiemi, a miłościbym nie miał, stałbym się jako miedź brzęcząca, albo cymbał brzmiący"...

Czasy obecne, czasy groźnego kryzysu ekonomicznego i rzesz bezrobotnych stwarzają już nietylko wdzięczne pole uspołecznionych jednostek, ale narzucają imperatyw wspólnego wysiłku wszystkich. By jednak ten wspólny wysiłek był skutecznym, musi być skoordynowany i ujęty w pewien racjonalny system. Ramy te stanowi zasłużona już wielce na naszym terenie instytucja: „Poznański Okręg „Caritas", T. z. Od lat już czterech skupia ona owocnie rozstrzelone dotychczas wysiłki poszczególnych stowarzyszeń, tworząc silną, a jednocześnie wybitnie zindywidualizowaną organizację. To też trudno już dziś zliczyć, ile dzięki ofiarnej pracy i żmudnemu wysiłkowi współpracowników „Caritasu" udało się łez obetrzeć.

Szczuplutki jednak mimo wszystko budżet towarzystwa nie może ogarnąć całego morza nędzy, które zatacza coraz szersze kręgi. — Czyż przechodząc koło głodnego dziecka lub bezdomnej staruszki, nie szepnie nam sumienie, że i ja mam względem nich, a przez to i względem siebie pewne obowiązki?

„Byłem głodny, a nakarmiliście mnie, łaknąłem a napoiliście mnie ... pójdźcie więc, błogosławieni, Ojca mego, otrzymajcie królestwo wam zgotowane od założenia świata". Jesteśmy chrześcijanami, — bądźmy więc konsekwentni.

A kto może własną pracą przyczynić się do uprawy gleby charytatywnej, niech drobnym datkiem w naturze lub monecie wspomaga tow. „Caritas" (Nowy Rynek 13, tel. 55-88).

Atak na przemysł farmaceutyczny

Wbrew powszechnemu oczekiwaniu, projekt podjęcia własnej produkcji farmaceutycznej przez Kasy Chorych bynajmniej nie został zaniechany, lecz podobno staje się coraz bardziej aktualny. Gdyby istotnie do tego doszło, bylibyśmy świadkami jaskrawej sprzeczności między oficjalnemi oświadczeniami rządu, a praktycznemi posunięciami poszczególnych urzędów państwowych.

Na konferencji w ministerstwie przemysłu i handlu ze sferami finansowemi, przemysłowo-handlowemi i rolniczemi dnia 8 bm. minister Kwiatkowski podkreślił wyraźnie — według oficjalnego komunikatu, wydanego z tej konferencji, że:

— „Jesteśmy państwem o ustroju kapitalistycznym, gdzie inicjatywa prywatna ma pełne pole do całkowitego rozwoju". —

Tymczasem podjęcie na szeroką skalę przez Kasy Chorych produkcji farmaceutycznej nie tylko skrępowałoby inicjatywę prywatną w kierunku dalszego rozwoju naszego przemysłu farmaceutycznego, ale podcięłoby egzystencję wszystkich firm, związanych z tym przemysłem.

Fabryki krajowe byłyby wówczas pozbawione, jako odbiorców, wszystkich tych, którzy są ubezpieczeni w Kasach Chorych. W konsekwencji doprowadziłoby to do silnego spadku zapotrzebowania na wyroby farmaceutyczne, do ograniczenia tej produkcji, a więc do jej podrożenia, nieopłacalności, a w końcu i do likwidacji tak pomyślnie rozwijającego się w Polsce przemysłu farmaceutycznego. A przecież nie ulega najmniejszej kwestji, że zanik tak poważnej gałęzi przemysłowej musiałby się odbić także na Skarbie Państwa.

Czas byłby pomyśleć i o tem

czyli — mężczyźni uczcie się od kobiet.

Czy jest coś więcej niedorzecznego jak męskie ubranie? Dwie rury koniecznie przyprasowane, jakieś niby coś, zwieszające się wzgłuż plec z dwoma rzędami guzików, których się nie zapina, a pod tem owe horendalne bezsensowne głupstwo, nazywane kamizelką.

Mam wrażenie że w historji ludzkich ubiorów niema nic więcej śmiesznego i pozbawionego gustu jak kamizelka. Co to właściwie za rodzaj ubrania: bez rękawów, bez plec, jakaś opłakana kulisa, która nic na tem nie zyskuje, że pod nią bije odważnie meskie serce. Cały jej bezsens widzimy dopiero wtedy, kiedy jej się przyglądamy, rozwieszonej na krześle. Dwie duże okrągłe dziury, marny, tandetny materjał łączący je z przodu lacek lepszego materjału z rzędem guzików i małemi kieszonkami, a w tyle ordynarna klamra, zapinana odpowiednio do objętości figury i zjedzonych ilości potraw.

Filozof mógłby powiedzieć: kamizelka jest symbolem obecnej doby — wszystko oszustwa, mamienie, blichtr, a nic poza tem. Ale na to nie potrzeba filozofji, aby przyznać, że zamiana twardego pancerza na kamizelkę to stopień do cywilizacji, lecz świat nie stał się przez to ani ładniejszy, ani lepszy.

A co na to obecne czasy sportu i „kultu ciała"? Uprawia się na wszystkie strony gimnastykę, sporty, jada się według najściślejszej djety, ciało pielęgnuje się może według itd. Tymczasem „chłodnię ludzkiej maszynerji" opakowuje się w sposób możliwie bezsensowny, i to nawet wtedy, kiedy człowiek jest w ruchu. Wszakże nosisz, mój panie, stale płócienną koszulę, a nie rzadko dodatkowo i koszulę higieniczną, na to kamizelkę, naturalnie z podszewką, no i marynarkę też z podszewką. A na zakończenie płaszcz, co najmniej watowany na zimę. Czyli, że nosisz na sobie siedem do dziewięciu skór, które tamują wszelki dostęp powietrza. Roślina tak opakowana zginęłaby w ciągu kilku tygodni, a zwierzę dożyłoby w takich warunkach z ledwością drugą generację. A człowiek? widocznie ma zdrowie niezdarte, kiedy się nie stara o zreformowanie swej odzieży.

Ciekawe, że kobiety, które zazwyczaj podobno mało okazują rozsądku, wykazały pod tym względem wiele więcej rozumu i usunęły z swej garderoby części zbyteczne. Czas więc, aby i płeć męska zrzuciła z siebie pancerze kamizelkowe i sztywne kołnierzyki, obciskające nadmiernie szyję.

My, mężczyźni, jesteśmy naprawdę dziwnemi stworzeniami. Zajmujemy się wielkiemi rzeczami. Wymyślamy najróżniejsze maszyny wprowadzające oszczędność na czasie i w pracy, obliczamy bieg komet, analizujemy style średniowiecza, a nie widzimy tego, co nam najbliższe, i nie mamy tej energji, aby zaprowadzić ład i rozsądek w naszem ubraniu.

Z bezmyślnym fanatycznym wprost uporem trzymamy się dawnej mody. Pan bez kołnierzyka i kamizelki nie jest po prostu panem, ale jakiemś indywiduum z pod ciemnej gwiazdy. Niechby się przy tem odważył ukazać w spodniach nieodprasowanych i bez krawatu! Byłby „skończony" w towarzystwie i okrzyknięty dziwadłem. A przecież niema nic wygodniejszego, jak koszula z kołnierzykiem Słowackiego, otwarta, hygieniczna i lekka marynarka z materjału do prania.

Ufam i wierzę, że rewolucja w ubraniu męskiem nastąpić musi, albo już jest w drodze. Zaczęło się pullowerami i ubraniami sportowemi. Pierwsze lody przełamane. Może wobec tego kołnierzyki i kamizelki i wyprasowane rury ze spodni powędrują niebawem do muzeum, jako „corpus delicti" obecnego męczeństwa, na które następne pokolenia będą patrzały z politowaniem. (wal.)

Podrabiacze antyków

W niektórych krajach fabrykacja sztucznych antyków staje się poważną gałęzią przemysłu, szczególnie w krajach. chętnie odwiedzanych przez turystów amerykańskich. Zresztą przemysł ten rozkwita coraz bujniej również w samej Ameryce, gdzie każdy miłośnik antyków bez trudu znajdzie dzieła dawnych mistrzów — świeżo wyszłe z pod pędzla, czy dłuta. Przeciw tym nadużyciom wystąpił wreszcie senator Wagner, przedkładając w senacie amerykańskim bill, który ma za zadanie chronić amatorów antyków i starej sztuki przed oszukańczemi machinacjami w tej dziedzinie. Senator Wagner przedstawił izbie rozmiary dokonanych fałszerstw, stanowiących dziś wielką gałąź zarobkową, która przynosi nieuczciwym kupcom szalony dochód, zbieraczom zaś nieobliczalne szkody. Senator Wagner domaga się za sprzedaż fałszywych dzieł sztuki kary 1000 dolarów, lub jednego roku aresztu, lub obu kar łącznie, przyczem zalicza tutaj też falsyfikaty dywanów i gobelinów z przed roku 1700, skrzypiec i innych instrumentów z przed roku 1801, w końcu innych dzieł sztuki z przed roku 1830. Bill senatora Wagnera przyjęty został z uznaniem. (wl)

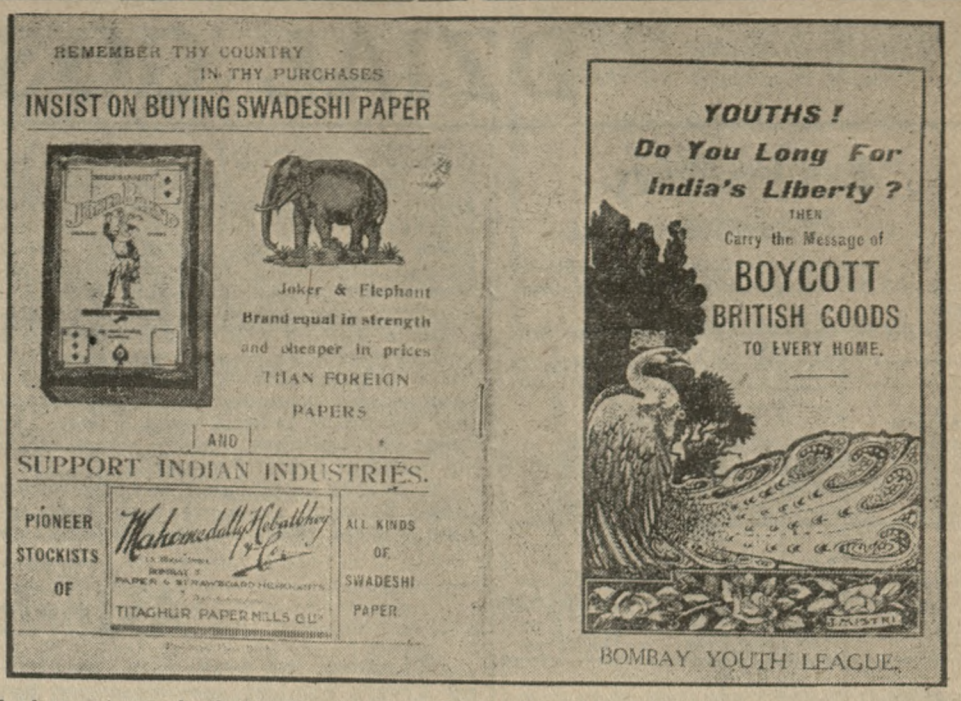

Z elementarza bojkotu dla dzieci w Indjach: „Młodzieży, czy pragniesz wolności Indyj? W takim razie spiesz do każdego domu z hasłem bojkotu towarów brytyjskich!" — Takie wezwanie mieści się na pierwszej stronie jednego z podręczników szkolnych dla dzieci hinduskich.

Nie wszystko to co kosztowne jest ładne.

Na pokładzie parowca transoceanicznego przybyło z Ameryki do Cherbourga auto. luksusowe, przeznaczone, jak stwierdza fracht, dla szacha perskiego. Jest to chyba najdroższe auto na świecie, ale bodaj że i najmniej gustowne. Przepych idzie tu w parze z brakiem jakiegokolwiek smaku. Karoserja składa się z płyt złotych, w których obsadzone są najdroższe kamienie, przyczem djamenty tworzą kształt tarczy herbowej. Na podłodze wewnątrz wozu, który wybity jest cały czerwonym jedwabiem, rozpostarte są skóry wilcze. Wszystkie, najdrobniejsze choć części, wykonane są z najdroższych materjałów, tak n. p. zapalniczka jest ze złota, wykładana gęsto djamentami. (wl)

Z różnych stron Polski

Protest organizacyj wileńskich przeciwko niemoralnym sztukom.

Teatr, jako placówka artystyczna i kulturalno - oświatowa, należycie prowadzona, może oddać społeczeństwu nieocenione usługi. Szczególniej naród polski po tylu latach niewoli ma dużo do zdziałania, by chwasty, pielęgnowanie i zaszczepiane w społeczeństwie przez wrogów, wypleić.

Niestety, przyglądając się programowi teatru wileńskiego, widzimy, że ze sceny płynie demoralizacja i jad zglinizny. To też z największą przykrością lecz w poczuciu obowiązku niżej podpisane organizacje najkategoryczniej protestują przeciwko szerzeniu za pomocą teatru zepsucia i rozkładu.

Archidjecezjalna Liga Katolicka; Archidjecezjalny Związek Kobiet Katolickich; Związek Katolickich Polek; Związek Pracy Obywatelsk. Kobiet; Narodowa Organizacja Kobiet; Związek Pań Ziemianek; T-wo Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo; T-wo Koła Polek; Sodalicja Marjańska Pań; Sodalicja Marjańska Akademiczek; Związek Młodzieży Polskiej.

Kierownikiem teatru w Wilnie jest p. Aleksander Zelwerowicz. (KAP)

Śmierć harcerki ukąszonej przez żmiję.

Wobec niedawnego wypadku, jaki zdarzył się w puszczy Kampinowskiej, gdzie została pokąsana przez jadowitą żmiję harcerka Zofja Królikiewiczówna, której nie można było uratować z powodu braku specjalnego antydotum, władze zdrowia wydały przepis nakazujący natychmiastowe zaopatrzenie się w potrzebne antidotum przez kliniki, szpitale i zakłady sanitarne.

W całej Polsce odbywa się masowe łępienie majowych szkodników.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Konjunktury

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	12. 5.	13. 5.	14. 5.	15. 5.	16. 5.	17. 5.
Pszenica						
Warszawa	43,00	43,00	—	43,00	42,50	—
Poznań	40,50	—	40,50	—	40,50	41,25
Lwów	36,75	—	—	—	—	—
Lublin	—	38,50	—	—	38,50	—
Żyto						
Warszawa	18,50	19,00	—	18,75	18,25	—
Poznań	18,00	—	18,00	—	18,00	18,25
Lwów	17,00	—	—	—	—	—
Lublin	—	16,00	—	—	16,25	—
Jęczmień						
Warszawa	21,00	21,00	—	20,50	20,00	—
Poznań	22,00	—	22,00	—	22,00	22,00
Lwów	16,75	—	—	—	—	—
Lublin	—	17,50	—	—	16,25	—
Owies						
Warszawa	18,50	19,00	—	18,50	18,50	—
Poznań	18,00	—	18,00	—	18,00	18,00
Lwów	16,50	—	—	—	—	—
Lublin	—	14,50	—	—	14,50	—

Ostatnie wahania w cenach nie odzwierciedlają w rzeczywistości nastrojów rynkowych. Różnice kursowe notowań giełdowych z poszczególnych dni zmierzają raz ku nieznacznej zwyżce, by już w następnym dniu tracić uzyskane punkty. Na rynkach panuje dość znaczna podaż, której jednakże wcale nie odpowiada popyt.

Giełda warszawska, jak również poznańka, w ciągu ostatnich dni wyrównały między sobą notowania pszenicy i żyta, które jeszcze w ubiegłym okresie sprawozdawczym dość znacznie odbiegały od siebie. Poznań notował z końcem tygodnia przenicę po 41,25 zł za kwintal, żyto 18,25 zł, jęczmień 22,00 zł, a owies 18,00 zł. Szczególnie niepokojące jest ponowne obniżenia się ceny żyta, przyczem w chwili obecnej nie widać najmniejszych widoków na poprawę. Również przemysł przetwórczy ziemiopłodów wkracza coraz mocniej w okres dotkliwie odczuwanego przesilenia. Na rynku gromadzą się wielkie zapasy otrąb, których nie można sprzedać Niemcom, chroniącym się za wysokim wałem ostatnio ustalonych ceł ochronnych. Przemysł młynarski zaprzestał prawie całkowicie wywóz mąki na dalsze odległości.

Stan zasiewów według sprawozdań poszczególnych dzielnic przedstawia się nieźle. (Dla oznaczenia przyjmuje się 5 oznacza stan wyborowy. 4 dobry, 3 średni, 2 przeciętny, 1 zły. Pierwsza cyfra kwiecień 1930, druga marzec; cyfra w nawiasie kwiecień 1929). Według tej kwalifikacji: pszenica 3,8; 3,5 (3,1) i żyto 3,8; 3,7 (3,3); jęczmień 3,5; 3,3 (2,9). Jak dotąd, ilość wilgoci wystarcza dla pomyślnej wegetacji. W ostatnich dniach polepszył się nawet stan zasiewów pszenicy i jęczmienia.

Bydło i mięso

Jeszcze z końcem ubiegłego roku wyrażaliśmy na tem miejscu obawę że gwałtowne i masowe przejście rolników na hodowlę i tuczenie świń siłą faktu zrodzi niebezpieczeństwo nadprodukcji. Okazuje się obecnie, że obawy nasze nie były bezpodstawne. Gwałtowna baissa na targowiskach bydlęcych nastąpiła tuż przed końcem pierwszej połowy maja i to w warunkach dość nieprzewidywanych. Na rynku poznańskim zniżka ta jest wręcz katastrofalna, gdyż ceny obniżyły się poniżej 200 zł za 100 kg. Z końcem kwietnia płacono za świnie pełnomięsiste wagi 120 do 150 kg. około 228 zł. Gatunek o wadze 100 do 120 kg. kosztował 222 zł., wagi 80 do 100 kg. — 216 zł. Obecnie świnie tego samego gatunku, odpowiadające pierwszej kategorji, kosztują 196 zł, drugiej 190, trzeciej 184 zł.

Na domiar złego eksport nasz na rynek austrjacki i czechosłowacki odczuwa dotkliwie mocną konkurencję wywozu niemieckiego, który towarem swoim gwałtownie forsuje Wiedeń i Pragę. Powodzenie konkurencji niemieckiej jest przesądzone, gdyż eksport ten korzysta z wysokich dumpingowych premij. Ponadto również i Litwa zaczyna zaprowadzać swoją trzodę hodowlaną na rynkach, które dotąd były niemal wyłączną domeną polskiego eksportu. Wywóz nasz na rynek francuski doznał znacznego uszczuplenia również dla przyczyn już wyżej wyłuszczonych. Wobec takiego stanu rzeczy powstaje obawa, że w najbliższych dniach eksport polski na rynek czeski i austrjacki zostanie całkowicie zahamowany. Ażeby się uchronić od tej przykrej ostateczności, winny miarodajne czynniki jak najszybciej podjąć kroki w kierunku osłabienia niebezpiecznej konkurencji niemieckiej.

Manufaktura

Przesilenie w przemyśle tekstylnym szczególnie dotkliwie odczuł przemysł bielski i to gałąź wyrobów wełnianych. Bielsk — jak wiadomo — wytwarza gatunkowo dobre materjały, które przy obecnym zastoju na rynku nie znajdują większego zbytu. Obok tego przemysł bielski został przykro dotknięty falą niewypłacalności, która przybrała duże rozmiary. Ażeby uniknąć pogorszenia tego stanu rzeczy, postanowiono za pośrednictwem bielsko - bialskiej konwencji sukienniczej: 1. ograniczenie terminu weksli do 6 miesięcy, 2. bezzwłoczne pokrywanie wszystkich faktur, 3. przy zapłatach gotówkowych 2-procentowe skonto miesięczne, nie przekraczające jednak w żadnym razie 8 proc. Tą drogą przemysłowcy bielscy spodziewają się doczekać poprawy sytuacji.

W branży bawełnianej w Łodzi obroty uległy dalszym zmniejszeniom przeciętnym zbytem cieszą się jedynie artykuły całoroczne, jak pościelowe, ręcznikowe i podszewkowe. W toku są przygotowania do sezonu zimowego, który jednak nie rozpocznie się wcześniej niż w sierpniu, wzgl. we wrześniu. Wszystkie bowiem sezony na rynku włókienniczym są wobec długotrwałego przesilenia bardzo opóźnione.

Cechą charakterystyczną, podkreślaną z szczególnym naciskiem przez koła przemysłowe, jest okoliczność, że bodaj poraz pierwszy od czasu ukończenia wojny światowej mamy na rynku włókienniczym pierwszy sezon, w którym bezwzględnie obowiązują transakcje gotówkowe. Ograniczenie to wpływa wprawdzie w wysokiej mierze hamująco na rozwój obrotów, wszelako nie naraża fabrykantów na ryzyko wielkich strat.

Aktualna troska

Wiadomo już wszystkim, że obecny kryzys rolniczy spowodowany jest niesłychanym spadkiem cen płodów rolnych (głównie zbóż) wskutek nadprodukcji światowej. Spadek ten zaznaczył się przed conajmniej dwoma laty i zdecydowanie postępował niemal do ostatnich dni.

Inaczej przedstawia się sprawa cen produktów hodowlanych które do ostatnich czasów utrzymywały się na wysokim poziomie. Jednak i te od kilku miesięcy poczęły się chwiać i zniżać, co wzbudziło poważne obawy, że i w tej gałęzi produkcji nastąpi depresja. Mogły być one w zupełności uzasadnione, jako konsekwencja spadku cen zbóż. Na szczęście obawy te okazały się płonnemi (przynajmniej w tej chwili).

Tablica I.
Ceny bydła i trzody chlewnej w złotych w Poznaniu
(za 100 kg. ż. w.)

Okres	Krowy i jałowice	Trzoda chlewna 80—100 kg.
przec. 1927/28 r.	137,39	198,24
„ 1928/29 r.	135,37	205,17
1929 r. miesiąc VIII	139,00	231,50
„ IX	136,47	223,50
„ X	131,36	241,60
„ XI	126,63	241,75
„ XII	122,04	232,25
1930 r. „ I	114,69	229,00
„ II	107,72	216,00

Jak się kształtowały ceny produktów zwierzęcych, możemy sobie uzmysłowić z tablicy 1-szej. Widzimy z niej że zniżka poziomu cen rozpoczęła się dopiero z końcem ubiegłego roku. Objaw ten jest tem ciekawszy, że w roku 1929 eksport bydła i trzody chlewnej był większy, niż w poprzednich latach.

Obecnie jednak ceny podniosły się i n. p. 100 kg. żywej wagi świń kosztowało w dniu 15 kwietnia b. r. 222—228 zł. Czy taki poziom cen utrzyma się nadal i czy na długo — trudno przewidzieć, zależy on bowiem od wielu czynników tak gospodarczych, jak i politycznych.

Najpoważniejszymi dotąd odbiorcami naszych produktów hodowlanych są Austrja, Czechosłowacja, Anglja i Niemcy. Mimo dość wysokiego cła i pewnych ograniczeń wwozowych wymienionych państw, eksport omawianych produktów stale się powiększał, a to dzięki wprowadzeniu świadectw na bezcłowy wywóz trzody i bydła oraz wyższemu poziomowi cen na rynkach zagranicznych. Były wprawdzie momenty, kiedy wywóz niepomiernie się kurczył, lecz miało to miejsce w latach 1927 i 1928, na skutek wysokich ceł i różnych obostrzeń przywozowych państw, do których eksportowano (np. ostre zarządzenia weterynaryjne).

Jak już nadmieniliśmy, rok 1929 był rokiem podniesienia wywozu produktów hodowli zwierzęcej. Najważniejsze powody tego objawu są następujące:

1) Zniżka cen w Polsce — nieznaczna wprawdzie, lecz wyraźniejsza i bardziej progresywna, niż na rynkach zagranicznych, gdzie ceny wahały się w stopniu minimalnym i zawsze były wyższe, niż u nas, co dało nam opłacalność wywozu (por. tabl. II.)

Tablica II.
Ceny bydła i trzody chlewnej w złotych

okres	Krowy (za 100 kg) ż. w.			Trzoda chlewna (za 100 kg)		
	Wiedeń	Praga	Berlin	Wiedeń	Praga	Berlin
przec. 1927/28 r.	150,40	145,47	161,83	252,67	247,10	254,31
„ 1928/29 r.	161,31	145,20	153,54	270,25	258,52	319,82
1929 r. mies. VIII	179,42	174,71	168,12	318,09	310,17	363,74
„ IX	178,45	172,93	157,89	307,57	303,31	366,32
„ X	175,15	170,17	154,42	301,09	295,66	363,65
„ XI	176,84	160,92	160,56	286,40	288,45	341,14
„ XII	177,02	160,65	153,35	287,20	280,35	332,77
1930 r. „ I	—	—	151,48	—	—	342,48
„ II	—	—	149,79	—	—	326,36

I tak: krowy (100 kg.) w Poznaniu kosztowały przeciętnie w listopadzie ubiegłego roku 126.— zł., w grudniu 122.— zł., w styczniu b. r. 114.— zł., w lutym 107.— zł. Różnice więc między poszczególnemi miesiącami wynoszą: 6.— zł., 8.— zł., 7.— zł. Ceny w Berlinie: listopad 160.— zł., grudzień 153.— zł., styczeń 151.— zł., luty 149.— zł.; różnice przedstawiają się w cyfrach: 7.— zł., 2.— zł., 2.— zł.

Przeciętne ceny świń w tych samych miesiącach były następujące: w Poznaniu: listopad 241.— zł., grudzień 232.— zł., styczeń 229.— zł., luty 216.— zł.; różnice 9.— zł., 3.— zł., 13.— zł. W Berlinie: listopad 341.— zł., grudzień 332.— zł., styczeń 342.— zł., luty 326.— zł.; różnice: 9.— zł., plus 10.— i 6.— zł.

2) Syndykat Eksporterów Trzody i Bydła, którego rozwój owocnej działalności przypada właśnie na rok 1929, zawarł szereg umów z komisjonerami austrjackimi i czechosłowackimi. (Na tej podstawie handel trzodą i bydłem został zorganizowany i uregulowany). Za staraniem tegoż Syndykatu nasi eksporterzy otrzymują świadectwa na bezcłowy wywóz bydła i świń.

3) Umowa kontyngentowa z Austrją, uprawniająca do wywozu z Polski zgórą pół miljona świń z prawem przekroczenia kontyngentu do 5 proc. Umowa ta najprawdopodobniej będzie prolongowana na rok 1930.

Państwa, z któremi Polska prowadzi handel produktami hodowli zwierzęcej w szerszym zakresie, są następujące:

Austrja i Czechosłowacja, do których głównie wywozimy bydło i nierogaciznę, prócz tego w mniejszych ilościach masło i jaja.

Anglja, dokąd wywozimy przedewszystkiem, bekony, szynki itp. oraz jaja i masło (głównie z Wielkopolski).

Niemcy kupowały od nas do niedawna przeważnie trzodę chlewną, mięso i jaja.

Pozatem jeszcze Francja, Szwajcarja, Belgja, do których eksportujemy mięso wieprzowe, baraninę, przetwory mięsne i t. p.

Jeżeli mowa o Niemczech, nie od rzeczy będzie wspomnieć o bardzo aktualnych obecnie warunkach handlu z tem państwem. Jak wiadomo, między Niemcami a Polską został zawarty traktat handlowy, mocą którego oba te państwa uzyskały cały szereg udogodnień w handlu polsko - niemieckim. W tym czasie zmienił się w Niemczech rząd, w którym tekę ministra wyżywienia objął wrogo wobec Polski usposobiony p. Schiele. Rozpoczął on pracę od wprowadzenia w życie t. zw. programu agrarnego, w konsekwencji którego rząd Rzeszy, dzięki posiadaniu ceł ruchomych, obok podwyższenia ceł na przywóz produktów rolnych, rozporządzeniem z dnia 19 kwietnia b. r. zwiększył również cła na przywóz trzody chlewnej z 18.— mk. na 27.— mk. od 100 kg. Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 28 kwietnia b. r. Nie trzeba chyba dowodzić, że takie posunięcie rządu niemieckiego godzi w pierwszym rzędzie w interesy naszych rolników i eksporterów, którzy wobec zahamowania wywozu do Niemiec mogą być narażeni na poważne straty.

Wprawdzie rząd polski wystosował już protest przeciwko tym zarządzeniom tak do rządu niemieckiego, jako też do Ligi Narodów, jednakże w stosunkach z Niemcami przydałaby się reakcja w ostrzejszej formie.

Czy wobec powyższego nie byłoby skuteczniejszem podwyższenie ceł na przywóz towarów niemieckich, a wzamian za niemiecki rynek zbytu na produkty rolne i hodowlane poszukać innych? — Od dwóch miesięcy poczęło się ukazywać na rynku włoskim (Medjolan) nasze bydło czarnobiałe, nie ustępujące gatunkowo węgierskiemu. Pojawienie się polskiego bydła na rynku medjolańskim wzbudziło olbrzymie zainteresowanie w kołach tamtejszych kupców i zadowolenie rzeźników z jakości mięsa. Należałoby ten rynek za wszelką cenę utrzymać i — o ile to możliwe — dla naszego dobra rozszerzyć.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Podatki od nieruchomości i od lokali.** Pierwsza rata za I-szy kwartał 1930 roku państwowego podatku i komunalnego dodatku od nieruchomości płatna jest bez kar za zwłokę w ciągu mies. maja lub w ulgowym terminie do dnia 15 czerwca r. b. Podatek państwowy wynosi 7 proc. od rzeczywistego pobieranego komornego brutto. Do podatku państwowego dolicza się 10 proc. tytułem nadzwyczajnego dodatku, pobieranego na cele zrównoważenia budżetu państwowego, razem państwowy podatek od nieruchomości wynosi 7,7 proc. W tym samym terminie płatna jest druga rata podatku od lokali. Podatek od lokali wynosi 8 proc. podstawowego komornego, pobieranego za lokal w czerwcu 1914 roku.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Premjowany kontyngent wywozowy na mąkę.** Komisja międzyministerjalna zdecydowała się oznaczyć kontyngent wywozowy premjowany na mąkę w okresie od 15 maja do 31 lipca r. b. na 2 000 tonn i przesłać odnośne kwity do Związku Eksporterów Zboża w Poznaniu. Nadto komisja międzyministerjalna zrobiła wniosek do ministerstwa skarbu o przyznanie dalszego premjowanego kontyngentu wywozowego na mąkę na ten sam okres w wysokości 8 000 tonn. W końcu została przyjęta zasada, iż po wygaśnięciu rozporządzenia, przewidującego premje wywozowe do 31 lipca, sprawa premjowanego eksportu mąki ma być traktowana odrębnie od sprawy premjowanego eksportu zboża.

(k) **Normalizacja przemiału albo standaryzacja mąki.** Zw. Organizacyj Rolniczych zażądał opinji wspólnej reprezentacji związków przemysłu młynarskiego, czy wskazanem jest zniesienie wszelkich ograniczeń przemiałowych dla zbóż, czy też byłoby pożądanem ustalenie pewnych norm standaryzujących mąkę, a w tym ostatnim wypadku, jakie powinny być te normy dla mąki żytniej i mąki pszennej. Zw. Organizacyj Rolniczych podkreślił, że wprowadzenie jakichkolwiek ograniczeń przemiałowych nie mogłoby w żadnym razie mieć na celu ograniczenie spożycia zbóż, lecz racjonalną politykę młynarską i raczej zwiększenie konsumcji zbóż. W sferach młynarskich przeważa pogląd, że wszelkie ograniczenia przemiału zboża oraz zbytu mąki, a więc i wszelka jej standaryzacja, w naszych specyficznych warunkach może tylko wpłynąć ujemnie na zbyt mąki, a tem samem spowodować spadek konsumcji zboża.

Z ZAGRANICY

(z) **Rolnictwo w Rosji sowieckiej.** Według oficjalnych źródeł moskiewskich tegoroczne wysiewy z końcem kwietnia były niedostateczne. Rządowy plan zasiewów został w poszczególnych gospodarstwach wykonany w 50 proc. W stosunku zaś do całości uprawnych gruntów zaledwie jedna trzecia została obsiana. Winę za ten stan rzeczy składa się na brak maszyn rolniczych. Istotną jednak przyczyną są niesnaski między „kułakami“ a wprowadzanymi przez rząd „kołchozami“. W tem samem piśmie znajduje się wiadomość, że sowiecki przemysł maszynowy wyprodukował w przeciągu ostatnich miesięcy ćwierć miljona pługów, 17 tys. kosiarek, 23 tys. siewników, 5 400 maszyn do młocenia i przeszło 500 traktorów. Jak olbrzymie musi być zapotrzebowanie maszyn rolniczych w Rosji, tego najlepszym dowodem to twierdzenie, że liczba wyżej wspomnianych maszyn stanowi zaledwie drobny ułamek istotnego zapotrzebowania.

Z życia Towarzystw

Z Zw. Pracowników Umysłowych Ziem Zach. Rzeczp. Pol. W czwartek 15 bm. odbyło się w dużej sali p. Jarockiego w Poznaniu, nadzwyczajne walne zebranie Zw. Pracowników Umysłowych Z. Z. R. P.

Obrady zagaił o godz. 7 prezes p. Barczewski odraczając zebranie na pół godziny, z powodu braku quorum. Po tej przerwie, zagaił je powtórnie przy wypełnionej sali. Następnie udzielił p. przewodniczący głosu p. wiceprezesowi p. Tad. Piotrowskiemu, który zareferował konieczne zmiany statutu, który ze względów prawnych i praktycznych, zmieniono prawie całkowicie. Zmiany uchwalono, po krótkiej dyskusji, jednogłośnie.

W komunikatach Zarządu podaje p. prezes członkom do wiadomości, że Z... wydaje swój własny, choć na razie bardzo skromny organ, który ma być łącznikiem między członkami i krzewicielem naszej idei wśród niecłonków. Zainteresowani, którzy go jeszcze nie odebrali, mogą go odebrać bezpłatnie w sekretariacie przy ul. Masztalarskiej 8a II p.

Poza tem prosi prezes o punktualniejsze przybywanie na zebrania i o każdorazowe zawiadomienie o zmianie adresów. Skarbnik monituje o punktualne wpłacanie składek. Po wolnych głosach zwołuje prezes obrady apelem do jaknajwiększego skupienia się i jaknajsilniejszej agitacji na rzecz Związku. Tad.

Z Tow. Młod. Przem. w Poznaniu. W poniedziałek 12 bm. odbyło się na sali Domu Rzemieślniczego w Poznaniu plenarne zebranie Tow. Młod. Przem. Obrady zagaił prezes p. Jan Zabłocki. Po odczytaniu protokółu przez sekretarza p. Niewiadę, zabrał głos jako pierwszy prelegent ks. dyr. Ludwiczak.

W pięknym referacie zobrazował mówca historję rozwoju T. C. L. Dowiedzieliśmy się, że T. C. L. założono w roku 1880 przez grono osób, które już przedtem w roku 1872, założyło Tow. Oświaty Ludowej, rozwiązane, niestety, przez Prusaków, po dwuletnim procesie w roku 1878. Praca T. C. L. szła za czasów zaborczych w kierunku spopularyzowania dobrej książki, uświadamiając i podnosząc patrjotyzm społeczeństwa polskiego.

Referatu wysłuchano w największym skupieniu, a burza oklasków była najlepszem świadectwem uznania dla wywodów referenta.

W dyskusji p. prezes Zabłocki podkreśla, że T. C. L. ma nietylko piękną historję poza sobą, lecz również świetne cele na przyszłość. P. prezes podnosi również specjalne zasługi ks. dyr. Ludwiczaka. — Poza tem zabierali jeszcze w dyskusji głos pp. radca Berkan, Danielewski, wiceprezes Piotrowski Adam i Błotny z których każdy z największym uznaniem wyraził się o pracy T. C. L. i osobistej ks. dyr. Ludwiczaka.

Po przyjęciu nowych członków i kandydatów przystąpiono do komunikatów Zarządu w którym przypomniano o wycieczce do Gdyni oraz o rannej wycieczce w dniu 29 maja br. Poza tem podaje Zarząd do wiadomości, że nie uwzględnia oświadczeń o wytąpieniu z Tow. podawanych często kursorowi, lecz wymaga się w takim wypadku oświadczenia na piśmie.

W wolnych głosach porusza p. Danielewski nieporządki panujące w Domu Rzemieślniczym, okazujące się dobitnie przy każdym zebraniu i wzywa Zarząd by w sprawie tej wystąpił jaknajostrzej do Zarządu Domu. Po poruszeniu przez różnych członków jeszcze szeregu drobniejszych spraw, solwuje przewodniczący zebranie. Tad.

Z Polskiego Związku Kręglarzy w Poznaniu. W dniu 27 kwietnia, odbyło się w sali restauracji „Bouleward" roczne walne zebranie Związku. Obrady zagaił wiceprezes p. Brzozowski. Stwierdzono, że na walne zebranie przybyli delegaci 10 klubów i to: Klub Kręg. Patria, Mars, Wielkopolski, Stella, Polonja, Jedność, Lech, Kościuszko, Firet i Pogoń. Do prezydjum zebrania wyrano jako przewodniczącego p. Brzozowskiego, jako sekretarza p. Dorożałę, jako ławników pp.: Schmidta z Kościana i Zielińskiego.

Następnie członkowie zarządu złożyli sprawozdania, poczem po udzieleniu zarządowi pokwitowania wybrano zarząd nowy w następującym składzie.:

Prezes Brzozowski z K. K. Stella, zastępca — Jasiak z K. K. Jedność, sekretarz Szymański z K. K. Stella, zastępca Olszewski z K. K. Polonja, skarbnik Krause z K. K. Stella, naczelnik Klause z K. K. Pogoń, zastępca Schendel z K. K. Mars, ławnicy: Borowicz, Zieliński, Stefan Pużycki i Ziętowski. Komisja rewizyjna pp.: Palacz, Tatarczewski i Juljan Czarnecki. Następnie wręczono zwycięzcom druż. mistrzostw nagrody w postaci dyplomów mianowicie: K. K. Stella za I. miejsce, K. K. Mars za II miejsce, K. K. Kościuszko za III miejsce.

Sekretarjat Związku mieści się przy ul. Górna Wilda 113. Wszelką korespondencję należy skierować tamże, na ręce sekretarza Związku druha Tadeusza Szymańskiego.

DEFICYT HANDLOWY MOŻE KAŻDY Z NAS ZWALCZAĆ KUPUJĄC TOWARY KRAJOWE

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: T. K. 10 zł, J. W. z prośbą o zdrowie 10 zł, A. R. 5 zł, S. Wojciechowska w pewnej intencji 4 zł, M. F., Karczewo z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze 10 zł, Irena Zielińska zebrane na imieninach 3,50 zł, razem z poprzednio pokwitowanemi 2,056,59 zł.

Na kaplicę akademicką: Kompf z Inowrocławia zamiast wieńca na trumnę śp. Teresy Gantkowskiej 25 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Zebranie Wydziału Krawieckiego Tow. Mł. Przem.** odbędzie się 20 bm. o godz. 20 w lokalu Koła Senjorów Aleje Marcinkowskiego 26.

— **Koło Muzyczno-Sceniczne „Dzwon".** Zwyczajne zebranie odbędzie się w środę 21. bm. o godz. 19½ w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16. Przybycie wszystkich członków konieczne, gdyż bardzo ważne sprawy będą omawiane.

— **Zw. Robotników i Rzemieślników Z. Z. P.** Zebranie filji Piekarzy odbędzie się dnia 21. bm. w lokalu p. Świtalskiego przy ul. Podgórnej 13 o godz. 15.

— **Stow. Rodzinne, Wilda.** Zebranie odbędzie się dnia 21. bm. o godz. 19 u p. Grotowskiego, Dolna Wilda 71.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **Dla p. Wład. Izydorczyka.** Związku z dyr. Dolatą i dyr. Wodniczakiem nie znamy i dotąd nie słyszeliśmy o nim. Nie znamy także bliżej wymienionego banku lwowskiego, zaś tego rodzaju interesy z dolarówkami wydają się nam ryzykownemi. To co agenci mówią, nie obowiązuje, jeżeli nie znajduje się w tekście pisemnej umowy. Również nie znamy Wlkp. Centrali Losów. (k)

— **P. Jerzy Siobo.** Warszawskiego adresu nie znamy. (k)

Piegi Pryszcze Liszaje Plamy pewnie usuwa **KREM VENUS**

Remont wszelkich maszyn
uskutecznia szybko i tanio
„Wiepofana"
Wielkopolska Odlewnia, Fabryka Narzędzi i Maszyn, T. A.
w Poznaniu
ul. Dąbrowskiego 81, tel. 61-56
Pw 11 596-20,25

nw 10 360

DRUKI
wszelkiego rodzaju
dla przemysłu i handlu
wykonuje
po tanich cenach
DRUKARNIA W. SIBILSKI
Poznań, ul. Piaskowa 2/3

nw 10116

Dnia 16 maja r. b. rozstał się z tym światem, po długich cierpieniach, ś. p.

Dr. Paweł Güsewell

Dyrektor Cukrowni w Pelplinie (Pomorze).

Ś. p. Zmarły, wybitny fachowiec o niepospolitych przytem zaletach charakteru, oddał w ciągu Swej długoletniej wytężonej pracy poważne usługi naszemu przemysłowi, zaskarbiając Sobie wysokie uznanie i głęboki szacunek kolegów. Cukrownictwo polskie zachowa imię Jego we wdzięcznej pamięci.

Obrzęd pogrzebowy nastąpi w środę, dnia 21 bm., o godz. 1 w południe w Gdańsku-Wrzeszczu.

Zarząd
Związku Zachodnio-Polskiego Przemysłu Cukrowniczego.

dw 5104

Dnia 18 maja 1930 zmarł po krótkich cierpieniach funkcjonarjusz nasz, ś. p.

Kazimierz Słubicki

przeżywszy lat 69.

W ś. p. Słubickim straciliśmy sumiennego i gorliwego pracownika.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 21 maja 1930 o godzinie 16 z śmiertelnicy św. Józefa na cmentarz św. Wojciecha.

nw 11440

Magistrat Stoł. Miasta Poznania.

†

W niedzielę, dnia 18 maja 1930 r., o godz. 1,30 w nocy, zmarł nagle w kwiecie wieku, przeżywszy lat 18, mój najukochańszy syn, nasz drogi brat, wnuczek i siostrzeniec, ś. p.

Zdzisław Mager

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 21 maja rb., o godz. 5 po poł., z kostnicy cmentarza jeżyckiego.

W ciężkim smutku pogrążeni
matka z dziećmi i rodzina.

Poznań, Plac Asnyka 4. dw 5107/8

Zakład pogrzebowy „Bracia Nowak", pl. Nowomiejski 10. telefon 1046.

†

Dnia 18 maja rozstał się z tym światem członek nasz, ś. p.

Józef Piotrowski

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 21 bm., o godzinie 18 z kostnicy św. Józefa na cmentarz świętomarciński przy ul. Bukowskiej. Zbiórka członków przed nowym Ratuszem, o godz. 5,30.

Tow. Powstańców i Wojak. Poznań-Śródmieście.

Wypadek 23. rw 10 049

PEWNA EGZYSTENCJA

dla siodlarza - tapicera i lakiernika jest zaprowadzony skład bez konkurencji, z warsztatem i 3-pok. mieszkaniem wraz z towarem i urządzeniem w centrum miasta pow. na Pomorzu, od właściciela tanio natychmiast **na sprzedaż.** Garnizony wojskowe, korpus kadetów i gimnazjum w miejscu. Skład nadaje się na każdą branżę. Do przejęcia potrzeba ca 10 000 zł, towar oddam niżej cen zakupu. Spieszne zgłoszenia **T. Wacławski, Chełmno,** ul. Marsz. Focha 2.
zp 23 589

Krawcy
na wykwintną pracę **damską i męską** mogą się zgłosić zaraz.
WILLMAN, Matejki 51.
zw 23655

Dnia 18 maja w godzinach wieczornych nieoczekiwanie uległa udarowi serca, ś. p.

Ella Drescher

Zmarła była nam od długich lat wiernym, oddanym i kochanym przyjacielem, którego strata pozostawia w rodzinie naszej bolesną pustkę.

Julja i Lucjan Sikorscy.

Eksportacja odbędzie się 21 b. m., o godz. 11 z kostnicy szpitala miejskiego w Katowicach. zw 23663

Katowice, ul. Mickiewicza 36 dnia 20. V. 1930 r.

Na Targach Katowickich

Od 17 maja do 3 czerwca, wystawiam na wolnym terenie Targów: 2—4 kołowe **przyczepki** do samochodów i traktorów na gumach powietrznych i masywach, **platformy** na kołach reformowych i osiach ślizgowych.

L. SZWIERZOK,

Fabryka przyczepek, Król-Huta, ul. 3 Maja 26. Telefon 586.

Tw 1511

Żądać wszędzie!

KARALUCHY PRUSAKI tępi TANATOL

nw 10 521

Jedyny prawdziwie skuteczny.

Letnisko

w pięknej lesistej miejscowości pod Bydgoszczą, pokoje z całem utrzymaniem **do wynajęcia.** Wiadomość:

Egerska, Wileńska 9. Bydgoszcz.

zw 23627

Drezno - Loschwitz 10.

Sanatorjum D-ra Möllera

Kuracje djetetyczne oraz wszystkie nowoczesne metody leczenia. Bardzo dobre rezultaty przy zachorzeniach chronicznych. Należy żądać szczegółowego prospektu oraz broszury.

Za szczere dowody współczucia oraz łaskawy współudział w pogrzebie naszego ukochanego syna, brata i narzeczonego, ś. p.

Nikodema Śniadeckiego

składamy Przewielebnemu Duchowieństwu, Dyrekcji Ubezpieczalni Krajowej, Konwentowi Senjorów i Akademickiej Korporacji „Roma", przedstawicielom organicyj akademickich oraz wszystkim Przyjaciołom i Znajomym serdeczne

Bóg zapłać!

Rodzice z córkami i narzeczona.

Wąsosz, Poznań. zw 23670

NA DZIEŃ 1. KOMUNJI ŚW.

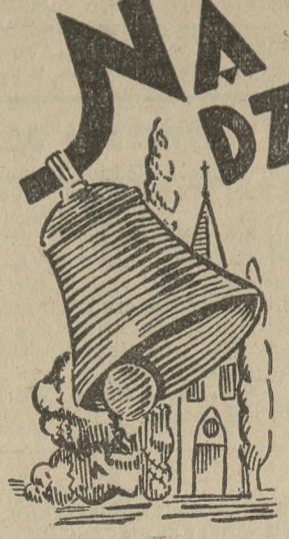

Dzień przystąpienia do I. Komunji św. pozostaje w pamięci na całe życie. Niechaj więc dziecko w tym dniu uroczystym zewnętrznie upodobni się do swego czystego i przystrojonego serduszka.

Jaknajuprzejmiej proszę odwiedzić z dziećmi ***mój specjalny magazyn odzieży dziecięcej.***

Skompletowałem olbrzymi wybór modnych sukienek i ubrań chłopięcych na dzień I. Komunji św. — ***Welony — Lilje*** *również na składzie.*

Ustaliłem bardzo przystępne ceny lecz ścisle stałe.

S. Święcicki, *Poznań, ul. Nowa 8* *Bazar*

Magazyn odzieży dla dzieci i młodzieży.

dw 5062

NA ŚWIĄTKI

wyprzedaję **po znacznie zniżonej cenie**

300 serwisów obiadowych od **29,—** do **900,—** zł
500 serwisów kawowych od **7,95** do **150,—** zł
100 serwisów do czarnej kawy od **24,— zł**

Serwis obiadowy powinien znajdować się w każdym domu.

Serwis obiadowy Pw 11689-21,25

jest niezbędny do wyprawy. **SERWISY** kupuje się najkorzystniej tylko w specjalnej firmie

„Serwis" W. Ziętek

Poznań, ul. 27 Grudnia 2.

Podarki — Premje — Fanty — Nagrody od 95 gr.

WYBÓR OLBRZYMI!

Bronzy - Marmury - Alabastry - Platery - Kryształy - Galanterja - Szkło Porcelana hotelowa

Szklanki 14 gr
Kufle do piwa 45 gr
Słoiki do zapraw
Maszynki do lodów
Lodownie pokojowe
Garnki alumin i emalj.

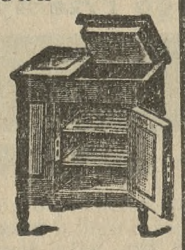

Wszelkie sprzęty domowe i kuchenne po znacznie zniżonej cenie **poleca**

„SERWIS" W. Ziętek

Poznań, ul. 27 Grudnia 2.

Dla pp. urzędn. na raty bez wpłaty za bonem „Kredyt" lub „Szatn'ówka"

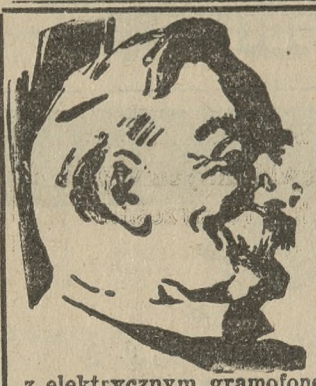

ZADOWOLONY

właściciel RESTAURACJI, CUKIERNI i HOTELU!

Człowiek, który moralną pracą całego swego życia dorobił się majątku, zasługuje na PEŁNE UZNANIE!

CAŁY SEKRET, zawsze szedł z duchem czasu!

Kto DZIŚ nie instaluje RADJA ten ponosi straty!

Gdy orkiestry trzymać nie można wtedy należy zainstalować radjo w połączeniu z elektrycznym gramofonem! Wrażenie takie, jak gdyby grała cała orkiestra! Instaluje WZOROWO, dogodnych warunków udziela **Poznańskie Tow. Telefonów, Jasna 9 i Ratajczaka 39.** Pw 11680 20 141

Skład

do wynajęcia zaraz. Zgłoszenia **Zwierzyniecka 22, II piętro, od 3 do 7 p. p.**

zw 23669

KUPIEC

branży spożywczej stanu wolnego, siła dzielna, sumienna i obowiązkowa jako kierownik przedsiębiorstwa z kaucją 1 500 do 2 000 zł od 1. 6. 1930 r. **potrzebny.** Zgłoszenia z podaniem pretensji, odpisami świadectw i powołaniem się na referencje do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 23665**

Zwapnienie żył. Zdenerwowania. osłabienia. Żądać bezpłatnej broszury o nieszkodliwem leczeniu domowem od

Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk nr. 56.

Ostrzeżenie!

Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie AKCENTOWAĆ i wyraźnie żądać **ORYGINALNYCH** proszków z **„KOGUTKIEM" — „MIGRENO NERVOSIN" GĄSECKIEGO.** znanych od lat trzydziestu Zwracajcie uwagę i odrzucajcie UPORCZYWIE POLECANE naśladownictwa w łudząco podobnem do naszego opakowania Osoby dla których użycie proszka przedstawia pewną trudność mogą przyjmować proszek „Kogutek Migreno Nervosin" w formie tabletek (zamiast jednego proszku przyjmuje się 2 tabletki) Pudełko zawierające 20 tabletek kosztuje zł 1.50 Żądać oryginalnych tabletek „Kogutek Migreno Nervosin" Gąseckiego z „KOGUTKIEM". nw 10 177

Kelnera

żonatego, dobrze poleconego, władającego obcemi językami **poszukujemy do**

HOTELU

naszego na piętro. Zgłoszenia pisemne upr. się kierować do **Dyrekcji Hotelu Bazar.**

dw 5106

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 22

ma na składzie i poleca:

Figury Chrystusa Pana na krzyże przydrożne i cmentarne, metalowe, galwanizowane na bronz lub niklowane od 50 cm. do 150 cm. **Figury Serca Jezusa, Matki Boskiej i Świętych Pańskich,** kamienne, powietrzotrwałe w różnych wielkościach po przystępnych cenach.

Kosztorysy i fotografje na życzenie.

zw 23657

Urzędnik Bankowy

na stałem stanowisku **poszukuje mieszkania (3-4 pokoi)** dzielnica obojętna, dzierżawa za rok wzgl dwa lata zgóry. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **nw 11415**

Ubikacje biurowe

w centrum miasta, składające się z **3-6 pokoi, natychmiast poszukiwane.** Pośrednicy wykluczeni. Łaskawe oferty pod **„Kateer"** do **„Reklamy Polskiej"**, Aleje Marcink. 6. zw 23661

Trudny problem pluskiew jest definitywnie załatwiony

Stosowanie Nekronu w połączeniu z Tajfunem

w każdej drogerji do nabycia

Fabryka środków do zwalczania szkodników.

UNIVERSUM,

Poznań, ul. Fr Ratajczaka 38

Pw 11453/4-19.31 2

Chevrolet

otwarty w dobrym stanie **sprzedam tanio** Zgłoszenia p. g. 13—18.

W. Frańczak, Mylna 36, II p lewo zw 23662

Uczeń

z ładnym charakterem pisma. inteligentny, możliwie z wykształceniem gimnazjalnem może się osobiście zgłosić z życiorysem do firmy

Foto - Greger (Kazimierz Greger)

ul. 27. Grudnia 20. Pw 11684/5-21 14/15

---

2 młodsze maszynistki

przyjmie natychmiast zagraniczne przedsiębiorstwo handlowe do swego oddziału w Poznaniu. Uwzględnione zostaną ewentualnie zdolne początkujące siły. Szczegółowe zgłoszenia uprasza się skierować do Kurjera Poznańskiego pod **zw 23667**

Książkowa - maszynistka

znająca język polski i niemiecki szuka zastępstwa **na 1 miesiąc zaraz lub później** Oferty Kurjer **zw 23 660**

Wakacje

WKRÓTCE więc trzeba liczyć się z pieniędzmi!

GDY PIENIĄDZE SĄ ŚCISŁE OBLICZONE, wtedy trzeba pomóc mężowi, który te pieniądze ZARABIA! Najlepszą formą zrozumienia, to ograniczenie i zmniejszenie wydatków! Nawet na kilka letnich sukien może sobie PANI pozwolić, jeśli wybierze materjały z wspaniałych NOWOŚCI DRUKOWANYCH, które właśnie otrzymaliśmy!

Pw 11691-21.27

Polecamy **Perkale** począwszy . . . . od **1,40** zł za metr
Jedwabie do prania pocz. . . od **2,50** zł za metr
Woale 100 cm. począwszy . od **4,50** zł za metr
Muśliny wełn. począwszy . . od **4,—** zł za metr

w ogromnym wyborze i najnowszych **oryginalnych DESENIACH**, które dla naszych klientek specjalnie ZASTRZEGLIŚMY!

SCHUBERT i ADAMCZEWSKI

POZNAŃ, Stary Rynek 85.

SAM się RATUJ!

Sam sobie w życiu pomagaj bo pomoc może Cię zawieść! Wypłyniesz w życiu, jeśli będziesz dbać o SIEBIE! Elegancki kapelusz, ładna koszula b. wiele znaczy!
PIOTR PLUCIŃSKI, Stary Rynek 37
DOMYŚL się RESZTY!

zw 23658

Oprawy książek wszelkiego rodzaju Introligatornia Drukarni Toruńskiej T. A. w Toruniu ul. św. Katarzyny 4.

Maszynistka

biegle pisząca po polsku i niemiecku na czas przejściowy **potrzebna zaraz.** Zgłoszenia z odpisami świadectw których się nie zwraca pod **skrytkę pocztową Poznań I. nr. 45.** zw 23648

Stenotypistki

biegłej w polskiej i niemieckiej stenografji **poszukuje się zaraz.** Oferty upraszamy do Kurjera Pozn. pod **zw 23656**

BUCHALTERYJNE

„Współczesne Wykłady" Palliera gwarantują wielodziedzinową samodzielność. T 1086
Warszawa, Nowogrodzka 48c Zamieszkowi listownie.

Przetarg

Magistrat m. Łodzi ogłasza publiczny pisemny przetarg na wykonanie **instalacji elektr. oświetlenia w 6-ciu trzypiętrowych kamienicach kolonji mieszkaniowej na Polesiu Konstantynowskiem w Łodzi.**

O roboty ubiegać się mogą przedsiębiorstwa i firmy koncesjonowane.

Oferty pisemne na oryginalnych ślepych kosztorysach całkowicie wypełnionych, odpowiadające zatwierdzonym przez Magistrat m. Łodzi w dniu 15 maja 1930 roku warunkom przetargu, należy składać w Wydziale Budownictwa Magistrat m. Łodzi, Plac Wolności 14, pokój nr. 44, do dnia 27 maja 1930 roku włącznie, do godz. 11,30, w kopertach podwójnych, zalakowanych pieczęcią firmową, każda z napisem: „Oferta do przetargu, mającego się odbyć w dniu 27 maja 1930 roku, na wykonanie instalacji oświetlenia elektrycznego w 6 kamienicach kolonji mieszkaniowej na Polesiu Konstantynowskiem" i podaniem nazwy oferującej firmy i adresu, z którym wewnętrzny będzie zawierała samą ofertę, zewnętrzna zaś, prócz wyżej wspomnianej koperty, powinna mieścić w sobie także dowód złożenia wadjum w kasie miejskiej do depozytu Magistratu m. Łodzi w wysokości 2000 zł (dwa tysiące) w gotówce lub innych wartościach, przewidzianych w p. 2, 3, 4 i 6 § 1 Okólnika Min. Skarbu L. D. O. P. 5284/III, z dnia 10 września 1927 roku podług skali procentowej ich kursu, ustalonej w tym okólniku.

Oferty będą otwarte w tym samym dniu, o godz. 12, w sali posiedzeń Magistratu, Plac Wolności 14, pokój 24.

Oferty, nie odpowiadające warunkom przetargu, lub złożone po terminie, nie będą rozpatrywane.

Warunki przetargu i załączniki (ślepy kosztorys, warunki techniczne, projekt umowy i plan sytuacyjny kompleksu 6 kamienic) można otrzymywać codziennie od dnia 19 maja 1930 roku w godzinach biurowych w Wydziale Budownictwa Magistratu, pokój nr. 41, za opłatą zł 15,—.

dw 5092

Magistrat m. Łodzi.

WIELKIEGO DOBRODZIEJSTWA

doznają Twoje oczy, jeśli nabędziesz dobrze dobrane binokle lub okulary z ZEISSA szklami „Punktal". Dzięki ich specjalnemu naukowo wyliczonemu kształtowi i ściśle dokładnemu wykonaniu dają ZEISSA szkła „Punktal" przyjemny i duży widnokrąg z równomiernie ostrym obrazem na siatkówce w każdym kierunku patrzenia od środka aż do brzegów szkła

ZEISS Punktal

doskonałe szkło okularowe

Prawidłowe dopasowanie przez specjalistę optyka.
Każde szkło zaopatrzone jest w znak ochronny. Broszury „Punktal 475" wysyła i wszelkich wskazówek udziela bezpłatnie Carl Zeiss, Jena.

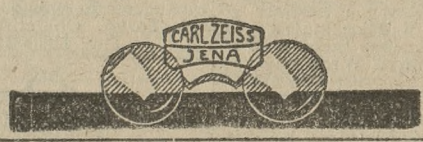

nw 11216

OGŁOSZENIE PRZETARGU

Miejskie Zakłady Elektryczne w Gdyni rozpisują niniejszem publiczny, pisemny

PRZETARG OFERTOWY

na wykonanie **budowy domu mieszczącego główną stację rozdzielczą, oraz warsztaty, magazyny i mieszkania.** Budynek posiada pięć kondygnacyj, o kubatrze około 7500 m³. Warunki ogólne, plany oraz kosztorys ofertowy są do przejrzenia w biurze M. Z. E. w Gdyni, ul. Starowiejska. Oferty sporządzone przez wpisanie cen jednostkowych i sumarycznych w ślepy kosztorys ofertowy, należy składać lub przesyłać pocztą w zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta na budowę domu dla „M. Z. E." w biurze M. Z. E., pokój 6, do dnia 3 czerwca, godz. 10. Otwarcie ofert nastąpi w Magistracie m. Gdyni, pokój nr. 6, o godzinie 11.

Do oferty winien być dołączony kwit na złożono w kasie M. Z. E. wadjum, w wysokości 5% oferowanej sumy, które winno spełniać wszelkie warunki wymagane od wadjów, przy oddawaniu robót rządowych.

Ślepe kosztorysy można nabywać w biurze M. Z. E., pokój nr. 4, po cenie 15,— zł. nw 10947

M. Z. E. zastarzegają sobie prawo dowolnego wyboru oferty, względnie nieprzyjęcia żadnej z ofert.

Miejskie Zakłady Elektryczne w Gdyni.

Gdynia, dnia 17 maja 1930 r.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 21 maja 1930, o godz. 15,30, w Ratajach, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę:

pianino czarne, kanapę gob., stół, 4 krzesła, lustro z podst., szyfonierkę, 2 obrazy olej., 2 maszyny do szycia, biurko, 4 fotele, dywan, 3 obrazy. nw 11448

Zbiórka przed szkołą w Ratajach. Przetarg odbędzie się napewno.

H. Prusiński, kom. sąd., **Poznań,** ul. Bydgoska 2.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 21 maja 1930, o godz. 16, w Ratajach, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę:

urządzenie składowe, regały składowe, stół, szafkę szklanną, wagę składową, magiel, beczkę do octu i różne towary kolonjalne. nw 11449

Zbiórka przed szkołą w Ratajach.

H. Prusiński, kom. sąd., **Poznań,** ul. Bydgoska 2.

Przymusowa licytacja. W czwartek, dnia 22 maja r. b. o godz. 11 przed południem, w Kwilczu sprzedawać będę najwięcej dającemu za gotówkę: **fortepian, bufet, lustro, szafkę, kanapę i stół.** Zbiórka 10 min. przed licytacją przed restaur. P. Fechnera w Kwilczu. **JUJA,** komornik sądowy **w Pniewach.** n 10943

Przymusowa licytacja. W środę, dnia 21 maja r. b., o godz. 4 po południu, w Zamorzu sprzedawać będę najwięcej dającemu za gotówkę: **3 owce.** Zbiórka przed restauracją w Zamorzu. **JUJA,** komornik sądowy **w Pniewach.** n 10946

Stowarzyszenie Dozoru Kotłów w Poznaniu, rozpisuje niniejszem konkurs na stanowisko

dyrektora

Dyrektor musi odpowiadać pod względem kwalifikacji, obowiązków i odpowiedzialności służbowych wymaganiom, określonym Rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1921 § 20 art. 15 i 16 w Dzienniku Ustaw nr. 103, z dnia 21 grudnia 1921. Uposażenie stosownie do umowy. Ubiegający się o tę posadę kandydaci o wyższem wykształceniu technicznem i długoletniej praktyce kotłowej i cieplnej zechcą nadsyłać odpowiednie podania z życiorysem i odpisem świadectw do 16 czerwca 1930, pod adresem **Prezesa Zarządu Stowarzyszenia, inżyniera Antoniego Dziurzyńskiego, Poznań,** ul. Grobla 11. dw 5105

Gimnazjum Męskie Humanistyczne im. Ks. Jana Długosza we Włocławku

z pełnemi prawami państwowemi kategorji A.

Gimnazjum im. Długosza, mieszczące się w nowym gmachu jest zakładem naukowo-wychowawczym, obejmującym wszystkie klasy od podwstępnej do VIII-ej z programem państw. Gimnaz humanistycznych.

Przy szkole istnieje internat, który w roku szk. 1930/31 rozszerzamy i do którego przyjmujemy tylko chłopców zdrowych fizycznie i moralnie i nie opóźnionych wiekiem. Internat oparty na najnowszych zasadach pedagogicznych. Konwersacje języków: angielskiego, francuskiego i niemieckiego, audycje muzyki, staranne wychowanie fizyczne.

Egzaminy wstępne do wszystkich klas odbędą się dnia 11, 12 i 13 czerwca i 29 i 30 sierpnia 1930 roku.

Adres: **Włocławek, Gimnazjum im. Długosza — Tel. 300.**

dw 5102

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, 21 maja r. b., o godz. 13, sprzedam w Jankowie-Młyn, stacja kol. Biskupice, najwięcej dającemu za gotówkę:

15 ctr. pszenicy.

Zbiórka o 12,45 przed sołectwem. nw 11447

Br. Grzesiak, kom. sąd. z p., **Pobiedziska**

OBWIESZCZENIE. W naszym rejestrze stowarzyszeń wpisano pod nr. 6, Komitet Rodzicielski przy Państwowem Gimnazjum imienia Generała Wybickiego w Śremie. Statut pochodzi z daty Śrem, dnia 25 kwietnia 1930 r. Decyzje zarządu stają się prawomocne przy obecności przynajmniej 5 członków zarządu poza przedstawicielami szkoły, w tej liczbie przewodniczącego lub jego zastępcy. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego. Do atrybucyj zarządu należą: zabiegi o pomnożenie funduszów Komitetu, zarządzenie niemi oraz prowadzenie rachunków i korespondencji, kierowanie wszelkiemi sprawami Komitetu w myśl zasad statutu, układanie budżetu, planu pracy na przyszłość i wszelkich sprawozdań, zwołanie zebrań członków Komitetu komisyj do poszczególnych działów pracy, jak n. p. akcja wpisowa pomocy materjalnej, opieki moralnej i t. p. czuwanie nad ich działalnością oraz czuwanie nad wprowadzeniem w życie powziętych uchwał. Zarząd wybiera ze swego grona przewodniczącego, sekretarza i skarbnika oraz ich zastępców i odpowiednio rozdziela między siebie czynności. Przewodniczący lub jego zastępca wraz z sekretarzem a w sprawach kasowych ze skarbnikiem podpisują w imieniu zarządu wszelką korespondencję dokumenty i akty. Przewodniczący i sekretarz zastępują Komitet Rodzicielski na zewnątrz wobec władz i urzędów państwowych. Zarząd stanowią: Naczelnik Sądu Powiatowego Leopold Pokorski jako przewodniczący, Dr. Seweryn Matuszewski jako zastępca przewodniczącego, sekretarz sądowy Franciszek Snuszka jako sekretarz, profesor gimnazjalny Moese Henryk jako skarbnik, Władysław Wietrzykowski jako zastępca sekretarza, Leon Graefling jako zastępca skarbnika, Leon Wiśniewski, Szczęsna Marja, Stefan Ober burmistrz jako członkowie. Śrem, dnia 10 maja 1930 r.

nw 10943 **Sąd Powiatowy. Oddział IV.**

N. 5/30. **UCHWAŁA.** W sprawie wniosku kupca Józefa Sowinskiego w Grodzisku, z dnia 15 kwietnia 1930, o odroczenie wypłat, postanowił Sąd po wysłuchaniu dłużnika i wierzycieli: 1. Odmawia się udzielenia odroczenia wypłat dłużnikowi kupcowi Józefowi Sowinskiemu w Grodzisku. 2. Koszty postępowania ponosi dłużnik. Grodzisk, dnia 7 maja 1930. **Sąd Powiatowy.** nw 10942

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Do pisania
maszynę jak nową typ nowoczesny sprzedam niezwykle tanio, ul. Skarbowa 20, skład. nw 11 441

Drogerja
na Pomorzu w mieście licz. 4 tys. mieszkańców jest natychmiast do sprzedania. Cena objektu 25 tys. złotych, wpłaty 15 tys. reszta na korzystne spłaty. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 54 855

Jadalnia
dębowa bogato rzeźbiona tanio Stolarnia. Bukowska 9, zdw 54 848

Parcele
budowlane, działki po 12.00 zł — sprzedam. Korpok, Krzyżowniki. zdw 54 826

Rakiet
damski korzystnie sprzedam. — Matecka, Strzelecka 20, III piętro. rw 10 051

Gronostajową
etolę, królewskie okrycie, 2.5 m. długa, 0,5 szeroka, 100 pięknych dużych prawdziwych syberyjskich skórek sprzedam bardzo tanio. Weberowa, Zacisze 5, Bydgoszcz. nw 11 434

Fiat 501
oryginalną karetkę dwudrzwiową świetnie utrzymaną sprzedam za bezcen. Skarbowa 20, „Firestone" nw 11 442

Restauracja
kawiarnia pobliżu placu Wolności, pełna koncesja, 3 ubikacje tanio sprzeda „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdw 54 736

Zakład
fryzjerski, dobrze zaprowadzony w centrum sprzedam. Oferty Kurjer zdw 54 740

Sprzedam
dom murowany, 5 ubikacji, ogród, blisko dworca. Matuszewska, Czerwonak, Poznań. zdw 54 749

Skład kolonjalny
z mieszkaniem, towarem i urządzeniem korzystnie sprzedam. — Wł. Schwarz, Obrzycko. zdw 54 757

Dom
4 pokoje, kuchnia, 2 morgi ogrodu, kuźnia na sprzedaż. Cena podług ugody. Tomaszewski Antoni Żabikowo, powiat Poznań, ul. Cmentarna 6. Stacja kolejowa Luboń. zdw 54 658

Porcelana
hotelowa i ogrodowa z firmą lub bez, kufle do piwa 45 groszy, szklanki do kawy i herbaty 10 groszy, noże, widelce stalowe tuzin 23,— tanio, lecz tylko w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 54 709

Piekarnia
centrum z mieszkaniem korzystnie do nabycia oraz wielki wybór składów każdej branży wskaże Kurjer zdw 54 714

Skład
węgli sprzedam. Strzałowa 8. zdw 54 722

Rower
wyścigowy nowy sprzeda W. Degórska, M. Garbary 7-a, parter prawo od 5—8. zdw 54 735

Gospodarstwo
110 mórg ziemi pszennej, całkowicie uprawionej, w tem 32 morgi łąki nadnoteckiej z wydobywaniem torfu, budynki masywne budowane w roku 1926, twardo kryte, natychmiast do nabycia. Cena podług ugody. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 54 148

Kopalnia złota
Najstarszy zakład fotograficzny w centrum powiatowego miasta z powodu choroby sprzedam. — Zgłoszenia pod zdw 53 801

Sztuciec
na 12 osób platerowy Frageta 105 części, do nabycia. Obejrzeć można codziennie 12—1 i 4—6 (niedziele 11—1) Handkiewicz, Ogrodowa 19, parter. zdw 53 902

Samochód
kryty, 5 osobowy w bardzo dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Informacyj udzielą — Warsztaty mechaniczne, Ostrówek 10/11 zdw 45 454

Składy
poleca i poszukuję „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 54 764

Kanapy
leżanki, nakładki, materace, — wszelkie reparacje tanio pracownia tapicerska, Marszałka Focha 43. zdw 54 788

Parcela
narożnik starościńskiej, Alei Wielkopolskiej i Ceglanej tanio sprzedam. Św. Marcin 65 I. piętro, front zdw 54 473

Posiadłość
dom ze składem i mieszkaniem wolnem, obszerne zabudowania, ogród, kilkanaście mórg ziemi sprzedam lub zamienię na posiadłość w mieście bliżej Poznania Zgłoszenia tylko reflektantów do Kurjera nw 11 407

Okazyjna
sprzedaż większej ilości lub częściowo nowych mebli stolarskich Oferty do Kurjera zdw 54 783

Parcelę
3 zł za m² przy szosie Obornickiej. Zgłoszenia Hoffmann, Poznańska 21. jw 3928

Skład
konfekcji damskiej, towarów krótkich, przy Starym Rynku, dobrze zaprowadzony sprzeda — „Krakus", Pocztowa 30. zdw 54 786

Fryzjerski
zakład pierwszorzędny, dobrze prosperujący. Oferty zdw 54 467

Parcele — Parcele
śródmieściu, Łazarzu Jeżycach, Ławicy, Sołaczu, Winiarach, Komandorji, Ratajach, Wildzie, Debcu, Puszczykowie pod dowolną budowę, dogodnych warunkach sprzedajemy Zgłoszenia Hodowaniak, Biuro Techniczno-Agrarne, Plac Wolności 9, dom ogrodowy, wysoki parter. zdw 54 800

Łóżko
dziecięce, Garczyński, Matejki 6 zdw 54 798

Restaurację
z pełnym wyszynkiem w Poznaniu sprzeda „Piast". św Marcin 47. zdw 54 794

Skład
z urządzeniem, mieszkaniem z towarem lub bez, miasto na prowincji sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 779

Holender z suterenę
bud. 1907 r. z lokomobilą leżącą, systemu Wolfa, wbudowana 1913 r., napęd automatyczny, światło elektr., do tego 22 morgi roli, nowe zabudowania gospodarcze z żywym i martwym inwentarzem do sprzedania z powodu śmierci gospodyni i bezdzietnego małżeństwa. Pośrednicy nie wykluczeni. Właściciel: Emil Schlender, — Niemczynek — Werkowo, powiat Wągrowiec. zdw 54 770

Pończochy
w wielkim wyborze kolorów hurt. i detalicznie poleca bardzo tanio Pracownia Pończoch Przemysł Wełniany, Św. Marcin 56 I piętro. Pw 10397-15.26

Wełnę
i watę do kołder, dla krawców i tapicerów najtaniej hurtownie i detalicznie poleca Przemysł Wełniany, W Olszański, św Marcin 56, I piętro P 10 589-14.103

Sprzedam
skład z obuwiem i warsztat dobrze prosperujący w ruchliwym punkcie Torunia, egzystencja pewna, z powodu wyjazdu natychmiast do objęcia. J. Rocławski, Toruń, Chełmińska 15. Pw 11655-64,166

Teki skórzane 10,25 zł
W. Czysz, Poznań, Szkolna 11, własna pracownia. Pw 11 207-18,33

Ziółka od moli
1 paczka 1.25 zł do nabycia tylko w firmie J. Gadebusch, Poznań, ul. Nowa 7 (Bazar), telefon 16 38 dw 5023

Piekarnia
w większem powiatowem mieście z mieszkaniem, dobrze zaprowadzona, z powodu stosunków rodzinnych na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 53 518

Okazyjnie
sprzedam lustro antyk z herbami 3 metry wysokie z marmurową płytą. Zgłoszenia Kurjer zdp 54 550

Meble
po najtańszych cenach na raty i za gotówkę. Dolna Wilda 76. zdw 54 410

Pianino
jak nowe tanio sprzedam. Wiadomość: „Elektrovox", Półwiejska 30, telefon 58-30. zdw 54 515

Gościniec
z 4 morgami ziemi, masywne zabudowania, duża wieś, 1.500 mieszkańców, 3 kościoły w miejscu, siedziba wójtostwa. Cena 30 000 złotych. Agenci wykluczeni. Schoen, Czarnylas, powiat Odolanowski. zdw 54 769

Mieszkania
każdej wielkości poleca „Informator", Ratajczaka 15. (Pasaż). zdw 54 765

Parcele
na sprzedaż w różnych częściach miasta „Piast", św. Marcin 47. zdw 54 791

Klubowy
garnitur elegancki jak nowy — sprzeda 260 zł Lewicki, Grobla 4 I. zdw 54 806

Fabrykę
wód mineralnych Poznań, z powodów rodzinnych korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 516

Rower
męski korzystnie sprzedam. Maciejewski, Wały Zygmunta Augusta 2. zdw 54 805

Dom
masywny z składem i ogrodem tanio sprzedam przy wpłacie 6 tys., reszta dłuższy czas. Kamieńska, Poznań, ul. Kwiatowa 11. zdw 54 804

Wózek
dziecięcy dobrze utrzymany korzystnie sprzedam. Karwowskiego 6 II., lewo. zdw 54 816

Szafę
sprzedam. Św. Marcin 33, III., prawo. zdw 54 818

Skład
towarów krótkich artykułów męskich tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 54 822

Gramofony walizkowe od 80 zł
Płyty od 3,50 zł
St. Jarosz, 27 Grudnia 3, Św. Marcin 11. zdw 54690

Zakład fryzjerski
dobrze prosperujący tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 54 789

Rower
marki Puch mało używany sprzedam. Rynek Jeżycki 3, III. prawo zdw 54 512

Wózek
dziecięcy w dobrym stanie do sprzedania Ul. Długa 13, III. ptr., prawo. zdw 54 564

Sprzedam
długi, złoty łańcuszek (ruskie złoto). Zgłoszenia Kurjer zdw 54 563

Wannę
emaljowaną, używaną, sprzedam Kantaka 5, II lewo. zdw 54 556

Praktykę dentystyczną
bez konkurencji z praktyką kasową sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 547

Aparat fotogr.
9×12 nowy z wszystkiemi przyborami, wartości 400 zł sprzedam za zł 225. ul. Łukaszewicza 9, III. lewo zdw 54 543

Rozlewnia
piw, wody mineralnej, Poznań — sprzedam. Oferty Kurjer zdw 54 687

Rower
damski, mało używany, okazyjnie na sprzedaż. Fredry 3, skład mebli. zdw 54 668

Pianino
sprzedam. Św. Marcin 47, III., prawo. zdw 54 667

2 łóżka
tanio sprzedam. Konopa, Gąsiorowskich 11. zdw 54 853

Szafę
stoły, biurko dziecięce, meble kuchenne, tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdw 54 849

Kiosk
z dwoma pokoikami w Ludwikowie, w najlepszem położeniu przy dworcu kolejowym, do odstąpienia na własny rachunek na sezon letni. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 54 833

Autobus
sprzeda. Jaśkiewicz, Fredry 6. zdw 54 840

Willa
7 pokoi przy Sołaczu na sprzedaż. Pośrednicy wykluczeni. — Zgłoszenia Kurjer zdw 54 836

Majątek
140 mrg. pszennej ziemi, dwór 7 pokoi, zabudowania masywne, inwentarze kompletne. Pomorze 60 tys. zł, wpłaty 40 000. Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. nw 11 438

Młyn
przemiał na dobę 80 ctr. i 10 ctr. śrutu na godzinę willa, 2 morgi sadu, mieszkanie dla młynarza w mieście gimnazjalnem 55.000 zł, wpłaty 25.000 od Niemca. Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. nw 11 437

Majątek
300 mrg. pszennej ziemi, dwór 8 pokoi, zabudowania masywne, welbowane, twardo kryte, inwentarze żywe i martwe kompletne 90 000 zł, wpłata 30.00 Pomorze oraz kilkadziesiąt innych majątków poleca Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. nw 11 436

Przyczepkę
do motocykla „Sarolea" tanio sprzedam, Ozorkiewicz, Pniewy, Szkolna 2. nw 11 439

Samochody
używane w bardzo dobrym stanie „Dürkopp" otwarty 6 osobowy, „Fiat 501" otwarty 4 osobowy, „Rugby" reklamówka (furgon) 1 tonnowy, „Horch" ciężarówka 3 tonnowa jako kupna okazyjne poleca „Autopol". Poznań, ulica Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol). Pw 11 692-21.29

Samochód ciężarowy
3 tonnowy marki „Horch" platforma w bardzo dobrym stanie okazyjnie na sprzedaż wiadomość „Autopol", Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol). Pw 11 694-21.28

Ford 1927
otwarty, znakomicie utrzymany sprzedam wyjątkowo tanio. Skarbowa 20, skład. nw 11 444

Dom
4 morgi ogrodu, przedmieściu Poznania, cena 19 000. Zgłoszenie Rutkowski, Grobla 29. zdw 54 682/3

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz Wielka 13 Klienteli zamiejscowej odstawiamy własnym samochodem Pw 9757

Płaszcze damskie
w olbrzymim wyborze przy cenach najniższych poleca P Szczawińska i S-ka Poznań, ul. Wodna 1 Dla urzędniczek dogodne warunki spłaty Pw 11 201/2-18.19/20

Sprzedam realność
Wolsztynie przy bardzo ożywionej ulicy, wtem najstarszy skład bławatów, z obejściem towaru, z dwoma wystawowemi oknami, kantor mieszkanie prywatne z 5 pokojami i kuchnią ubikacje poboczne jak remizy chlew i t. d. ładny ogród sięgający do jeziora. Zgłoszenia przyjmuje Grand Hotel, Wolsztyn zdw 54 632

Rower
męski dobrze utrzymany sprzedam. Słowackiego 42, I. lewo. — godz. 10—12. zdw 54 643

Skład
kolonjalny i towarów krótkich w Poznaniu, dwa duże okna wystawowe, obszerne mieszkanie, z powodu długiego pobytu czynsz bardzo niski, z powodu choroby właściciela zaraz na sprzedaż. — Oferty Kurjer zdw 54 635

Gospodarstwo
65 mórg blisko Poznania, budynki dobre, inwentarze kompletne, cena 32 000, wpłaty 10 000. Rutkowski, Grobla 29. zdw 54 684/5

Maszynę
do szycia wpuszczaną tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 54 593

Wóz
pudłowy na resorach na 20 ctr. sprzedam. Kropacz, Szamarzewskiego 4—6. zdw 54 599

Lustro
bieliźniarka (szyfonierka) lustrem Lesiński, Szamarzewskiego 11. zdw 53 905

Złoty zegarek
męski, bardzo dobry, piękny okazyjnie, pół ceny na sprzedaż. — Matejki 44, I. prawo. zdw 54 603

Skład
obuwia, centrum sprzedam. Oferty Kurjer zdw 54 618

Łóżko
żelazne z materacem nowe sprzedam za bezcen. Wskaże Kurjer zdw 54 615

Maszynę
do pisania, dobrze utrzymaną sprzedam tanio. Wskaże Kurjer zdw 54 611

Żer
dla psów odda Kasyno Rzemieślnicze W. Roehr, ul. Fr. Ratajczaka 21 a. zdw 54 523

Łóżko
dziecięce, białe metalowe z materacem tanio sprzedam. Ratajczaka 11 a, wejście 4, parter, lewo. zdw 54 561

Sprzedam
restaurację z pewną koncesją, 2 bufety i mieszkanie z powodu zmiany interesu Cena 50.000. Dobre miejsce Poznań. Oferty Kurjer zdw 54 560

Dom
na sprzedaż II. piętrowy, 8 lokatorów, przynosi komornego 225 zł miesięcznie, jeden skład, 4 morgi ziemi ogrodowej, 25 drzew owocowych, cena według ugody. — Zgłoszenia Gniezno, ul. Trzemeszeńska 23, Władysław Graczyk. zdw 54 594

Fabrykę
wyrobów domowo-gospodarczych, warsztaty reparacyjne zaped, światło elektryczne, duże zapasy surowca miasto powiatowe Poznańskie, ogród nad rzeką, dom 7 pokoi, stolarnia, sprzedam lub zamienię na gospodarstwo 400 morgowe. Pośrednicy pożądani Oferty zdw 54 535

Płace
budowlane Sienkiewicza Misko Zwierzyńca sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 54 526

Wolant
prawie nowy korzystnie sprzedam, St. Zasada, Młyńska 2. zdw 54 525

Pokój
męski sprzedam, Słowackiego 38, rano do 10 i od 2 do 4. Gospodarz Pw 11 683 54,385

Nadzwyczajna okazja
Futro z niebieskich lisów za bezcen. Komis „Okazja", Most Dworcowy. zdw 54 653

Fabryka
30 lat wody gazowe. 4 ubikacje stajnia, mieszkanie, wozy, konie, samochód półciężarowy butelki, skrzynie lodu 100 wozów zł 25.000 również obszerny plac, budynki drewniane 11 mieszkań, kuźnia, razem zł 55 000 Zgłoszenia 54 386 „Par" Poznań Pw 11 687-54.388

Do wiadomości Szan. P. P.
Najszybsza sprzedaż używanych rzeczy oraz nieruchomości tylko w Komisie „Okazja", Most Dworcowy. zdw 54 654

5 KUPNA

Kupię
dom czynszowy w Poznaniu, — wpłacę gotówką do końca rb. 90 tys. zł na razie 60 tys. Szczegółowe oferty samych właścicieli z podaniem dochodu brutto do Kurjera zdw 54 540

Brylanty
złoto, srebro itd kupuje F Tarkowska Poznań Pla Wolności 11 Pw 9656-10.111

Kupię
używaną maszynę talerzową do dzielenia bułek. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 54 572/3

Składu
w śródmieściu poszukuje zaraz. Oferty Kurjer zdw 54 616

Maszynę
do pisania w dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer zdw 54 414

Inwalidy
z koncesją tytoniową poszukuje skład. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 647

Kupię
większą parcelę w Puszczykowie blisko dworca tylko od właściciela. Oferty Kurjer zdw 54 640

Majątek
1 000 do 1 500 mórg tylko dobrej ziemi z dobrą komunikacją i dobremi inwentarzami kupi zaraz przy odpowiedniej wpłacie agronom. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 54 696

Buldoga
Buksera najstarszego 4 miesiące kupię — zamówię. Oferty, cena. zdw 54 718

Kupię
skład kolonjalno delikatesowy — przyległem przynajmniej 2 pokojowem mieszkaniem w Poznaniu bez konkurencji za gotówkę. — Szczegółowe oferty do Kurjera zdw 54 797

Cukierenkę
kupię w powiatowem mieście. — Oferty Gniezno, Zielony Rynek 2 Przybyłowska. zdw 54 778

Kupię
stoły marmurowe, kanapki, maszynkę do lodów oraz aparat Express. Oferty Kurjer zdw 54 790

Jadalnię
kupię używaną niedrogo. Oferty Kurjer zdw 54 817

Koncesję
samochodową. Oferty z ceną Kurjer zdw 54 821

Kupię
szafę używaną. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 843

Willę
5—7 pokoi w Poznaniu kupię. — Oferty do Kurjera zdw 54 842

Koncesji
na taksówkę poszukuję, może być z zegarem. Zgłosić się między 6 a 7 wiecz. Wożna 10, II piętro, front. rw 10052

6 KAMIENICE

Administrację
kamienic obejmie rutynowany w tych sprawach właściciel nieruchomości w Poznaniu, dobrze obeznany z ustawodawstwem mieszkaniowem sprawami podatkowemi itp. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 54 626

Dom
10 ubikacyj, ogród, przy tramwaju, mieszkanie wolne 3 pokoje, 22 000, wpłaty 10 000. Tomczak, Wierzbięcice 31. zdw 54 692

Kamienicę
III. piętrową przy parku Wilsona składami 75 000 wpłaty, zaraz sprzedam. Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 54 752

Kamienica
dwupiętrowa, miasto powiatowe, trzymorgowym ogrodem, wolnem mieszkaniem, przy wpłacie 9 000. Centrala, Św. Marcin 78. zdw 54 677

Kamienica
dochód 20 000, cena 185 000, wpłata 80 000. Jaśkiewicz, Fredry 6. zdw 54 839

7 PIENIĄDZ

Fabryka
wód, rozlewnia piw przyjmie wspólnika Poznań, Świetna pro pozycja. Oferty Kurjer zdw 54 318

4—6 tys.
złotych na I hipotekę poszukuję dam do 15 proc. rocznie i ewentl. zagwarantowanie w dolarach. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 54 592

15—20.000 zł
pożyczki na I. hipotekę kamienicy w Poznaniu poszukuje się — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 54 627

Młoda pani
przyjmie do dobrze zaprowadzonego składu bławatów wspólnika z kapitałem, najchętniej dzielnego kupca z branży, ewentualnie ożenek. Poważne zgłosz. do Kurjera Poznańsk. pod zdw 54 704

2.000
pożyczki poszukuje spiesznie kierownik poważnego Towarzystwa Gwarancja, wysoki procent, — ewentualnie zajęcie popołudniowe Kurjer nw 11 443

10.000
poszukuję, dam 2½ % mies. i współudział w zyskach. Oferty Kurjer zdw 54 782

Dam
2 tysiące dolarów (15 procent) na zupełnie pewną hipotekę kamienicy w Poznaniu Dokładne oferty Kurjer zdw 54 796

Kapitalistę
poważnego (zamożnego lekarza) przyjmie do spółki właściciel pałacu (europ. budowa, komfort), przepięknie na wzgórzu nad Krosnem położonego, znakomicie budową i zdrowem, suchem położeniem, nadającego się na sanatorjum, zakładający tamże Sanatorjum dla Radiumterapji (prawdziwej). Dr. St. Dunikowski, Krosno. zdw 54 767

Która
szlachetna osoba pożyczy wdowie na 6 mies. zł 1500,— za to odstąpię pokój z używaniem kuchni, resztę podług ugody. Oferty do

8 DO WYNAJĘCIA

2 mieszkania
jednopokojowe z kuchnią blisko Poznania do wynajęcia Dzierżawa 2 lata zgóry. Oferty Kurjer zdw 54 554

Dwupokojowe
mieszkanie zaraz do wynajęcia od gospodarza. Wiadomość: Bank Piekary 1. zdw 54 544

2.200
Pokój, kuchnia, meble, urządzenie prawie nowe, parter, ogródek wtem 6 miesięcy dzierżawa przy Lotnisku. „Wyścigach" i dwercu byle zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 54 529

2 pokoje
z kuchnią (elektryczność) sprzedam lub zamienię na pokój z kuchnią z dopłatą. Nowicka, Patrona Jackowskiego 13 front. zdw 54 528

Mieszkanie
komfortowe z całem urządzeniem wynajmę Plac Działowy 7, II., Noskowska zdw 54 520

2 pokoje
kuchnia z meblami Lewandowski, Kostrzyn zdw 54 575

Dwa
pokoje (umeblowanie podług życzenia) osobne wejście z klatki schodowej, I. piętro, Łazarz. — Marsz. Focha telefon, elektryczność, używaniem kuchni, łazienki dzierżawa rok naprzód 2.000 zł zaraz tylko piśmienne zgłoszenia Kurjer zdw 54 588

5 pokoi
komfortowych wskaże Świercz, Słowackiego 27. zdw 54 630

3—4 pokoje
z meblami wskaże Świercz, Słowackiego 27 zdw 54 629

3 mieszkania
jednopokojowe i kuchnia, 3 minuty stacja, ½ godziny koleją, miasto pow Oferty Kurjer cena do ugody zdw 54 648

Zaraz
do wynajęcia duży pokój, kuchnia, korytarz, w nowym domu — podług ugody Gospodarz Nowak Debiec, ul. Świerczewska. zdw 54 545/6

Dwa
umeblowane pokoje z kuchnią, łazienką, ewentualnie pokój dla służby u samotnej pani nie pracującej gospodarstwa od 1 lub 15. 6. do wynajęcia. Tylko dla inteligencji. Adres Kurjer zdw 54 741

Pokój
z kuchnią meblami odstąpię. — J. Heiduk, ulica Niska 18/20, Jeżyce. zdw 54 744

Mieszkanie
4 pokojowe oddam. Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 54 751

Ubikacje
na biuro albo cichą pracownię wynajmie wprost gospodarz. — Pocztowa 31a, drugie piętro, prawo. zdw 54 759

Mieszkanie
3 pokojowe w centrum z meblami 3.000 zł. dzierżawa 110 zł. — „Piast", św Marcin 47. zdw 54 793

Mieszkania
2, 3, 4 pokojowe wskaże „Ziemianin", Pocztowa 30. zdw 54 758

3 pokojowe
mieszkania w willi od gospodarza ul. Grodziska 22. zdw 54 787

Mieszkanie
duże trzypokojowe, nowej willi, komfortowe, elektryczność, centralne ogrzewanie, okolica drodze warszawskiej, gospodarza, roczna dzierżawa. Zgłoszenia: Hodowaniak Biuro Techniczno-Agrarne, Plac Wolności 9, dom ogrodowy, wysoki parter. zdw 54 799

Mieszkanie
6 pokojowe komfort, centrum, dzierżawa 400, rok zgóry. „Piast" św. Marcin 47. zdw 54 792

Duże
mieszkanie do wynajęcia od właściciela Zgłoszenia J. Banaszak, Ławica wieś, pod Poznaniem. zdw 54 808

2 pokoje
i kuchnia wprost od gospodarza w pięknej willi przy Solaczu za 3 letni czynsz zgóry. Zgłoszenia św. Marcin 74, w interesie mebli wyścielanych. zdw 54 837

Mieszkanie
3 pokojowe z kuchnią w Szamotułach zaraz do wynajęcia. Kesy, Szamotuły, Staszica 6. nw 11 433

Pokój
kuchnia, 2 lata dzierżawa, Wilda. Adres Kurjer zdw 54 825

Mieszkania
3 i 1 pokojowe do wynajęcia w śródmieściu. Strzałkowski, Wielkie Garbary 44, restauracja. — rw 10 053

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuję
pokoju z kuchnią lub bez, cena obojętna. Oferty Kurjer zdw 54 533

3—4
pokoi od gospodarza za czynszem 2 letnim poszukuje wyższy urzędnik państwowy. Zgłoszenia ekspedycja Kurjera zdw 54 586

Poszukuję
zaraz 5 pokojowego mieszkania, nie wyżej II. piętra wprost od gospodarza centrum. Oferty Kurjer zdw 54 600

Pokój
i kuchnia poszukiwana rok dzierżawy zgóry. Oferty Kurjer zdw 54 634

Pokój
dla małżeństwa z używaniem kuchni centrum wskaże Kurjer zdw 54 713

Pokoju
kuchni lub pokoju, Jeżyce, Winiary od gospodarza poszukuje. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 54 811

Małżeństwo
szuka pokoju, kuchni. — Oferty Kurjer zdw 54 686

Szukam
mieszkania, — jednego pokoju z kuchnią względnie jednego pokoju, wprost od gospodarza, płacę czynsz rok zgóry. Urzędnik na stałej posadzie. — Spiesznie oferty Kurjer zdw 54 834

3—4
pokoi dla młodego małżeństwa za pełną dzierżawę, gotówką za dwa lata poszukuje się. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 851

Mieszkania
komfortowego 3, 4, 5 pokojowego poszukuje, zapłacę kilkoletnią dzierżawę zgóry mogę też częściowo przejąć meble, płacę gotówką. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 54 824

Spiesznie
poszukuje pokoju z kuchnią. — przedmieście, płacę zgóry. Oferty Kurjer zdw 54 651

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
pokój, kuchnię na stróżostwo. — Adres wskaże Kurjer zdw 54 595

Zamienię
z członkiem Spółdz. Urzędn. Państw. 2 pokoje, pokój służącej, na większe. Oferty Kurjer zdw 54 733

11 POKOJE UMEBL.

Wielkie Garbary 29
Szymański, jedno- dwuosobowy, elektryczność, słoneczny. zdw 50 341

2 oddzielne
pokoje paniom wynajmę. Niedźwiedzińska Poczowa 26 zdw 53 864

Pokój
ładny dla 1 lub 2 inteligentnych osób, możliwa używalność kuchni. Ratajczaka 11-a, wejście 7, parter, lewo. zdw 54 726

Pokój
bez pościeli dla solidnej panienki. Mostowa 4 a, II. p., front. zdw 54 659

Elegancki
pokój mieszkalny dwuosobowy, dobrem wyżywieniem wszelkim komfortem, telefonem, oraz komfortowy pokój biurowy, centrum zaraz wynajmę. Genslerowa, ul. Fredry 1, II. zdw 54 845

Pokój
dla jednego lub dwóch panów. Półwiejska 11, I., prawo zdw 54 433

Pokoik
wynajmę. Słowackiego 29, II. prawo. zdw 54 344

Dobrze
umeblowany pokój, światło elektryczne, łazienka, telefon, lepszemu, solidnemu panu bezdzietnemu małżeństwu 1 6. wynajmę. Wierzbięcice 15, III. lewo. zdw 54 514

Pokój
frontowy, elektryczność panom. Wierzbięcice 13, III. lewo. zdw 54 552

Pokój
dla 1 lub 2 int. panienek wynajmę 1 czerwca. Poznańska 58 a, I. prawo, narożnik Mickiewicza. zdw 54 531

Pokój
dla dwóch panów do wynajęcia zaraz lub 1. Winiarska, Poznańska 44. zdw 54 527

Pokój
umeblowany bez pościeli dla spokojnego pana wolny. Piekary 25, II. prawo. zdw 54 581

Próżny
pokój starszej pani zaraz lub 1. 6. Oferty Kurjer zdw 54 590

Pokój
umeblowany, czysty 1 czerwca. Ratajczaka 10, III. zdw 54 613

Pokój
elegancki dla pana. Wały Jana III. 11, parter, prawo. zdw 54 621

Pokój
wspólny dla skromnych panienek Piekary 10, dom boczny, III. p. zdw 54 646

Pokój
mały dla pana zaraz lub 1. 6. — używalność fortepianu, łazienki, elektryczność. Grochowe Łąki 1, I. prawo. zdw 54 729

Pokój
do wynajęcia. Dąbrowskiego 36, III. lewo. zdw 54 730

Pokój
niekrępujący dla dwóch panów wynajmę. Rybaki 10, w składzie. zdw 54 738

Pokoik
oddzielny. Różana 10, Górny. zdw 54 737

Korzystny
1—2 panom, elektrycznością (ewentl. pianino, wyżywienie). — Maleckiego 35, wysoki parter, prawo. zdw 54 395

Pokój
umebl. w centrum wolny. Mielżyńskiego 1, III. zdw 54 697

Niekrępujący
pokój Strzelecka 31, II., prawo. zdw 54 742

Pokój
Woźna 14 b, Hojnacka, III. zdw 54 743

1—2
pokoje inteligentnemu małżeństwu lub paniom. Marszałka Focha 41, front, III., lewo. zdw 54 760

Pokój
umebl. (elektryczność) wynajmę. Piekary 9, parter lewo. zdw 54 717

Pokoje
umeblowane dla panów, pań i małżeństw poleca „Informator", Ratajczaka 15, (Pasaż). zdw 54 766

Elegancki
pokój niekrępujący, balkon, łazienka, telefon przyjezdnemu panu Drygalska, Ratajczaka 9, I. zdw 54 803

Pokój
do wynajęcia zaraz, wejście z klatki schodowej, Masztalarska 7 a, III. zdw 54 807

Blisko
Zamku pokój z utrzymaniem. — Składowa 4, III. zdw 54 820

Pokój
umeblowany tanio. Radzimski, Za Groblą 5, I. zdw 54 675

Elegancki
pokój dla pana wolny. Św. Marcin 47, III. Pilarski. zdw 54 666

Pokój
lepszy 2 panom. Bielawska, Łąkowa 13. zdw 54 672

Skromną
pannę na wspólny pokój. Wielka 9, Krieger. zdw 54 665

Skromny
pokój zaraz. Gwarna 17, w podwórzu, prawo, I., Pytlińska. zdw 54 655

Młodszego
kolegę handlowca wspólny pokój. Plac Świętokrzyski 3, III., prawo zdw 54 656

Pokój
frontowy, umeblowany wynajmę panu. Czajcza 2, II. ptr., prawo zdw 54 500

12 SZUKA POKOJU

Pan
poszukuje pokoju skromnego z utrzymaniem lub bez, najchętniej śródmieście, — cena. Oferty Kurjer zdw 54 698

Redaktor
(rodzina trzy osoby) poszukuje 2 pokoi częściowo lub w całości umeblowanych Oferty Kurjer zdw 54 420

Pokoiku
skromnego poszukuję mężczyzna inteligentny średnich lat. Cena Kurjer zdw 54 532

Małżeństwo
bezdzietne szuka skromnego pokoju. Oferty z cena Kurjer zdw 54 633

Kto
wynajmie 2 pokoje z używaniem kuchni dobremu płatnikowi. — Oferty Kurjer zdw 54 418

Przestrzegamy

każdego Polaka przed czytaniem subwencjonowanych pism, których treść nie tylko wiąże dłonie, lecz

tępi ponadto zdrowy zmysł państwowy i obywatelski!

Pokoje
umeblowane poszukuje „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 54 763

Inteligentna
pani szuka pokoju niekrep. wejściem, używaniem kuchni Podanie ceny Kurjer zdw 54 801

Pokoju
czystego i spokojnego od 15. 6. poszukuje bankowiec. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 835

Pan
szuka pokoju w centrum zaraz lub od 1. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 620

13 LOKALE

Skład
zaraz do wynajęcia, Jan Karpiński, Kramarska 25 zdw 53 488

Dwa
pokoje, I. piętro, Marszałka Focha, Łazarz, osobne wejście, telefon, elektryczność, urządzenie biurowe od 1 czerwca. Dzierżawa rok naprzód 2 500 zł włącznie telefon, światło. Piśmienne zgłoszenia Kurjer zdw 54 589

Skład paszy
dobrze prosperujący sprzedam. Deierling, Górna Wilda 160, I. zdw 54 641

Poszukuję
ubikacji nadającej się na skład. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 746

2 pokoje frontowe
na biuro w śródmieściu, I pt. odstąpię na 1 rok, wzamian proc. za 4 000 zł. pożyczki. Oferty Kurjer zdw 54 691

Ubikacji
poszukuję na warsztat mechaniczny. Zgłoszenia do Kurjera zdw 54 852

14 DZIERŻAWY

Folwark
220 mórg przy Poznaniu, ziemia pszenno-żytnia, zabudowanie I. klasy, inwentardze kompletne, objęcie 25.000.— wydzierżawi — Komispol, Sew. Mielżyńskiego 4. zdw 54 476

Poszukuję
dzierżawy gospodarstwa od 10 do 50 mórg, blisko Poznania. Oferty Kurjer zdw 54 597

Gościniec
z urządzeniem hotelowem, duża salą i sceną, w dużej miejscowości przy linji kolejowej Poznań — Bydgoszcz — Gniezno, w miejscu duża mleczarnia, krzyżowanie szos i ulic, natychmiast do wydzierżawienia. Zgłoszenia w języku niemieckim upr. Poelchen, Łekno pow. Wągrowiec. zdw 54 706

Skład kolonjalny
z przyległem mieszkaniem, wszelkie szkoły, wojsko 10—12 000 — zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 768

Młyn parowy
blisko Poznania, bogata okolica, przemiał około 400 ctr. na dobę, na dogodnych warunkach zaraz wydzierżawię. Zgłoszenia Pawlicki, Poznań, Kwiatowa 6, u p. Sobczak. zdw 54 844

15 LETNISKA

Letnisko
kuracja mleczna Poznań-Szeląg, willa Graefe zdw 53 630

Letnisko Gdynia
Prywatny pokój z utrzymaniem, blisko pomostu, zaraz i przez czerwiec 13 zł dziennie. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 247

Krynica
Pensjonat „Grunwald" pod nowym Zarządem E. Choynowskiej i N. Gorbianowej, Aleje Lipowa, czwarta willa od nowych łazienek, Pokoje słoneczne, pościel, woda zimna i gorąca, elektryczność, do 15 czerwca 12 zł. Kuchnia smaczna obfita tylko na świeżem maśle. Na żądanie dietetyczna. Pw 11 649-20.117

Krynica Willa „Flora" Kiepurowej
poleca obok łazienek komfortowe pokoje słoneczne z wykwintnem utrzymaniem. Ceny na maj i czerwiec zniżone zdw 49 464

Kuźnica
Pełne morze, Pensjonat „Mewa" Koncewiczowej Pokoje wykwintne utrzymanie Pianino, dancing Panom urzędnikom studentom zniżka. Informacje: Warszawa, Złota 27 — 14. np 11 128

Pensjonat Poprad
otwarty od 10 maja poleca pokoje z utrzymaniem, ceny niskie, kuchnia smaczna i obfita. Zgłoszenia Helena Olszewska Żegiestów. dw 4 834

Letnisko
przy Poznaniu przyjmie gości z dobrem utrzymaniem 5 zł dziennie, gdy kilka osób w pokoju. Mechowo, poczta Kobylnica. zdw 54 607

Oddam
cały dom czas letni 4 pokoje 2 kuchnię, ogród, 3 minuty stacja, ½ godziny koleją porządnej rodzinie. Oferty Kurjer zdw 54 649

Orłowo
Pensjonat Janiny Lewingerowej, blisko morza, poleca pokoje z wykwintnem utrzymaniem. Wiadomość u powyższej, Trzebinia — rafinerja. zdw 54 707

Letnisko
na leśniczówce, uroczo położonej, odda pokój od 1. VI. 1930 r. na dwie lub trzy osoby z całkowitem utrzymaniem. Do stacji kolejowej i miasta 2 km. Zgłoszenia do Kurjera zdw 54 703

Na letnisko
do wynajęcia 2 pokoje i kuchnia, przy tem ładny ogródek, blisko lasu i jeziora. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 54 856

Krynica
pensjonat „Lotos" I klasy, ślicznie położony w centrum powietrze idealne, pełny komfort. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Zarząd zimowy. dw 4992

Letników
przyjmie na wspólny pokój ze życiem, osoba 85 zł. Oferty Kurjer zdw 54 745

16 OSOBISTE

Kościan
Marysieńko tęsknię napisz koniecznie. Tadzik. zdw 54 639

Panią
z Botaniku w czerwonej sukience, niedziela 7 wiecz., prosi pan o możność wręczenia Jej fotografji. Kurjer zdw 54 723

21 ZGUBY

Zgubiony
indeks 9047 (wydział lekarski) unieważniam Edmund Finke. zdw 54 508

Znaleziono
zegarek w drodze od Zamku do Jeżyc, Sternal, Patrona Jackowskiego 36. zdw 54 524

Kanarek
przybłąkał się. Adres wskaże Kurjer zdw 54 522

Zaginęła
suczka średnia, wysoka, szczenna. Uczciwego znalazcę proszę o oddanie za wynagrodzeniem — Skład rowerów, Pl. Działowy 11. zdw 54 C94

Znaleziono
przedmioty (obrączkę, kolczyki itd.) Józefka, Skarbowa 14. zdw 54 819

22 ROZMAITE

Rowery
maszyny do szycia reparuje tanio i szybko F. Kędzierski Małe Garbary 11 zdw 54 115

Inteligentna pani
z dobrego domu, znająca Wiedeń, Szwajcarję, Francję — Paryż, język polski, francuski, niemiecki, muzykalna, równego charakteru i zdrowa — szuka zajęcia jako towarzyszka podróży, opiekunka lub wychowawczyni. Ewentualnie bez gotówkowego wynagrodzenia. Oferty Kurjer zdw 54 557

Starszej
samotnej pani, katol., dam utrzymanie dożywotne za wpłatę która ulokuje się w rolnictwie. — Wpłata zależna od wymagań, stosunkowo niewielka Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 54 537

Darmo
wysyłam każdemu najnowszą, nieoceniona broszurkę „Ziołoprzyrodolecznictwo" sławnych lekarzy Dr. Baetza, Dr Hallera i innych, która Wam wskaże drogę do szybkiego i niezawodnego wyleczenia wszelkich chorób środkami naturalnemi, wypróbowanemi przez najsławniejszych lekarzy. Niezbędna w każdym domu. Guziński, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 28, Znaczek. Zastępców przyjmę. zdw 54 582

Damski
krawiec poleca się w dom, przy małem wynagrodzeniu. Oferty Kurjer zdw 54 591

Kupię
telefon w Solaczu lub Winiarach ewent. zamienię na centrum Poznania. Adres wskaże Kurjer zdw 54 674

Krawcowa
wykonuje elegancko garderobę damską, dziecięcą, przeróbki w domu, poza domem. Oferty Kurjer zdw 54 748

Krawcowa
wykonuje akuratnie suknie od zł. 8,— Gwarna 18, III., lewo. zdw 54 756

Siatki
file oraz haftowanie wykonuje Flagmańska, Kolejowa 41. zdw 54 711

Chłopca
2-tygodniowego oddam na własne. Oferty Kurjer zdw 54 689

Modelki
młodej, ładnej, sfera inteligentna do portretu poszukuje Elster, ul. Matejki 38, I. p. prawo, 16—18. Pw 11 688-58.156

Chiromantka
przyjezdna przepowiada przeszłość, przyszłość z ręk, kart. — Strzelecka 18, narożnik Łąkowej, III piętro, prawo. zdw 54 662

Pierwszorzędnie
szyje garderobę damską dziecięcą tanio. Dudziak, Romana Szymańskiego 10. Pw 11 693 54.392

Garderobę
damską, dziecięcą wykonuję. — Frankowska, Wodna 17/18, II. rw 10 050

Chirurgiczne
instrumenty do ostrzenia i niklowania przyjmuje, zapewniając staranne wykonanie po przystępnych cenach. Ed. Karge szlifiernia, Poznań, ul. Nowa 7/8. Pw 11 764 21.12

23 OŻENKI

Wdowa
lat 40, własne dwupokojowe mieszkanie. Cel matrymonjalny. — Oferty Kurjer zdw 54 553

Mrówka
Piotr. Ostrów (Wlkp.), Kościuszki 2. Poważne partje dla pań i panów. Dyskrecja ścisła. zdw 54 539

Urzędnik
na wyższem stanowisku państwowem, z wykształceniem akademickiem, ożeni się z osobą inteligentną w wieku do lat 40, materjalnie niezależną. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 631

Panna
lat 29, prasowaczka przystojna, szuka znajomości pana. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 54 754

Który
z panów do lat 35, religijny, pośluby jasno blondynkę lat 22, z prowincji lecz biedną. Oferty z fotografją Kurjer jw 3929

Dużo
bogatych pań pragnie bezzwłocznie wyjść zamąż za inteligentnych panów, nawet bez stanowiska i majątku. Jeżeli chcesz ożenić się szybko i dobrze napisz zaraz do biura „Przyszłość" w Warszawie, ul. Jasna 15. Pw 11 283-62.284

Kupiec
zbożowy, usamodzielniony w większem mieście powiatowem, religijny, mówiący że przystojny, poszukuje na tej drodze żony. Dyskrecja zapewniona. Anonimy do kosza. Panie do lat 30 serjo myślące proszę skierować z całem zaufaniem swe oferty możliwie z fotografją do Kuriera Poznańskiego pod zdw 54 775

Dla
mej siostry, blondynki, lat 28, religijnej o dobrym charakterze, z dobrego domu poszukuję męża. Posag 8—10 tysięcy i umeblowanie. Pierwszeństwo samodzielni rzemieślnicy oraz etatowi urzędnicy. Oferty zdw 54 772

Która
szlachetna wdowa lub panna udzieli wdowcowi pożyczki 5—6 tysięcy na I hipotekę za wysokim procentem, dom mieszkalny, większe miasto, cel matrymonjalny. Rzecz traktuje się bardzo poważnie. Oferty Kurjer zdw 54 829

Dla
mego przyjaciela lat 40, bardzo dobrze sytuowanego posiad, własny skład, kamienicę, duże mieszkanie poszukuje odpowiedniej partji. Panie inteligentne szczerego i miłego charakteru z większym majątkiem raczą z całkowitem zaufaniem złożyć oferty z dołączeniem fotografji, która się zwraca do „Par", Aleje Marcinkowskiego pod 21.18. Sprawę traktuję poważnie i honorowo. Pośrednictwo krewnych lub znajomych mile widziane. Pw 11 686 21.18

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisania na maszynach. Kantaka 1, II. piętro. zdw 53 170

Do egzaminów
i repetycyj można najskuteczniej być przygotowanym bez pomocy korepetytora używając pomocy szkolnych Wajnera Katalog na żądanie wysyła gratis Wydawnictwo „Pomoc Szkolna" Wajnera Warszawa, Bielańska 5/55. np 11 172

Który
z pp. Profesorów przygotuje byłego siódmio klasiste do matury jako eksterniste typ mat.-przyrodniczy. Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 54 645

Kurs
Higjeniczno-dietetyczny
oraz wykwintnego gotowania, zapraw, cukiernictwa, 6 tygodniowy rozpoczyna się 12 czerwca rb. Zgłoszenia Szkoła Gospodarczo-Zawodowa w Poznaniu św. Marcin 69. nw 11 385

Który
z panów profesorów przygotuje do matury szybką metodą, za dobrem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 54 725

25 MUZYKA

Orkiestry
umundurowane na pochody, zabawy dostarczam. Setki uznań. Guziński, dyrektor muzyki, Aleje Marcinkowskiego 28. zdw 54 584

Pianino
krzyżowe do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 54 612

Pierwszorzędny Violonczelista - Saksofonista
(Banjo) wolny. Oferty Kurjer zdw 54 628

Rutynowany
klarnecista (saksofon) potrzebny Zgłoszenia: Dyrekcja Teatru Świetlnego „Słońce", Poznań. Pw 11 682-21.13

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Młody inżynier chemik
z zagranicznemi studjami poszukuje posady we wielkich działach przemysłu jako chemik Łaskawe oferty proszę kierować do Kurjera zdw 53 848

Młynarz
kawaler lat 20, z dobremi referencjami, poszukuje posady zaraz lub od 1. 6. 30. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje J. Brzowski, Młyn Opalenica, pow. Grodzisk. zdw 53 805

Panienka
z lepszej rodziny inteligentna, dobrze polecona poszukuje posady do dzieci zaraz lub później. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 54 809

Kucharka - gospodyni
poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 54 812

Starsza
niania z dobremi świadectwami poszukuje posady do niemowlęcia lub młodszych dzieci. Oferty Kurjer zdw 54 814

Kucharka
gospodyni samodzielna poszukuje posady 1. 6., świadectwa pierwszorzędne. — Zgłoszenia Kurjer zdw 54 670

Kucharka
w starszym wieku, umiejąca dobrze gotować i zaprawiać, poszukuje posady lub posługi zaraz lub 1 czerwca. Oferty Kurjer zdw 54 688

Praczka
poszukuje prania poza domem. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 671

Osoba
inteligentna, znająca dobrze gotowanie, dobre świadectwa, szuka posady u samotnej osoby od 1. 6. r. b. Oferty Kurjer zdw 54 660

Bona
panienka, wesoła, inteligentna, kochająca dzieci, poszukuje posady. Miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer zdw 54 664

Młodsza
bufetowa, sumienna i uczciwa, poszukuje posady zaraz lub od pierwszego. Oferty Kurjer zdw 54 832

Praczka
czysta poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 54 513

Służąca
wiejska, znająca dobrze gotowanie poszukuje posady do wszystkiego do bezdzietnych państwa zaraz lub 1. Oferty Kurjer zdw 54 507

Inteligentna
panna umiejąca wszelkie prace domowe poszukuje posady u bezdzietnego państwa jako wyręczycielka domu Oferty do Kurjera zdw 54 568

Gospodyni
kucharka z dobremi świadectwami poszukuje posady od 1. 6. ul. Szwajcarska 27 parter, prawo. zdw 54 567

Ekspedjentka
uczciwa, znająca szycie poszukuje jakiejkolwiekbądź posady. — Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 54 566

Gospodyni
lat średnich, sumienna, uczciwa i pracowita znająca się na gospodarstwie wiejskiem i miejskiem i dobrej kuchni poszukuje posady od 1. 6. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 576

Gosposia
samodzielna, inteligentna i uczciwa, bardzo dobre świadectwa, szuka posady zaraz lub od 1. 6. najchętniej u samotnego pana. Oferty Kurjer zdw 54 555

Nauczycielka
dobrze polecona z zezwoleniem rządowem poszukuje posady od 1 czerwca. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 54 542

Pokojowa
znająca wszelką obsługę i szycie pragnie przyjąć posadę od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 54 559

Sierota
inteligentna lat 22 poszukuje posady do dzieci lub wyręczenia, pomoc w lekcjach, zna gospodarstwo, robótki, szycie Świadectwo czteroletnie. Oferty Kurjer zdw 54 538

Posługaczka
poszukuje posługi zaraz na Jeżycach. Oferty Kurjer zdw 54 521

Pomocnik
szewcki na męską pasową pracę szuka posady. Oferty Kurjer zdw 54 578

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Hadzi — Murat — Biały Szatan".
Aurora: „Najnowsze dzieje Tarzana".
Casino: „Graziella".
Collosseum: „Ludzie bez nazwiska".
Edison: „Królowa Folies Bergéres".
Kino Harfa: „Grzesznica z Monte Parnasse".
Metropolis: „Łzy ukojenia".
Odeon: „Trzy namiętności".
Renaissance: Upiór bez głowy.
Słońce: „Księżniczka Jazzbandu".
Wilsona: „Huragan".

Student
w ciężkich warunkach poszukuje jakiejkolwiek posady Dobrze rysuje. Łaskawe oferty Kurjer zdw 54 541

Prośbal
Starsza osoba z gotowaniem poszukuje pracy. Pensja obojętna. Oferty Kurjer zdw 54 577

Zegarmistrzowski
pomocnik, młody, zdolny poszukuje od 1. 6 odpowiedniej posady najchętniej w Poznaniu Łaskawe oferty z podaniem warunków do Kurjera pod zdw 54 574

Panienka
poszukuje posady jako początkująca do składu lub starszych dzieci. Oferty Kurjer zdw 54 587

Bona
inteligentna, kochająca dzieci poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 53 586

Posługi
do sprzątania biura szukam. — Oferty Kurjer zdw 54 598

Dziewczyna
z lepszej rodziny posiadająca dobre świadectwa szuka posady, najchętniej do 2 osób. Oferty Kurjer zdw 54 596

Starsza
służąca kucharka poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 54 608

Niania
z długoletniemi świadectwami poszukuję posady do dzieci. Oferty Kurjer zdw 54 606

Bona - freblanka
z długoletnią praktyką poszukuje posady do dzieci Oferty Kurjer zdw 54 605

Na wyjazd
do Gdyni lub w okolice przyjmę posadę jako panna do dzieci lub pokojowa. Oferty do Kurjera zdw 54 604

Praczka
poszukuje prania. Szamarzewskiego 10/13, u p. Białas. zdw 54 619

Szofer
kowal-ślusarz, kawaler, który pracował w warsztatach samochodowych przyjmie posadę prywatną stałą, którego firma może polecić. Oferty do Kurjera zdw 54 617

Osoba
czysta i akuratna poszukuje prania lub posługi. Piotra Wawrzyniaka 22, front, I. p. jw 3926

Sierota
lat 18, uczciwa i pracowita szuka posługi. Oferty Kurjer zdw 54 610

Poszukuję posady
z dobremi świadectwami od 1. 6. z gotowaniem do wszystkiego. — Oferty Kurjer zdw 54 609

Książkowy - bilansista
korespondent polsko - niemiecki, rutynowana siła, poszukuje posady w większem przedsiębiorstwie handlowem lub przemysłowem od 1 czerwca. Oferty Kurjer zdw 54 625

Biuralistka
biegła umiejąca pisać na maszynie, obeznana w prowadzeniu kartoteki poszukuję posady zaraz Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 54 644

Poszukuję
posady jako służąca do lepszego domu i wyręczenia w składzie. — Oferty Kurjer zdw 54 850

Mamka
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 54 854

Młodsza
maszynistka stenotypistka poszukuje posady za malem wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer zdw 54 830

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady do dzieci, lekkich prac domowych, zaraz. Oferty Kurjer zdw 54 831

Fryzjer
damsko-męski poszukuje posady w Gdyni lub w miejscu kuracyjnem. Oferty do Kurjera Poznańskiego rw 10 048

Bufetowa
poszukuje posady od 1. 6. 30, skromne wymagania Oferty Kurjer zdw 54 652

Biuralistka
młoda, pisząca biegle na maszynie, znająca książkowość, 2 lata praktyki, świadectwa pierwszorzędne, poszukuje jakiejkolwiek posady biurowej za skromnem wynagrodzeniem zaraz lub 1-go czerwca. Łaskawe oferty Kurjer zdw 54 724

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub 1. 6. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 54 638

Szofer
mechanik, kawaler, z kilkuletnią praktyką, szuka zaraz posady. — Oferty Kurjer zdw 54 650

Uczeń Szkoły Budownictwa
poszukuje pracy rysunkowej — ewentualnie tylko na czas wakacji. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 54 642

Która
z samotnych pań przyjmie 1—2 osoby znajdujące się w krytycznem położeniu do pracy. Oferty Kurjer zdw 54 636

Dziewczyna
poszukuje posady do dzieci zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 54 719

Poszukuję
posługi od 9 rano z szyciem, praniem, prasowaniem Oferty Kurjer zdw 54 802

1 funt (½ kg. najlepszych czekoladek) **9,00 zł**

Kto raz kupi — kupuje stale niedoścignione w smaku

najstosowniejszy prezent na św. Helenę

Walerja Patyk

Aleje Marcinkowskiego nr. 6 (przy poczcie)

Wykwintne bonboniery. Pw 11681-19/8

Panienka
lat 28, inteligentna z lepszej rodziny, obeznana wszechstronnie w gospodarstwie domowem, chowie drobiu i ogrodnictwie, może się wykazać dobremi świadectwami, przyjmie posadę na majątku lub w mieście jako zarządczyni lub wyręczycielka pani domu. Oferty do Kurjera Pozn. pod zdw 54 708

Panna
w średnim wieku, przystojna, inteligentna, z branży kolonjalnej z kaucją 3 000 zł, później więcej, szuka odpowiedniej posady ewtl. jako cicha wspólniczka. Oferty Kurjer zdw 54 702

Poszukuję
młodszy człowiek, lat 23, posady woźnego lub portjera. Z kaucją 500—800 zł. Oferty Kurjer zdw 54 710

Szofer - stangret
poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 54 715

Dzielny
pomocnik fryzjerski poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 54 734

Dziewczyna
uczciwa, czysta i pracowita, poszukuje posady najchętniej do bezdzietnego państwa, — dobre świadectwa, od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 54 731

Szofer - rzeźnik
z kilkuletnią praktyką szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 54 762

Szofer
kawaler, z kilkuletnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 54 795

Praktyki
w aptece poszukuje absolwent gimn. Łaskawe zgłoszenia ewent. z warunkami przyjęcia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 54 776

Doświadczony rolnik
poszukuje posady rządcy gospodarczego od 1. 7. 30 z kaucją 4000 zł. Łaskawe zgłoszenia proszę przesłać do Kurjera Poznańskiego pod zdw 54 774

Książkowy - zbożowiec
lat 23 z kilkuletnią praktyką w dużym młynie handlowym, władający polskim i niemieckim szuka posady zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 54 771

Starszy pomocnik fryzjerski
poszukuje posady od 1. 6. 1930. Zgłoszenia listowne z podaniem warunków A. Czerwiński, Środa, Kościelna 2. zdw 54 780

28 WOLNE MIEJSCA

Poszukujemy zdolnych zastępców!
Do sprzedaży losów na raty. Nasi zastępcy zarabiają miesięcznie ponad zł 4 000 nie ponosząc żadnego ryzyka, ponieważ wszelkie na raty sprzedane premjówki i dolarówki przechowujemy we własnym skarbcu. Niskie ceny i najlepsze prowizje, patent P. K. P. Piszcie natychmiast: „Najwyższa prowizja". „Par" Lów Akademicka 14. Pw 11 222-72.71

Od 1.000 zł
zarobić mogą energiczni, inteligentni panowie łatwą pracą akwizycyjną. Zgłaszać się od 9—3 Wydawnictwo „Gutenberga", — Wały Jana III 11, I p. zdw 54 720

Młodsza
siła żeńska do bufetu wraz z obsługą gości potrzebna zaraz. — Zgłoszenia do Hotelu Hüttner, Środa. zdw 54 306

Agentów
domokrążnych przyjmę. Ziołoprzyrodolecznictwo. Aleje Marcinkowskiego 28. III. zdw 54 583

Początkująca
stenotypistka polsko - niemiecka, znająca książkowość potrzebna zaraz lub 1. 6. 30. Oferty Kurjer zdw 54 755

Biuralistka
pisząca wprawnie na Remingtonie potrzebna zaraz. Szczegółowe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 54 761

Fryzjerka
z ondulacją wodną potrzebna. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 54 536

Dzielnej
i rzetelnej ekspedjentki z branży rzeźnickiej zaraz lub od 1. 6. 30. poszukuje A. Chwiałkowski, — mistrz rzeźnicki, Bydgoszcz, ulica Dworcowa 81 zdw 54 534

Panienka
do lekkich prac w biurze z ekspedycją, inteligentna, wymowna, potrzebna zaraz do wytwórni ozdób wojskowych. Półwiejska 31 p. lewo. zdw 54 519

Potrzebny
zdolny agent do sprzedaży łatwo sprzedającego artykułu domach prywatnych, kaucja na kolekcje 500 zł. Oferty Kurjer zdw 54 614

Wspólnika
z kapitałem 2 000 zł oraz dobrego podróżującego do samochodu poszukuje dobrze zaprowadzona wytwórnia cukierków. Oferty Kurjer zdw 54 753

Pokojowa
najchętniej wiejska znająca dobrze usługę prasowanie sztywnej bielizny, uczciwa, porządna, z skromnemi wymaganiami potrzebna probostwo do większego miasta od 1 czerwca. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 551

Pokojowa
pracowita, uczciwa, która też umie się zająć dziećmi i szyciem, może się natychmiast zgłosić. — Kraszewskiego 11, I piętro lewo. zdw 54 700

Uczennice
pomocnice do krawieczyzny damskiej mogą się zgłosić. „Olimpja" Ratajczaka 11-a. zdw 54 716

Parkietówki
młode, przystojne, do winiarni potrzebne zaraz za pensję. Adres Kurjer zdw 54 721

Potrzebna
od 1 czerwca nauczycielka-wychowawczyni z pozwoleniem nauczania i przygotowania do gimnazjum, z dłuższą praktyką, dobremi referencjami i skromnych wymagań do trojga dzieci 9, 8 i 6 lat. Konieczna, Kazin, pow. Ślesin, koło Nakła. zdw 54 713

Korespondentka
maszynistka rutynowana z kilkoletnią praktyką i gruntowna znajomością języka polskiego i ewentualnie niemieckiego poszukiwana od 1 czerwca Pp 20 146 Reflektantki znające stenografję mają pierwszeństwo Wyczerpujące oferty z odpisami świadectw i podaniem referencyj nadsyłać: Poznań, skrzynka pocztowa 131.

Nowość w Polsce!
Panie — panowie do akwizycji poszukiwani Wysoka prowizja. Śniadeckich 30. II 4—7. zdw 49 961

Potrzebni
zaraz blacharze wyspecjalizowani w robotach lotniczych. Oferty „Plage Laśkiewicz". Lublin. zdw 52 728

Krawcowe
samodzielne i uczennice potrzebne. Tuszyńska, Śródka Ostrówek 17/18. rw 10 054

Pomocnik
fryzjerski młodszy i uczeń potrzebni zaraz. Żórawia 11. zdw 54 657

Dziewczę
do dziecka na cały dzień Łazarz potrzebne. Adres wskaże Kurjer zdw 54 637

Panna
wprawna w szyciu na maszynie i robieniu ręcznych dziurek w lepszych kamizelkach potrzebna zaraz na stałe zatrudnienie. — Behnke, Długa 16, parter. zdw 54 602

Krawczynie
do sukien potrzebne. Karelus, Podgórna 9. zdw 54 727/28

Dziewczyna
potrzebna do odciągania wód mineralnych. Piotra Wawrzyniaka 11 jw 3925

Młodszy
dzielny pomocnik rzeźnicki z lepszej rodziny na stałą pracę może się zaraz zgłosić. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 695

Służąca
dobrem gotowaniem do restauracji potrzebna. Osoby czyste, sumienne, chętne. Zgłoszenia wieczorem 8—9. Winiarnia „Trocadero", plac Nowomiejski 10 a. zdw 54 747

Worochta
„Perełka" nowo otworzony — pierwszorzędny pensjonat otwarty od 15 czerwca Pokoje słoneczne, kompletnie urządzone z pościelą. Doborowa kuchnia miesna i jarska Chorych na gruźlice i choroby zakaźne nie przyjmuje się E. Gnaedingerowa i Stanisława Srokowska Lwów Ossolińskich 11, drugie podwórze 5-te schody, II piętro Zgłoszenia wtorki i czwartki od 5 do 7 wiecz nw 10 729

Zastępców i organizatorów
sprzedaży losów na raty poszukuje pierwsza i jedynie chrześcijańska instytucja bankowa dająca najwyższą prowizję Zdolni otrzymają bilet kolejowy patent, stałą płacę i ubezpieczenie Oferty: Spółdzielczy Bank dla eskontu i zaliczek Lwów ulica Akademicka 10 nw 11 254

Ekspedjent - krawiec
potrzebny zaraz do składu konfekcji, Kramarska 9 zdw 54 517

Pomocnik
piekarski, który zna piec rurowy i cukiernictwo. Zgłoszenia Kurjer zdw 54 511

Podróżujący
zaprowadzony drogerjach, perfumerjach potrzebny Stała pensja Oferty Kurjer zdw 54 510

Krawcowa
w dom może się zgłosić „Broadway" restauracja, Starościńska 1 zdw 54 509

Gospodyni
umiejąca dobrze wykwintnie gotować oraz znająca dobre zaprawy i wypiekanie ciast potrzebna na majątek od 1 czerwca Zgłoszenia z kopiami świadectw Kurjer zdw 54 518

Drogerzysta
dyplomowany młodszy z dobremi świadectwami na kilka miesięcy (zastępstwo) potrzebny J. Gadebusch, ul. Nowa 7. zdw 54 571

Zastępca
adwokata dobry obrońca w sprawach karnych poszukiwany. — Oferty Kurjer zdw 54 565

Kowal - szofer
trzeźwy, pracowity i uczciwy, znajdzie stałe zajęcie. Warunki: pierwszorzędne świadectwa i referencje, kaucja oraz podanie poborów (tygodniówki). Zgłoszenia do Kurjera zdw 54 562

Dziewczę
zdrowe i miłe do pomocy w składzie i domu potrzebne zaraz. — Zgłoszenia 9—11 godz. Aleje Marcinkowskiego 19, skład papieru. zdw 54 558

Zdolny urzędnik biurowy
do samodzielnego opracowania spraw podatkowych celnych, socjalnych poszukiwany na stałą posadę. Zgłoszenia z świadectwami i życiorysem do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 54 580

Poszukuję
natychmiast wymownych pań i panów celem rozpowszechnienia bardzo pokupnych nowości. Rudz Poznańska 50. II front. zdw 54 784

Dziewczyna
z gotowaniem i praniem potrzebna. Pawlak. Szamarzewskiego 23 jw 3930

Puszkarz
fachowiec w reparacjach broni myśliwskiej znajdzie stałą posadę zamiejscowa. Życiorys, odpisy świadectw zgłosić Kurjerowi Poznańskiemu pod zdw 54 777

Służąca
staranna i uczciwa z gotowaniem potrzebna. Grzybkowska, Krela 7 III. zdw 54 813

Towarzystwo akcyjne
poszukuje zaraz 5 dzielnych akwizytorów. Posada stała. Przy zdolnościach za 4 tygodnie stała pensja i awans. Znajomości fachowe nie wymagane Zarobek od 15—60 zł dziennie. Zgłoszenia osobiste z świadectwami tylko w środę od godz. 10—1 i 3—5 Pocztowa 31 a, wysoki parter lewo. Pw 11 690-21.24

Dwóch
chłopców do posyłek uczciwych poszukuje się. Zgłoszenia z odpisem świadectwa szkolnego pod dw 5100

Krawiecki
pomocnik może się zaraz zgłosić. Półwiejska 2, Jarmuż. zdw 54 681

Podróżującego
poszukuje Drukarnia Sibilski. — Piaskowa 3. zdw 54 680

Maszynistka
biegle pisząca na maszynie potrzebna zaraz. Oferty Reklama Polska, Aleje Marcinkowskiego nr. 6. zdw 54 673

Krawcowa
potrzebna. Stroma 22, Łacińska. zdw 54 712

Pomocnik
fryzjerski (młodszy) może się zgłosić. ul. Łukaszewicza 1. zdw 54 841

Dzielna
fryzjerka - manikurzystka potrzebna natychmiast. T. Kuśnierek. Leszno Wlkp. Dworcowa 6. Zakład fryzjerski dla pań i panów. nw 11 435

Apteka
w Pelplinie (Pomorze) poszukuje dzielnej siły pomocniczej męskiej z znajomością języka niemieckiego. Zgłoszenia prosze z referencjami i pretensjami. dw 5 086

30 dzielnych podróżujących
na prowizje dla odwiedzania rolników po wioskach poszukujemy. Fabryka Płatków Owsianych. — Krotoszyn Wlkp dw 5103

Potrzebna
dziewczyna wiejska z gotowaniem i dobremi świadectwami do małej rodziny w Jarocinie. Zgłoszenia Kurjer Poznański nw 11 445/6

Pokojówka
w wieku do 25 lat, przystojna, czysta i sumienna, posiadająca świadectwa dobre i za czas dłuższy z lepszych domów, może zgłosić listownie swe warunki z fotografją, którą zwróce, do p. W. Szulczewskiej. Zagórze Pomorskie pod Gdynią. zdw 54 857

1000 - 2 000 złotych miesięcznie

mogą łatwo zarobić zdolni i ustosunkowani panowie i panie we wszystkich miejscowościach bez różnicy zawodu i wieku, przy zbieraniu zamówień na obligacje losowe. Wszystkich dokładnie pouczamy. Gotówka już przy zrobieniu zamówienia, jakikolwiek kapitał zbędny. Również zawodowi zastępcy i subzastępcy losowi i asekuracyjni poszukiwani na najlepszych warunkach. Zgłoszenia pisemne składać: Lwów, I. skrytka pocztowa 203. Pw 11 458-72.73

Humor zagraniczny

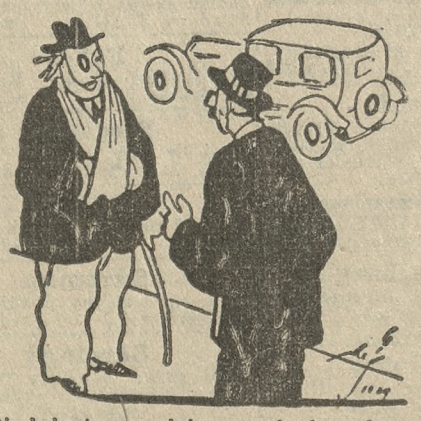

— Biedaku! wypadek samochodowy?
— Nie — spotkałem się z żoną u sędziego, który nas zawezwał do siebie, celem pojednania!
(Humorist London) S. F.

Przedpłata za czerwiec 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Jlustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez resztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.80, pod opaską w Polsce zł 9.— pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarcz. pisma abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt. do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr., każde dalsze słowo 20 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149